

SUONENJOEN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS

2017

Kaupunginvaltuusto 11.6.2018

SISÄLLYSLUETTELO

SUONENJOEN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2017

1. TOIMINTAKERTOMUS

- 1.1. Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat
 - 1.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus
 - 1.1.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa
 - 1.1.2.1. Suonenjoen kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset
 - 1.1.2.2. Yleinen taloudellinen kehitys
 - 1.1.2.3. Oman talousalueen kehitys
 - 1.1.2.4. Suonenjoen kaupungin toiminnan ja talouden tarkastelu
 - 1.1.2.5. Henkilöstö
 - 1.1.2.6. Ympäristötekijät
- 1.2. Kokonaistalouden tarkastelu
 - 1.2.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus
 - Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut
 - 1.2.2. Toiminnan rahoitus
 - Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut
 - 1.2.3. Rahoitusasema ja sen muutokset
 - Tase ja sen tunnusluvut
 - 1.2.4. Kunnan kokonaistulot ja -menot
 - Kaupungin kokonaistulot ja menot
- 1.3. Konsernitarkastelu
 - 1.3.1. Yhdistelmä kuntakonsernin tilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä
 - 1.3.2. Konsernin toiminnanohjaus
 - 1.3.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat
 - 1.3.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä
 - 1.3.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut
 - Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut
 - Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut
 - Konsernitase ja sen tunnusluvut
- 1.4. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä
- 1.5. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä
 - 1.5.1. Tilikauden tuloksen käsittely
 - 1.5.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

- 2.1. Tavoitteiden toteutuminen
- 2.2. Käyttötalouden toteutuminen
- 2.3. Tuloslaskelman toteutuminen
- 2.4. Investointien toteutuminen
- 2.5. Rahoitusosan toteutuminen
- 2.6. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

- 3.1. Suonenjoen kaupungin tilinpäätöslaskelmat
Tuloslaskelma
Kaupungin rahoituslaskelma
Suonenjoen kaupungin tase
- 3.2. Suonenjoki-konsernin tilinpäätöslaskelmat
Konsernin tuloslaskelma
Konsernin rahoituslaskelma
Konsernitase

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

- 4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot
 - 4.1.1. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus
 - 4.1.2. Kunnan tilinpäätöksen laatimisen periaatteet
 - 4.1.3. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet
 - 4.1.4. Tuloslaskelman liitetiedot
 - 4.1.5. Taseen liitetiedot, vastaavaa
 - 4.1.6. Taseen liitetiedot, vastattavaa
 - 4.1.7. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot
 - 4.1.8. Henkilöstöä koskevat liitetiedot
 - 4.1.9. Liitetietojen erittelyt

5. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

6. LUETTELOT JA SELVITYKSET

- 6.1. Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

1. Toimintakertomus

SUONENJOEN KAUPUNKI

1.1. KEHITYSKATSAUS JA OLENNAISET TAPAHTUMAT

1.1.1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Maailmantalouden kasvu on laaja-alaista. Erityisesti euroalueen talousnäköymät ovat vahvistuneet. Talouskasvun kiihtymisen myötä myös maailmankauppa on piristynyt ja kasvaa nyt selvästi. Maailmankauppa keskittyy aiempaa enemmän investointihyödykkeisiin, mikä johtuu näkymien kohentumisesta keskeisissä talouksissa. Euroalueen vahva kasvu jatkuu, luottamus on korkealla ja investoinnit ovat elpyneet lähelle finanssikriisiä edeltävää tasoa. Työllisyystilanne on hyvä, mutta kuten Yhdysvalloissa, palkkakehitys on useissa maissa yhä maltillista, mikä heijastuu ostovoiman vaatimattomana kasvuna ja vaimeina inflaatio-odotuksina. Tästä huolimatta kuluttajien odotukset talouskehityksestä ovat useissa maissa myönteiset.

Suomen talouskasvu oli viime vuonna odotettua vahvempaa. Talouskasvu on alkuvuonna vahvistunut yhä viime vuoden lukemista. Esimerkiksi tuotannon työpäiväkorjattu suhdannekuvaaja oli noin 3 prosenttia korkeammalla tasolla kuin vuosi sitten. Myös teollisuuden uudet tilaukset ja kasvukeskusten rakennustoiminta lisääntyivät alkuvuonna vahvasti. Lähes poikkeuksetta ennustelaitokset olettavatkin kuluvan vuoden bruttokansantuotteen kasvun nousevan kolmen prosentin tuntumaan.

Talouden kasvulukujen kiihtyminen perustuu pitkälti siihen, että Suomen vienti on lähtenyt kauan odotettuun kasvuun maailmantalouden imussa ja kasvun odotetaan jatkuvan myös lähivuosina. Maailmantaloudessa voimakkainta kasvua ylläpitävät perinteiseen tapaan nousevat taloudet, mutta kehitys on piristynyt myös jo teollistuneissa länsimaissa. Myös euroalueella kasvu on ollut odotettua vahvempaa. Kuluva vuosi lienee siis suhdannehuippuvuosi, jolloin talouskasvu tukeutuu voimakkaasti paitsi kotimaiseen kulutukseen ja investointeihin niin myös piristyvään vientikysyntään.

Yleisen taloudellisen aktiviteetin viriämisen ohella kotimaista kysyntää vahvasti viime vuonna kuluttajien luottamus tulevaisuuden näkymiin, matalana pysytellyt inflaatio sekä tuloverokevennykset. Velallisten ostovoimaa tukivat myös kotitalouksien säästämisasteen lasku ja matala korkotaso.

Kuntien taloustilannetta ja talousnäköymiä ovat vahvistaneet erityisesti odotettua nopeammin kasvaneet verotulot sekä maltillisesti kehittyvät toimintamenot. Maltillisen menokehityksen taustalla näkyy vielä kuluvana vuonna sekä kuntien että valtion sopeutustoimia. Ennusteen mukaan kuntien ja kuntayhtymien taloustilanne pysyy kuluvana vuonna vielä hyvin vahvalla tasolla. Näköymät vuoden 2018 kuntien taloustilanteesta ovat siten parantuneet hieman valtiovarainministeriön viime syksyiseen arvioon verrattuna.

Suotuisaan kehitykseen ovat vaikuttaneet useat eri tekijät. Hyvän taloustilanteen ansiosta verotulot ovat kasvaneet odotettua paremmin. Toimintamenot ovat

kehittyneet varsin maltillisesti. Syiksi arvioidaan muun muassa kilpailukyky sopimus sekä kuntatalouteen kohdistuneiden valtion ja kuntien sopeutustoimet. Kuntatalouden tila on nyt hyvä, jopa historiallisen vahva. Vaikka kuntien talouden tunnusluvut ovat pääsääntöisesti hyvät, on kuntien välillä kuitenkin edelleen suuria eroja.

Ensi vuonna kuntien kehitysarvio kuitenkin heikkenee hieman. Toimintamenojen kasvu vauhdittuu, kun palkkaratkaisut kasvattavat kustannuksia ja sopeutustoimien vaikutus hiipuu. Tulopuolella valtionosuudet laskevat. Verotulojen kasvu vauhdittuu yhä kuluvan vuoden lukemista. Toimintamenojen kasvu kiihtyy vuonna 2019 palkankorotusten ja kilpailukyky sopimuksen lomarahalikkausten päättymisen vuoksi. Kuntatalouden lainakannan oletetaan kasvavan korjausinvestointien ja sairaalarakentamisen vuoksi.

Kuntatalous on suurten muutosten edessä, kun maakunta- ja sote-uudistus myllertää perusteellisesti koko julkisen hallinnon tehtävät, ohjauksen ja talouden. Uudistus leikkaa kuntien tulopohjaa, mutta myös menot pienenevät. Kuntien talouden liikkumavara supistuu ja suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa, mikä kaventaa kuntien mahdollisuuksia rahoittaa välttämättömiä peruskorjaus- ja kasvua tukevia investointeja.

Toisaalta kuntatalouden ennakoitavuuden voidaan olettaa jossain määrin paranevan, kun sote-kustannukset siirtyvät maakunnille. Tässä vaiheessa ei voida varmuudella tietää kaikkia uudistuksen vaikutuksia kuntien talouteen, kun edes uudistuksen lakeja ei ole vielä hyväksytty. Kuntien verotulopohja, valtionosuusjärjestelmä, rahoitusriskit sekä kokonaisuuden toimivuus ja hallinta tulevat joka tapauksessa kokemaan muutoksen uudistuksen myötä. Mitä ilmeisimmin ylimenokausi uuteen järjestelmään tulee olemaan haasteellinen. Kuntatalouden menopaine pienenee ja kuntatalouden velkaantumisen oletetaan taittuvan.

Vuosi 2017 oli Suonenjoelle monellakin tavalla onnistumisten ja tekemisen vuosi. Vuoden 2017 aikana päivitettiin lukuisi eri ohjeita ja toimintamalleja. Kuten uusi hallintosääntö ja maapoliittinen ohjelma. Vuoden 2017 aika peruskorjattiin lisveden koulu ja tehtiin merkittäviä maa-alueiden hankintoja. Työllisyydessä tapahtui pienoista paranemista ja alueemme yritykset tekevät ja valmistelevat merkittäviä investointeja toimintansa kehittämiseen. Tulevaisuuden näkymät ovat monellakin tapaa hyvät.

Taloudellisesti vuosi 2017 oli todellinen menestys. Toimintakate eli tulojen ja kulujen erotus laski edellisvuodesta noin -1,3 prosenttia. Toimintakate leikkaantuminen vuoden 2017 osalta antaa hyvät edellytykset kulutason maltilliseen kehittymiseen myös tulevina vuosina. Vuoden 2017 toimintakate oli alhaisemmalla tasolla kuin vuoden 2013 tilinpäätöksen toimintakate. Myös vuoden 2018 osalta talousarviossa pysymiseen on erinomaiset edellytykset. Kulurakenteen kehitys oli maltillista läpi kaikkien toimialojen. Erityisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen kehityksessä on nähtävissä pitkäjänteisempää ja rakenteellista uudistumista, mikä ohjaa myös hallitusti sote-palvelujen kulukehitystä.

Kaupungin verotulot tipahtivat edellisvuodesta noin -0,7 milj. euroa eli noin -2,5 prosenttia. Tähän osittain vaikutti kilpailukyky sopimus, mutta myös valtuuston historiallinen päätös laskea kunnallisveroprosenttia vuodelle 2017. Valtionosuudet kasvoivat ainoastaan 0,3 milj. euroa. Näin ollen veroperusteinen rahoitus (verot ja valtionosuudet) leikkaantui vuonna 2017 liki -0,4 milj. eurolla ja vuodelle 2018

veroperusteisen rahoituksen odotetaan pysyvän vuoden 2017 tasolla. Kulurakenteen kehitys määrittää pitkälti talouden terveenä pitämisen mahdollisuudet. Rakenteellisissa ja toiminnallisissa uudistuksissa on edettävä hyväksytyn tasapainottamisohjelman mukaisesti myös suunnitelmakaudella 2018-2020.

Vuoden 2017 vuosikate nousi peräti +5,8 milj. euroon, joka on nykyisen kirjanpitosäädösten aikaan kaupungin kautta aikain suurin vuosikate. Tulos on ylijäämäinen +3,4 milj. euroa, mikä tarkoittaa kumulatiivisen ylijäämän nousemista noin 6,8 milj. euroon. Suonenjoen kaupungin talous on alijäämien osalta tasapainossa.

Kaupungin velkaantuminen jatkoi taittumistaan myös vuonna 2017. Suonenjoen kaupungilla on velkaa yli 27 milj. euroa eli 3.800 euroa / asukas. Maltillinen investointitaso ja kulutason hillintä taittoivat kaupungin velkaantumista entisestään. Vuosien 2015-2017 aikana ei ole nostettu lainkaan pitkäaikaista lainaa. Velkoja on pystytty lyhentämään kolmessa vuodessa yhteensä yli 7,5 milj. eurolla. Tulevien vuosien suurin yksittäinen investointikohde tulee olemaan mahdollinen liikuntasalin ja uimahallin yhdistelmä-urakka. Hankkeen toteuttaminen edellyttää pidättäytymistä muista isoista investoinneista ja tulopohjan vakautta lainanhoitokuluista selviytyäkseen. Kaupunkikonsernin näkökulmasta myös konsernin talous koheni kokonaisuudessaan edellisvuodesta.

Mahdollisesti kuntarakenne ja erityisesti kuntien tuleva rooli kokee historiallisen muutoksen, jos suunnitelmat maakuntahallinnon uudistuksesta tulevat toteutumaan. Kyseessä ei ole pelkkä sosiaali- ja terveystoimen uudistus. Suonenjoen kaupungin budjetista ja osittaisesta ratkaisuvallasta on uudistuksen myötä poistumassa jopa 65-70 prosenttia vuoden 2020 alusta lukien. Maakuntauudistus tarkoittaa valtaisa muutosta myös kaupungin hallinnon ja päätöksenteon näkökulmasta.

Haluan omalta osaltani kiittää menestyksekkäästä vuodesta päättäjiämme, henkilöstöämme, yhteistyökumppaneitamme ja erityisesti paikkakuntamme menestymisen mahdollistavia yrittäjiä. Olemme yhdessä onnistuneet erinomaisesti ja samalla antaneet Suonenjoelle mahdollisuuden kehittyä itsenäisenä ja elinvoimaisena kaupunkina.

Kaupunginjohtaja Juha Piironen

1.1.2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.2.1. SUONENJOEN KAUPUNGIN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

KAUPUNGINVALTUUSTO (2013 – 31.5.2017)

Kaupunginvaltuustoon kuuluu 27 valtuutettua. Valtuusto kokoontui 8 kertaa vuonna 2017 ja käsitteli 88 asiaa.

Puheenjohtaja Huuskonen Pentti	hitsaaja	VAS
I varapuheenjohtaja Kauppinen Pekka	maanviljelijä, torikauppias	KESK
varapuheenjohtaja II Koljonen Veijo	rehtori, erityisopettaja	SDP

Muut jäsenet vertauslukujen mukaisessa järjestyksessä:

Paukkunen Erkki	emeritustoimittaja	KESK
Hänninen Jouko	vesilaitoksenhoitaja	SDP
Airaksinen Esko	nimismies, varatuomari	KESK
Ikonen Olli	mittausmies	PS
Rossi Minna	KM, yrittäjä	KOK
Luukkonen Hanna	ympäristöpäällikkö	KESK
Laitinen Tiia	automaatiosuunnittelija, yrittäjä	KESK
Ropponen Minna	myymäläpäällikkö	VAS
Korhonen Annmarie	vapaaehtoistyöntekijä	KD
Nuutinen Kirsi	emäntä	KESK
Pentikäinen Pia	ravintolapäällikkö	PS
Huttunen Juha	metsätalousinsinööri	KESK
Sorsa Timo	elektroniikka-alan yrittäjä	KOK
Suihkonen Mikko	maanviljelijä	KESK
Kollanus Niko	betonimies, ammattiosaston puheenjohtaja	VAS
Matilainen Hannu	levyseppä-hitsaaja	SDP
Rissanen Tanja	psykiatrinen sairaanhoitaja, psykoterapeutti	KESK
Kasurinen Irja	laskentamerkonomi	PS
Tiihonen Markku	aseseppä, yrittäjä	KESK
Nykänen Heli	yrittäjä	KESK
Tähkäpää Kaija	yrittäjä, eläkeläinen 13.3.2017 saakka	VAS
Heiskanen Väinö	sähköasentaja, eläkeläinen 14.3.2017 alkaen	VAS
Hälinen Kimmo	rakentamispäällikkö	KOK
Huttunen Olavi	myymäläpäällikkö, eläkeläinen	SDP
Kivinen Kirsti	perushoitaja	KD

KAUPUNGINVALTUUSTO (1.6.2017-2021)

Puheenjohtaja Ruotsalainen Olavi	kaupunginjohtaja, eläkeläinen	SDP
I varapuheenjohtaja Ikonen Olli	mittausmies, eläkeläinen	PS
II varapuheenjohtaja Kytölä Reijo	rehtori, eläkeläinen	KOK

Muut jäsenet:

Airaksinen Esko	varatuomari	KESK
Airaksinen Tiina	lastenkodin johtaja	KESK
From Jani	asiakaspalvelija	VAS
Hänninen Jouko	vesilaitoksenhoitaja	SDP

Järvi Jouko	lähihoitaja	KESK
Karhunen Sanna	kättilö/yrittäjä	KESK
Kauppinen Pekka	torikauppias	KESK
Kivinen Kirsti	perushoitaja, eläkeläinen	KD
Kääriäinen Osmo	kiinteistöneuvos, eläkeläinen	KESK
Lahtinen Timo	työnjohtaja, alihankintavastaava	SDP
Lehtonen Anja	opettaja	KESK
Luukkonen Hanna	ympäristöpäällikkö	KESK
Mannila Tapani	yrittäjä	PS/SIT
Matilainen Hannu	levyseppä-hitsaaja	SDP
Nuutinen Kirsi	emäntä	KESK
Pentikäinen Pia	aluevastaava	PS
Pihtola Susanna	lastenohjaaja	KD
Richter Stefan	keittiömestari	PS
Rissanen Tanja	psykiatrinen sairaanhoitaja	KESK
Rossi Minna	yrittäjä	KOK
Sorsa Timo	yrittäjä	KOK
Suihkonen Mikko	mv., eläkeläinen	KESK
Turkki Kimmo	jigi hitsaaja	VAS/SIT
Väisänen Marja-Leena	erityisopettaja, KM	SDP

Kaupunginvaltuuston päätöksiä vuonna 2017

13.3.2017

- Kaavoituskatsaus 2017
- Kaupungin asukkaiden vuonna 2016 jättämät aloitteet
- Valtuutettujen ja valtuustoryhmien vuonna 2016 jättämät aloitteet
- Maanmittausteknikon viran muuttaminen maanmittausinsinöörin viraksi
- Erityisluokanopettajan viran perustaminen
- Perusopetuksen ja kansalaisopiston yhteisen teknisen työn lehtorin viran (V0094) muuttaminen perusopetuksen teknisen työn lehtorin viraksi.
- Sisäisen valvonnan osavuositiedote 1.1.-31.12.2016/ Tilinpäätöksen ennakotieto
- Kristillisdemokraattien Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Perhetoiminta

18.4.2017

- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman hyväksyminen
- Suonenjoen maapoliittinen ohjelma
- Suonenjoen kaupungin osallistuminen Istekki Oy:n suunnattuun osakeantiin / Osakkeiden hankinta
- Uuden hallintosäännön valmistelu

29.5.2017

- Vuoden 2016 tilinpäätös
- Vuoden 2016 henkilöstöraportti
- Omavelkaisen takauksen myöntäminen Kiinteistö Oy Tervalankatu 4:n jälkiasennushissin lainaan
- Vapaa-ajan ohjaajan toimen muuttaminen viraksi
- Talousjohtajan, kaupunginsihteerin, kansliasihteerin ja henkilöstöpäällikön virkojen lakkauttaminen, hallintojohtajan viran perustaminen ja henkilöstöpäällikkö Sari Karhun siirtäminen hallintojohtajan virkaan 1.6.2017 alkaen.
- Suonenjoen kaupungin hyvinvointikertomuksen hyväksyminen
- Vapaa-ajan lautakunnan lakkauttaminen 1.6.2017 lukien.
- Sisä-Savon kansalaisopiston hallinnollinen siirto 1.6.2017 lukien.
- Uuden hallintosäännön hyväksyminen
- Saunataipaleen ranta-asemakaavan kumoaminen

12.6.2017

- Vaalilautakunnan valitseminen valtuustossa toimitettavia suhteellisia vaaleja varten kuluvalle valtuustokaudelle.
- Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja kahden varapuheenjohtajan vaali kuluvalle valtuustokauden kahdelle ensimmäiselle vuodelle.
- Kaupunginhallituksen jäsenten ja kaupunginhallituksen puheenjohtajien valitseminen kuluvalle valtuustokauden kahdelle ensimmäiselle vuodelle.
- Tarkastuslautakunnan valitseminen kuluvalle valtuustokaudelle
- Keskusvaalilautakunnan valitseminen kuluvalle valtuustokaudelle
- Koulutuslautakunnan valitseminen kuluvalle valtuustokaudelle
- Sosiaalilautakunnan valitseminen kuluvalle valtuustokaudelle
- Teknisen lautakunnan valitseminen kuluvalle valtuustokaudelle
- Muut luottamustoimien valinnat
- Palkkiosäännön päivittäminen.

18.9.2017

- Talousarvion muutos vuodelle 2017 / Maa-alueiden hankinta.
- Edustajien ja varaedustajien valitseminen Vaalijalan kuntayhtymän yhtymäkokoukseen kuluvalle valtuustokaudelle.
- Toimistonhoitajan viran lakkauttaminen.
- Vasemmistoliiton Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Liikenneturvallisuuden parantaminen Suonenjoella.
- Perussuomalaisten Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Liikenneturvallisuuden parantaminen Suonenjoella.

9.10.2017

- Valtuuston suunnittelukokous

13.11.2017

- Tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosenttien määrittäminen vuodelle 2018.
- Liikunta- ja uimahallin paikan linjaaminen.
- Tutkinnan päätös / Itä-Suomen poliisilaitos.
- Suonenjoen Sosiaalidemokraattien valtuustoryhmän valtuustoaloite / Iisveden Suvilahden leikkipuiston alueelle rakennetaan lihaskuntoharjoitteluun tarkoitettu kuntoilualue.

18.12.2017

- Suonenjoen ympäristönsuojelumääräysten tarkistaminen.
- Suomen Kuntaliiton valtuuskunnan vaali.
- Sidonnaisuusrekisteri.
- Selvityksen antaminen / arviointikertomus vuodelta 2016.
- Lisämäärärahan myöntäminen koulutuslautakunnalle vuoden 2017 talousarvioon.
- Vuoden 2018 talousarvion sekä vuosien 2018 – 2020 toiminta- ja taloussuunnitelman käsittely.
- Perussuomalaisten Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Me too –Suonenjoki.
- Vasemmistoliiton Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite / taajama-alueiden talvikunnossapidon laadun parantamiseksi.

KAUPUNGINHALLITUS

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallituksen tehtävänä on kaupunginvaltuuston hyväksymän toiminta-ajatuksen ja päämäärien toteuttamiseksi huolehtia kaupungin toimintojen sekä taloudenhoidon kehittämisestä, edistää yhteistyössä sidosryhmien kanssa kaupungin taloudellista, sosiaalista ja henkistä kehitystä sekä vaikuttaa yhteiskuntapolitiikkaan kaupunkilaisten ja kaupungin etujen huomioon ottamiseksi.

Tehtäväalueet

- kaupungin hallinnon sekä palvelutuotannon johtaminen ja kehittäminen
- taloudesta, kuntasuunnittelusta ja elinkeinopolitiikasta vastaaminen
- ohjaaminen maankäytön suunnittelun avulla eri toimintojen sijoittumista kaupunkiin huomioiden ympäristön vaatimukset
- kuntien välisen yhteistyön kehittäminen
- kaupungin toiminnan ohjaaminen, yhteensovittaminen, seuranta ja arviointi

Kaupunginhallitus kokoontui 22 kertaa vuonna 2017 ja käsitteli 365 asiaa.

KAUPUNGINHALLITUS (2015 – 31.5.2017)

Varsinaiset jäsenet:

Paukkunen Erkki, puheenjohtaja
Laitinen Tiia, varapuheenjohtaja
Hänninen Jouko
Ikonen Olli
Korhonen Annmarie
Nuutinen Kirsi
Ropponen Minna
Rossi Minna
Suihkonen Mikko

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Huttunen Juha
Luukkonen Hanna
Matilainen Hannu
Pentikäinen Marko
Kivinen Kirsti
Rissanen Tanja
Tähkäpää Kaija
Hälinen Kimmo
Airaksinen Esko

KAUPUNGINHALLITUS (1.6.2017- 2019)

Varsinaiset jäsenet:

Nuutinen Kirsi, puheenjohtaja
Kauppinen Pekka, I varapuheenjohtaja
Hänninen Jouko, II varapuheenjohtaja
From Jani
Kivinen Kirsti
Luukkonen Hanna
Pentikäinen Pia
Rossi Minna
Suihkonen Mikko

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Lehtonen Anja
Airaksinen Esko
Sato Markku
Turkki Kimmo
Pihtola Susanna
Airaksinen Tiina
Mannila Tapani
Laine Tarja
Järvi Jouko

LAUTAKUNNAT 2013 – 31.5.2017 VAALILAUTAKUNTA (VALTUUSTO)

Pentikäinen Pia, puheenjohtaja
Hälinen Kimmo, varapuheenjohtaja
Huttunen Olavi
Tiihonen Markku
Tähkäpää Kaija

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Kauppinen Hannu, puheenjohtaja
Heiskanen Tuula, varapuheenjohtaja
Markkanen Seppo
Mölkänen Liisa
Koponen Jukka

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Huttunen Olavi, puheenjohtaja
Nykänen Heli, varapuheenjohtaja
Heiskanen Väinö
Laine Tarja
Tuominen Antero

SOSIAALILAUTAKUNTA

Suihkonen Mikko, puheenjohtaja
Tähkääpää Kaija, varapuheenjohtaja
Kangas Antti
Kauppinen Pekka
Matilainen Hannu
Rissanen Tanja
Pentikäinen Pia

KOULUTUSLAUTAKUNTA

Tiihonen Markku, puheenjohtaja
Kallio Sisko, varapuheenjohtaja
Karvinen Timo
Kollanus Niko
Markkanen Kirsi
Nykänen Heli
Pöyhönen Sari
Sorsa Timo
Väisänen Kari

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Luukkonen Hanna, puheenjohtaja
Hälinen Kimmo, varapuheenjohtaja
Huttunen Juha
Ikonen Olli
Itkonen Anna-Liisa
Lehtonen Anja
Voipio Pekka

VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA

Suvela Anne, puheenjohtaja
Kettunen Saima, varapuheenjohtaja
From Jani
Järvi Jouko
Martikainen Olavi
Nikulainen Paula
Nykänen Heli

LAUTAKUNNAT 1.6.2017 – 2021

VAALILAUTAKUNTA (VALTUUSTO)

Pentikäinen Pia, puheenjohtaja
Matilainen Hannu, varapuheenjohtaja
Airaksinen Esko
Rossi Minna
Turkki Kimmo

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Kauppinen Hannu, puheenjohtaja
Heiskanen Tuula, varapuheenjohtaja
Markkanen Seppo
Väänänen Pertti
Weide Arja

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Lahtinen Timo, puheenjohtaja
Karhunen Sanna, varapuheenjohtaja
Heikkinen Marjo
Turpeinen Tero
Tähkäpää Tapani

SOSIAALILAUTAKUNTA

Kauppinen Pekka, puheenjohtaja (2 vuotta)
Richter Stefan, varapuheenjohtaja
Airaksinen Tiina
Heikkinen Marjo
Karhunen Sanna
Koivistoinen Iina-Maarit
Koljonen Veijo

KOULUTUSLAUTAKUNTA

Pentikäinen Pia, puheenjohtaja (2 vuotta)
Sato Markku, varapuheenjohtaja
Korhonen Hanne
Kytölä Reijo
Kääriäinen Osmo
Lehtonen Anja
Rissanen Tanja

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Suihkonen Mikko, puheenjohtaja (2 vuotta)
Sorsa Timo, varapuheenjohtaja
Itkonen Anna-Liisa
Järvi Jouko
Lehtonen Anja
Mannila Tapani
Rissanen Tanja

1.1.2.2. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Kansainvälinen talous

Maailmantalouden kasvu on laaja-alaista. Erityisesti euroalueen talousnäkymät ovat vahvistuneet. Talouskasvun kiihtymisen myötä myös maailmankauppa on piristynyt ja kasvaa nyt selvästi maailman BKT:n kasvua nopeammin. Maailmankaupan kasvun suhde maailman BKT:n kasvuun on suurempi kuin viime vuosina, mutta pienempi kuin viime vuosikymmenellä. Maailmankauppa keskittyy aiempaa enemmän investointihyödykkeisiin, mikä johtuu näkymien kohentumisesta keskeisissä talouksissa.

Euroalueen vahva kasvu jatkuu, luottamus on korkealla ja investoinnit ovat elpyneet lähelle finanssikriisiä edeltävää tasoa. Työllisyystilanne on hyvä, mutta kuten Yhdysvalloissa, palkkakehitys on useissa maissa yhä maltillista, mikä heijastuu ostovoiman vaatimattomana kasvuna ja vaimeina inflaatio-odotuksina. Tästä huolimatta kuluttajien odotukset talouskehityksestä ovat useissa maissa myönteiset.

Suomen talous

Suomen talouskasvu oli viime vuonna odotettua vahvempaa. Arvonlisäyksen volyymi kasvoi eniten rakentamisessa, maa-, metsä- ja kalataloudessa sekä liike-elämän palveluissa. Kysyntäeristä kansantuotetta kasvattivat erityisesti kotitalouksien kulutus sekä yksityiset investoinnit, muun muassa vahva rakentaminen. Myös vientikysyntä ylsi pieneen kasvuun. Työpanos pysyi viime vuonna kuitenkin lähes ennallaan, mikä merkitsi koko kansantalouden työn tuottavuuden parantumista 1,2 prosentilla. Matalahkosta muutosprosentista huolimatta työn tuottavuus kehittyi siten nopeammin kuin monena aikaisempana vuotena.

Yleisen taloudellisen aktiviteetin viriämisen ohella kotimaista kysyntää vahvisti viime vuonna kuluttajien luottamus tulevaisuuden näkymiin, matalana pysytellyt inflaatio sekä tuloverokevennykset. Velallisten ostovoimaa tukivat myös kotitalouksien säästämisasteen lasku ja matala korkotaso. Kotitalouksien velkaantumisaste nousi viime vuonna 126 prosenttiin suhteessa kotitalouksien käytettävissä oleviin tuloihin.

Vuoden 2017 talouskasvusta on tullut ulos jo monia ennakollisia tilastotietoja. Niiden mukaan talouskasvu on vahvistunut yhä viime vuoden lukemista. Esimerkiksi tuotannon työpäiväkorjattu suhdannekuvaaja oli heinäkuussa 3,1 prosenttia korkeammalla tasolla kuin vuosi sitten. Myös teollisuuden uudet tilaukset ja kasvukeskusten rakennustoiminta lisääntyivät vahvasti. Lähes poikkeuksetta ennustelaitokset olettavatkin bruttokansantuotteen kasvun nousevan kolmen prosentin tuntumaan.

Talouden kasvulukujen kiihtyminen perustuu pitkälti siihen, että Suomen vienti on lähtenyt kauan odotettuun kasvuun maailmantalouden imussa ja kasvun odotetaan jatkuvan myös lähivuosina. Maailmantaloudessa voimakkainta kasvua ylläpitävät perinteiseen tapaan nousevat taloudet, mutta kehitys on piristynyt myös jo teollistuneissa länsimaissa. Myös euroalueella kasvu on ollut odotettua vahvempaa. Valtiovarainministeriön mukaan BKT kasvoi vuonna 2017 noin 2,9 prosenttia. Vuodelle 2018 kasvun odotetaan hiipuvan hieman, sillä bruttokansantuotteen kasvuksi ennustetaan 2,1 prosenttia. Kulunut vuosi 2017 lienee siis suhdannehuippuvuosi, jolloin talouskasvu tukeutuu voimakkaasti paitsi kotimaiseen kulutukseen ja investointeihin niin myös piristyvään vientikysyntään.

Vuoden 2018 kasvuvauhdin ennakoidaan hieman hidastuvan yksityisessä kulutuksessa ja investoinneissa, mutta vastaavasti nopeutuvan viennissä. Viennin kasvuedellytyksiä tukee maailmantalouden hyvä vire ja yritysten kustannuskilpailukyvyyn kohentuminen kiky-sopimuksen ansiosta. VM olettaakin, että Suomen pitkään vallinnut markkinaosuuksien menetys vientimarkkinoilla päättyy vihdoin. Tämä vaikuttaa myös yksityisiin investointeihin, joissa kasvun painopiste siirtyy rakentamisesta, erityisesti asuinrakentamisesta, teollisuuden tuotannollisiin investointeihin.

Vuonna 2017 sopimuspalkkoja ei korotettu ja julkisen sektorin lomarahoja leikattiin 30 prosentilla. Tämän yhteisvaikutuksena sopimuspalkkojen arvioidaan laskevan keskimäärin 0,3 %. Ansiotasoa nostavat kuitenkin liukumien ja muut rakenteelliset tekijät, joiden myötä ansiotasoindeksi nousee vuoden 2017 aikana 0,3 %. Työllisyyden paranemisen vuoksi koko talouden palkkasumma kehittyi vuonna 2017 huomattavasti tätä nopeammin. VM olettaa, että koko talouden palkkasumman kasvaa vuoden 2017 aikana 1,8 % ja vuonna 2018 noin 2,2 %. Työnantajien sosiaaliturvamaksut laskevat vuonna 2017 ja 2018 selvästi.

Ansiokehityksen ohella kotimaista kysyntää vahvistaa hiljalleen koheneva työllisyys. Yksityinen kulutus kasvaa valtiovarainministeriön mukaan tänä vuonna 2,4 prosenttia ja ensi vuonna 1,4 prosenttia. Kulutuksen kasvua leikkaa ensi vuonna erityisesti inflaation nousu lähivuosina noin 1,5 prosentin tuntumaan.

Valtiovarainministeriön mukaan bruttokansantuote kasvaa 1,8 prosenttia vuonna 2019. Ennusteessa Suomen talouskasvun moottorina jatkaa edelleen neljän prosentin kasvuvauhtiin yltävä vienti. Yksityisen kulutuksen kasvun ennakoidaan sen sijaan painuvan 1,2 prosentin pintaan, sillä työllisyys kohenee enää hitaasti ja kotitalouksien negatiivinen säästämisaste rajoittaa kulutusmahdollisuuksia.

Paikallishallinto

Paikallishallinnon rahoitusaseman viime vuosien vahvistuminen jatkui vuonna 2017. Paikallishallinnon kulutusmenoja ovat supistaneet kilpailukykysovimuksen toimenpiteet, kuntatyönantajan eläkemaksujen alentuminen sekä hallituksen linjaamat sopeutustoimet. Lisäksi kunnat ja kuntayhtymät ovat jatkaneet toimintansa tehostamista ja taloutensa sopeuttamista hilliten menojen kasvua. Paikallishallinnon tuloja kasvattaa verotulojen kasvun piristyminen. Etenkin yhteisöveron tuotto on osoittautumassa poikkeuksellisen hyväksi vuonna 2017.

Paikallishallinnon alijäämä kasvaa hieman vuosina 2018 ja 2019, sillä kulutus- ja investointimenot kasvavat tuloja enemmän. Kulutusmenoja lisäävät mm. väestön ikääntymisestä johtuva hoito- ja hoivamenojen kasvu, ansiotason nousu kunta-alalla sekä varhaiskasvatusmaksujen alentaminen vuoden 2018 alusta. Lisäksi paikallishallinnon investointitarpeet ja korjausvelka pysyvät mittavina. Sairaalarakentaminen jatkuu vilkkaana, sillä kuntien ja kuntayhtymien suuriin investointeihin on myönnetty poikkeuslupia merkittävä määrä. Paikallishallinnon velka jatkaa loivaa kasvuaan ennustevuosina.

Kuntien ja kuntayhtymien omat sopeutustoimet ovat viime vuosina painottuneet menojen kasvua hillitseviin toimiin. Kunnallisveron korotukset ovat olleet hyvin maltillisia. Vuonna 2018 keskimääräinen kunnallisveroprosentti jopa laskee 0,04 prosenttiyksiköllä 19,86 prosenttiin. Lasku johtuu pitkälti Helsingin

veronalennuksesta. Lisäksi kiinteistöverojen tuotot ovat jäämässä aiemmin arvioitua pienemmiksi, sillä hallitus perui kiinteistöveron alarajoihin suunnittelemansa korotukset. Vuoden 2017 yhteisöveron poikkeuksellisen hyvän kasvun taustalla on kertaluonteisia tekijöitä, joiden vaikutus ei ulotu tuleville vuosille. Siksi yhteisöveron tuotto laskee vuonna 2018.

Kuntien veroprosentit

Veroprosentti laskee vuonna 2018 kuudessa kunnassa ja nousee 53 kunnassa. Korottajien määrä pysyi jo kolmatta vuotta maltillisella tasolla. Korottajia on lukuisista rakenteellisista sopeutustoimista huolimatta kuitenkin kuusi enemmän kuin viime vuonna.

Yleinen taloustilanne on piristynyt ja sen myötä verokertymät kasvavat. Kunnat ovat myös tehneet pitkäjänteistä menojen kasvun hillintää ja sopeuttaneet toimintaansa merkittävästi. Kuitenkin edelleen yli puolella kunnista veroprosentti on 21,00 tai yli.

Veronkorotusten syynä on usein valtionosuuksien leikkaukset, jotka perustuvat hallituksen kilpailukyky sopimuksen ja erikoissairaanhoidon keskittämisasiäsetuksen ylimitoitettuihin säästöarvioihin. Myös peruskorjaus ja uusinvestoinnit, erityisesti kouluhankkeet, vaativat kuntien rahoitusta lähivuosina.

Julkisen talouden alijäämä

Suotuisa suhdanne kohentaa julkista taloutta. Noususuhdanne lisää verotuloja, mikä vahvistaa sekä valtiontaloutta että kuntataloutta. Nousukausi ei kuitenkaan poista julkisen talouden rakenteellista epätasapainoa. Nopeasta talouskasvusta huolimatta julkisen talouden tulot eivät riitä kattamaan menoja.

Etenkin valtiontalous on edelleen huomattavasti alijäämäinen. Myös paikallishallinnossa menot ylittävät tulot. Sosiaaliturvarahastot ovat olleet pitkään selvästi ylijäämäisiä, mutta väestön ikääntymisestä aiheutunut menojen kasvu on pienentänyt ylijäämää voimakkaasti kuluvan vuosikymmenen aikana. Koska eläkemenojen kasvu jatkuu nopeana, myös sosiaaliturvarahastojen ylijäämä kutistuu entisestään.

Julkisyhteisöjen velka kääntyi laskuun suhteessa BKT:hen vuonna 2016. Bruttokansantuotteen nopea kasvu alentaa velkasuhdetta, ja velkasuhde näyttäisi painuvan hieman 60 prosentin alapuolelle vuonna 2019. Kun talouskasvu hidastuu ja ikäsidonnaisten menojen kasvu jatkuu, velkasuhde uhkaa alkaa kasvaa uudelleen ensi vuosikymmenellä.

Talouden riskitekijät

Maailmantaloudessa riskit painottuvat yhä jonkin verran alasuuntaan. Määrälliseen keventämiseen painottunut rahapolitiikka on kasvattanut likviditeettiä rahoitusmarkkinoilla, ja korkeiden varallisuushintojen ja korkean velkaantuneisuuden yhdistelmä herättää huolta. Korkotason odotettavissa oleva nousu lisää velanhoidon raskautta. Pankkijärjestelmän riskinsietokyky on kohentunut Euroopassa, mutta yksittäisissä jäsenmaissa on edelleen niiden kantokykyyn nähden huolestuttavia riskikeskittymiä.

Viimeaikainen huoli ja kansainvälisen talouden riskitekijät löytyvät maailman talousmahtien välisestä kauppasodan uhasta, mitä mm. Yhdysvallat ja Kiina käyvät toisilleen asettamien tuontitulliuuhkausten muodossa.

Positiivisista riskeistä huomattavin on talouden odotettua nopeampi kasvu teollisuusmaissa, etenkin Euroopassa, ja jos kasvua tukevien rakenneuudistusten toimeenpano jatkuu.

Yleinen taloudellinen tilanne koko maassa v. 2013 – 2017
(lähde VM Taloudellinen katsaus, talvi 2017)

	2013	2014	2015	2016	2017
Ansiotasoindeksi	2,1	1,4	1,4	1,1	0,2
Inflaatio	1,5	1,0	-0,2	0,4	0,8
Työttömyysaste	8,2	8,7	9,4	8,8	8,6
Vaihtotase/BKT	-1,6	-1,3	-1,0	- 1,4	- 1,2
Veroaste/BKT	43,7	43,9	44,0	44,1	43,2
Julkiset menot/BKT	57,5	58,1	56,9	55,8	54,1
Julkinen velka/BKT	56,5	60,2	63,6	63,1	62,5
Euribor 3kk	0,2	0,2	0,0	- 0,3	- 0,3
10 vuoden korko, %	1,9	1,5	0,7	0,4	0,6

Vahva kuntatalous on edellytys kuntien elinvoimalle ja uudistumiselle. Elinvoimainen kunta kykenee luomaan talouden kasvua, työllisyyttä ja tätä kautta verotuloja, joiden avulla kuntien palvelut kyetään rahoittamaan sekä reagoimaan toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Elinvoimaisessa kunnassa on aktiivisia kuntalaisia, yrityksiä ja järjestöjä. Toimintaympäristöön liittyvien muutostekijöiden, erityisesti muuttoliikkeen ja ikärakenteen muutosten, myötä monen kunnan elinvoiman näkymät heikkenevät lähitulevaisuudessa. Väestörakenteen muutos lisää kuntien menoja, investointitarpeita ja lisää alueellista eriytymistä.

Kuntien toimintaympäristön muutokset liittyvät myös kuntien tehtäviin ja velvoitteisiin sekä kuntien mahdollisuuksiin vastata tulevaisuuden muuttuviin palvelutarpeisiin. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämiseen liittyvät toimenpiteet eivät ole vielä juurikaan tuottaneet tulosta ja viime vuosina kuntien tehtävien ja velvoitteiden määrä on kasvanut. Kuntien itsehallinnollisten tehtävien merkitys kuntien elinvoimalle, elinkeinoelämän ja järjestöjen toimintaedellytyksille sekä paikallisille palvelutarpeiden huomioimiselle on tärkeä.

1.1.2.3. OMAN TALOUSALUEEN KEHITYS

Väestö

Seuraavassa on kuvattu kehitys Sisä-Savon kuntien asukasmääristä ja ikärakenteesta sekä Suonenjoen väestömuutoksen rakenteesta ja alueen kuntien työttömyysasteista:

Asukasluku 31.12.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Muutos 2016- 2017
Suonenjoki	7 496	7 456	7 419	7 389	7 313	7 266	-47
Rautalampi	3 444	3 426	3 374	3 302	3 289	3 255	-34
Tervo	1 704	1 669	1 627	1 611	1 610	1 585	-25
Vesanto	2 328	2 288	2 244	2 189	2 152	2 094	-58
Yhteensä	14 972	14 839	14 664	14 491	14 364	14 200	-164
Muutos ed. vuoteen		-133	-175	-173	-127	-164	

Ikärakenne 31.12. lkm	0 - 14 v.	15 - 64 v.	65 - v.	Yhteensä
Suonenjoki	1 020	4 068	2 178	7 266
Rautalampi	442	1 739	1 074	3 255
Tervo	144	876	565	1 585
Vesanto	216	1 066	812	2 094
Yhteensä	1 822	7 749	4 629	14 200

Ikärakenne 31.12. %	0 - 14 v. %	15 - 64 v. %	65 - v. %	Yhteensä %
Suonenjoki	14,0 %	56,0 %	30,0 %	100 %
Rautalampi	13,6 %	53,4 %	33,0 %	100 %
Tervo	9,1 %	55,3 %	35,6 %	100 %
Vesanto	10,3 %	50,9 %	38,8 %	100 %
Yhteensä	12,8 %	54,6 %	32,6 %	100 %

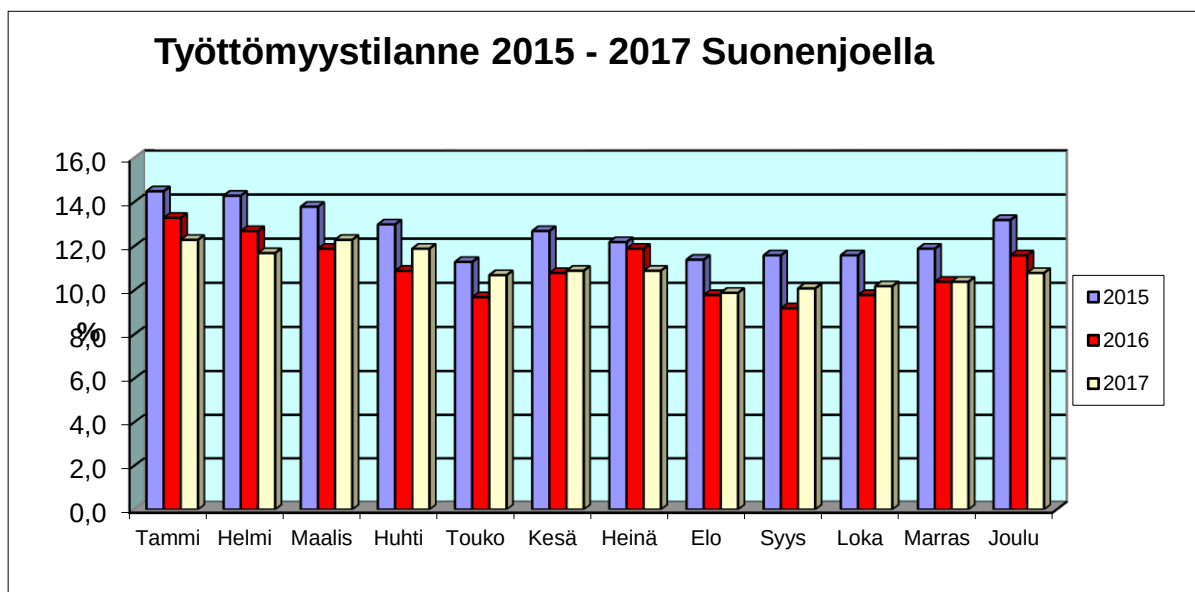
Suonenjoki	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Elävänä syntyneet	57	70	65	66	60	45
Kuolleet	130	113	127	127	115	105
Syntyneiden enemmitys	-73	-43	-62	-61	-55	-60
Maassamuutto						
- tulo	306	292	324	324	275	272
- lähtö	337	298	305	300	305	279
- netto	-31	-6	+19	+24	-30	-7
Nettosiirtolaisuus	+16	+10	+6	+7	8	21
Väestön muutos yhteensä	-88	-39	-37	-30	-77	-45
Korjaukset	+7	-1			1	-2
Väkiluku 31.12.	7 496	7 456	7 419	7 389	7 313	7 266
Muutos ed. vuoteen		-40	-37	-30	-76	-47

Sisä-Savon osalta asukasluku väheni 164 henkilöllä, kun se vuonna 2016 väheni 127 henkilöllä. Suonenjoen kaupungin asukasluku väheni 47 henkilöä vuonna 2017 kun se vuonna 2016 väheni 76 henkilöä. Suonenjoen asukasluku 31.12.2017 oli 7266 henkilöä. Kuntien välinen tulomuutto oli negatiivinen ollen 7 asukasta vuonna 2017 (v. 2016 -30 asukasta).

Työttömyysaste

Vuoden 2017 keskimääräinen työttömyysaste samalla tasolla vuoden takaisesta ollen 11,0 %. Alhaisimmillaan työttömyysaste kävi elokuussa 2017 ollen 9,9 %. Pohjois-Savon keskimääräinen työttömyysaste oli 12,0 %, kun se vuonna 2016 oli 13,4 %.

Keskimääräinen työttömyysaste	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Suonenjoki	10,4 %	10,5 %	11,9 %	12,6 %	11,0 %	11,0 %
Rautalampi	11,7 %	12,0 %	12,9 %	11,9 %	12,5 %	10,3 %
Tervo	9,4 %	10,3 %	11,2 %	11,9 %	11,9 %	12,0 %
Vesanto	10,9 %	12,0 %	13,9 %	13,7 %	13,4 %	12,4 %
Pohjois-Savo yhteensä		12,1 %	12,7 %	14,0 %	13,4 %	12,0 %

1.1.2.4. OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Suonenjoen kaupungin talous kehittyi ennakoitua paremmin vuonna 2017. Kulujen kasvua saatiin edelleen hillittyä kaikkien toimialojen osalta.

Ulkoiset toimintatuotot kokonaisuudessaan olivat 8,5 milj. euroa, kun ne edellisenä vuonna olivat 7,8 milj. euroa. Ulkoiset toimintakulut olivat 51,6 milj. euroa, kun ne edellisenä vuonna olivat 51,4 milj. euroa.

Kaupunginvaltuuston päätöksen 14.11.2016 § 40 mukaisesti vuoden 2017 tuloveroprosenttia laskettiin niin, että se on 21,75 %. Kiinteistöveroprosentit vuonna 2017 olivat seuraavat:

- yleinen kiinteistöveroprosentti	1,05 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	0,70 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	1,25 %
- tuloverolain 22 pykälässä tarkoitettujen yleishyödyllisten yhteisöjen omistaman rakennuksen ja sen maa-pohjan kiinteistöveroprosentti	0,30 %.

Suonenjoella verotulot laskivat 0,6 milj. euroa eli 2,5 prosenttia vuodesta 2016.

Seuraavassa on tarkasteltu verokertymän jakaantumista tilinpäätöksittäin vuosilta 2013 - 2017 (milj. euroa):

Verotulot	2013	2014	2015	2016	2017
Kunnallisvero	19,13	20,56	21,37	21,09	20,25
Yhteisövero	1,61	1,65	1,67	1,57	1,82
Kiinteistövero	1,50	1,66	1,67	1,83	1,83
Yhteensä	22,24	23,87	24,71	24,49	23,90

Yhteenlaskettu kaupungin veroperusteinen rahoitus (verotulot ja valtionosuudet) laski edellisvuodesta 0,35 milj. euroa.

Vuosien 2014–2017 valtionosuudet jakaantuivat seuraavasti (milj. euroa):

Valtionosuuksien erittely	2014	2015	2016	2017
Peruspalveluluiden valtionosuus	19,14	18,55	19,74	19,30
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	4,67	5,08	5,15	5,45
Järjestelmämuutoksen tasaus	0,09			
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-0,93	-0,65	-0,42	-0,01
Harkinnanvarainen valtionosuuksien korotus	0,80			
Valtionosuudet yhteensä	23,77	23,77	24,47	24,74

Rahoitusmenoissa korkokulut olivat 583.923 euroa. Alhainen korkotaso näyttäisi jatkuvan vielä muutaman vuoden ajan. Tulevien vuosien korkokulujen maltilliseen kehittymisen pyritään vaikuttamaan myös aktiivisella lyhyen lainan käytöllä.

Tulokseen vaikuttava tekijä oli myös Savon Energia Holdingin osinkotuotto, joka oli suuruudeltaan 583.718 euroa (vuonna 2016 osinkotuotto oli 248.800 euroa).

Vuosikatetta syntyi liki 5,8 milj. euroa. Tämä on yli 0,3 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2016. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 2,4 milj. euroa. Poistojen arvioidaan pysyvän lähivuosina noin 2,5 - 2,8 milj. euron tasolla.

Uutta pitkäaikaista lainaa ei nostettu kuluneen tilikauden aikana. Lainoja maksettiin takaisin 2,6 milj. euroa. Lainakanta oli vuoden 2017 lopussa 27,5 milj. euroa, mikä on 3.786 euroa / asukas.

Vuoden 2017 brutto investointimenot olivat 3,2 milj. euroa.

Euromääräisesti suurimmat investoinnit (netto) vuonna 2017 olivat:

Maa-alueet	
- Maa-alueiden hankinta	755.436 €
<u>Hallinto- ja laitosrakennukset</u>	
- lisveden koulu	1.560.164 €
<u>Kadut</u>	
- Katujen rakentaminen	261.341 €

Suonenjoen kaupunginvaltuusto teki seuraavat määrärahamuutokset talousarvioon vuoden 2017 aikana:

Käyttötalous

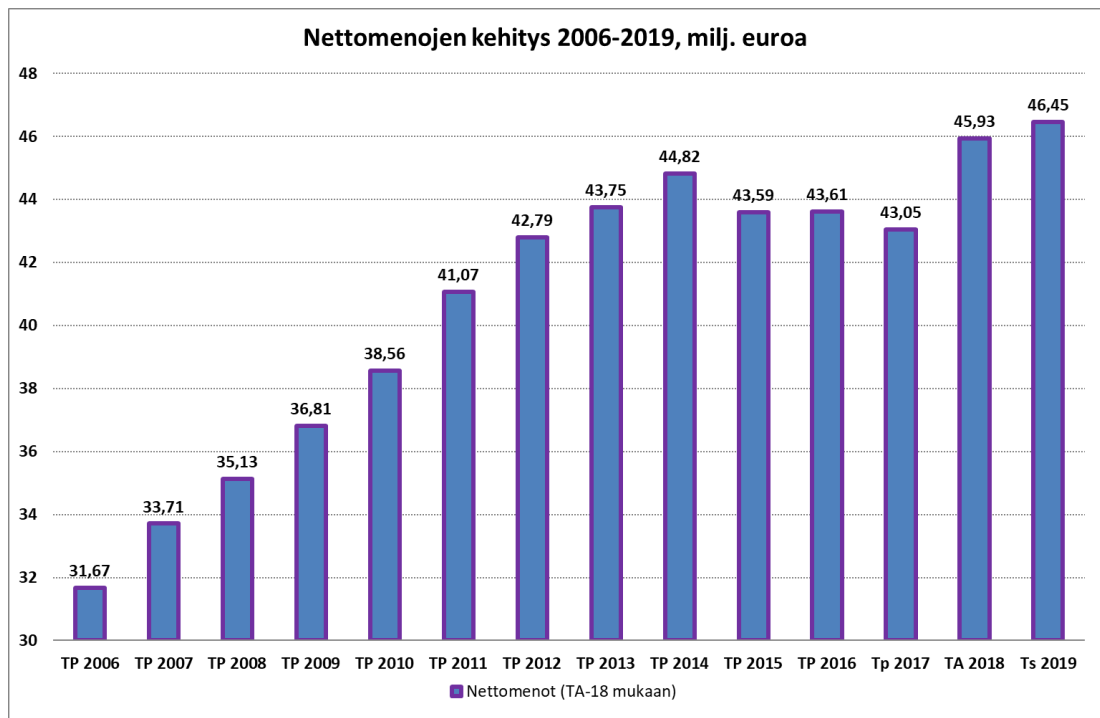
003212 Kopolan päiväkoti, palkkakulut 140.000 euroa. (KV 18.12.2017 § 85).

Investointiosa

091101 Maa-alueet, maa-alueiden hankinta 550.000 euroa, 091104 Osakkeet ja osuudet -400.000 euroa = 150.000 euroa. (KV 18.9.2017 § 69).

Arvio tulevasta kehityksestä

Suonenjoen kaupungin talous on saatu positiiviselle uralle. Vuoden 2015 nettomenojen kehitys kääntyi laskuun erityisesti terveydenhuollon menokehityksen leikkautumisen johdosta. Vuosi 2016 oli puolestaan erittäin maltillisen kasvun vuosi. Kulurakenne ei kokonaisuudessaan kasvanut. Perusterveydenhuollon osalta saavutettiin vielä maltillista kulurakenteen pienenemistä ja erikoissairaanhoidon kustannukset eivät kasvaneet edellisvuodesta. Myös oman toiminnan osalta kasvu oli erittäin maltillista. Vuoden 2017 osalta kaikki toimialat pysyivät talousarviossaan ja kulurakenteen leikkaukseen tuli vauhtia mm. kiky-sopimuksesta ja perustoimeentulon siirrosta KELA:n hoidettavaksi. Kulurakenteen kehitys oli erittäin maltillista kokonaisuudessaan SoTe-palvelujen osalta.

Suonenjoen kaupungin talous on alijäämien kattamisen osalta saatu tasapainoon. Menojen kasvun hillintää on onnistuttu toteuttamaan kolmen viime vuoden ajan myös oman toiminnan osalta. Tämä kulurakenteen hillintä antaa tulevien vuosien suunnitteluun pientä liikkumavaraa ja mahdollisuuksia Suonenjoen kehittämiseen.

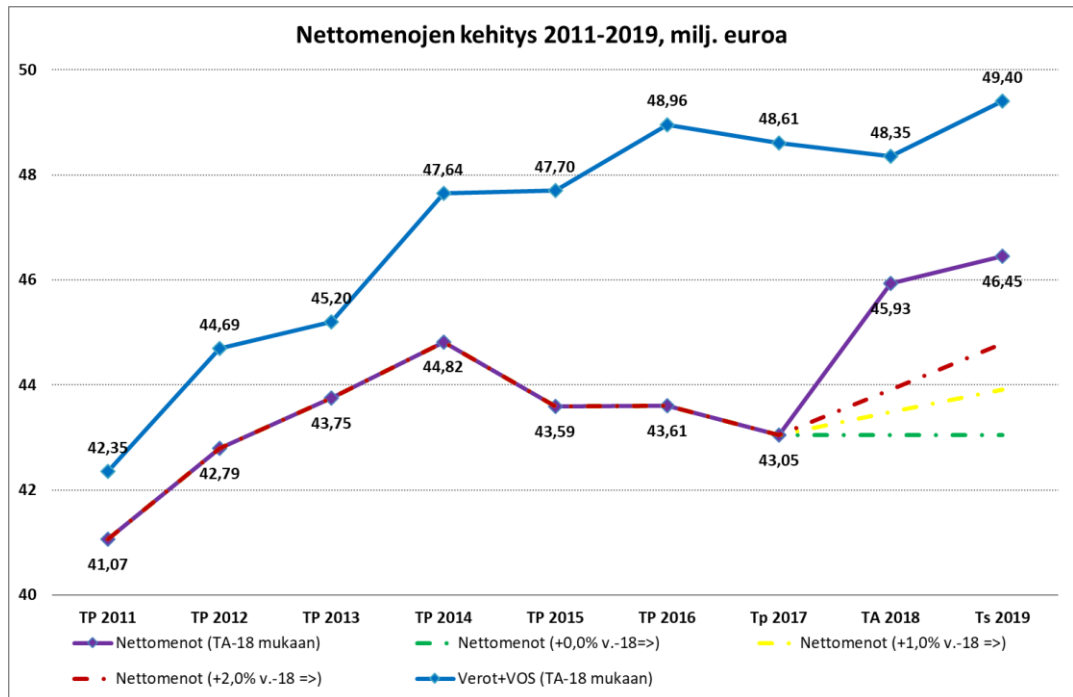
Valtuusto on hyväksynyt joulukuussa 2015 kaupungin talouden tasapainottamisohjelman, missä on esitetty konkreettisia toimenpiteitä talouden tasapainossa pitämiseen. Talouden tasapainossa pitämisen keskiössä ovat ohjelman rakenteelliset ja toiminnalliset uudistukset. Tätä ohjelmaa on syytä noudattaa myös tulevan valtuustokauden aikana. Toiminnallisia ja rakenteellisia uudistuksia tulee kuitenkin jatkaa ja pidättäytyä pysyvistä kulurakennetta kasvattavista toimenpiteistä.

Kaupungin velkaantuminen on tahtunut jo kolmen edellisvuoden ajan. Kaupungin velkataakka on vähentynyt yli 7,5 milj. eurolla tilinpäätöksestä 2014. Suonenjoen kaupungilla on kuitenkin edelleen velkaa yli valtakunnan keskiarvon. Tulevat investointitarpeet ja mahdollinen maakuntauudistus voivat aiheuttaa haasteita tulorahoituksen riittävyydelle tulevaisuudessa. Nyt saavutettu yli 5 milj. euron vuosikatteen taso mahdollisti tulorahoituksen riittävyyden investointimenojen kattamiseen kokonaisuudessaan.

Talouden epävarmuus tulevaisuudessa

Kaupungin veroperusteisen rahoituksen kasvu arvioidaan maltilliseksi tulevan kahden vuoden aikana. Noin yhden (1) prosentin vuosittainen kasvu. Tähän tulopohjan kasvuun tulee sopeuttaa myös mahdollinen kulujen kasvu. Vuoden 2020 osalta tulevaisuus on vielä osittain hämärän peitossa. Arviot maakuntauudistuksen vaikutuksista kuntien talouteen eivät ole varmoja. Tulopohja tulee kaventumaan merkittävästi, mutta vastuut niin kiinteistöistä kuin veloista ovat jäämässä kuntiin. Myös hallinto ja tukipalvelut ovat kokonaisuuksia, joiden osalta joudutaan tekemään kriittistä tarkastelua. Myös kansantalouden positiivien kehitys tuo paineen korkojen

nousulle lähivuosien aikana. Nämä asiat ovat myös Suonenjoen kaupungin keskeiset talouden riskitekijät lähivuosina.

Tulevien vuosien investointikohteet tulee pitää maltillisina ja huolehtia omaisuuden käyttökunnon säilyttämisestä. Mahdollinen liikuntasalin ja uimahallin yhdistelmähanke on valtaisa taloudellinen ponnistus juuri maakuntauudistuksen alla. Toteutuksen edellytyksenä on käyttötalouden maltillinen kehitys ja muiden investointikohteiden kriittinen tarkastelu ja priorisointi. Vielä kuluvan vuoden osalta investointisuunnitelmat ovat maltillisella tasolla, joten rahoituksellisesti taloutta voidaan pitää tasapainossa vielä vuoden 2018 aikana.

Kuntien kannalta isoin ja keskeisin muutos toimintaympäristössä on tuleva maakuntauudistus, jonka on tarkoitus astua voimaan vuoden 2020 alusta lukien. Mikäli julkisuudessa olleet suunnitelmat toteutuvat, niin tulevaisuudessa Suonenjoen kaupungin budjetista leikkaantuu pois 65-70 prosenttia. Tämä on iso muutos, joka luo myös haasteita tuleville investointitarpeille. Maakuntauudistuksen lainsäädäntö on tarkoitus saada eduskunnan hyväksyttäväksi kesään 2018 aikana.

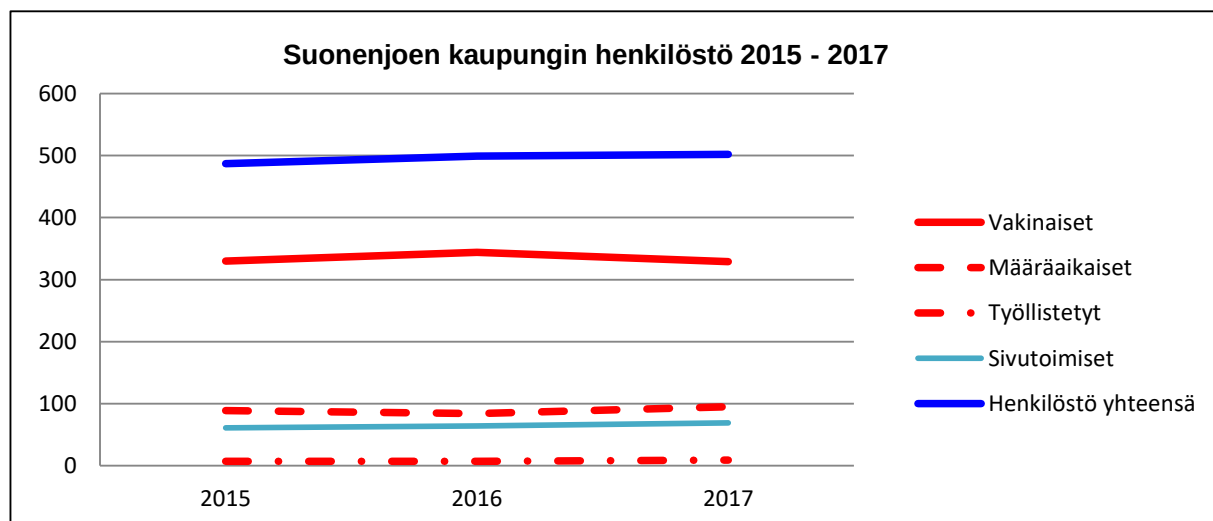
1.1.2.5 HENKILÖSTÖ

Kaupungin palkatun henkilöstön määrä vuoden lopussa toimialoittain 31.12.

		2015	2016	2017	Muutos
Elinvoima- ja hallintopalvelut		38	57	152	95
	Vakinaiset	36	48	63	15
	Määräaikaiset	1	6	17	11
	Työllistetyt	1	3	3	0
Kansalaisopisto	Sivutoimiset			69	69
Koulutuspalvelut		253	272	190	-82
	Vakinaiset	143	158	144	-14
	Määräaikaiset	48	49	44	-5
	Työllistetyt	1	1	2	1
Kansalaisopisto	Sivutoimiset	61	64		-64
Sosiaalipalvelut		128	124	129	5
	Vakinaiset	98	99	97	-2
	Määräaikaiset	30	25	30	5
	Työllistetyt	0	0	2	2
Tekniset palvelut		52	32	31	-1
	Vakinaiset	42	29	25	-4
	Määräaikaiset	6	1	4	3
	Työllistetyt	4	2	2	0
Vapaa-aika toimi		16	14	0	-14
	Vakinaiset	11	10		-10
	Määräaikaiset	4	3		-3
	Työllistetyt	1	1		-1

Kaupungin palkatun henkilöstön määrä yhteensä 31.12.

Henkilöstö yhteensä	Palvelusuhteen luonne	2015	2016	2017	Muutos 2016 - 2017
	Vakinaiset	330	344	329	-15
	Määräaikaiset	89	84	95	11
	Työllistetyt	7	7	9	2
	Sivutoimiset	61	64	69	5
Yhteensä		487	499	502	3

Suonenjoen kaupungissa laaditaan vuodelta 2017 erillinen henkilöstöraportti, missä kuvataan erilaisten tunnuslukujen avulla henkilöstövoimavarojen rakennetta ja muutoksia. Henkilöstöraportin avulla arvioidaan niin henkilöstötyölle asetettujen tavoitteiden kuin kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista.

1.1.2.6. YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Näitä menoja aiheuttaa jätteen käsittelystä ja jätteen syntymisen ehkäisystä, maaperän, pinta- ja pohjavesien, ulkoilman ja ilmaston suojelusta, melun torjunnasta ja biologisen monimuotoisuuden ja maisemien suojelusta.

Ympäristön turvaamisesta aiheutuvia kustannuksia muodostuu jätevesien johtamisesta ja käsittelystä sekä viemärlaitoksen investoinneista, jätehuollosta, katujen ja yleisten alueiden puhtaanapidosta, ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä sekä tarkkailusta.

Suonenjoen ympäristönsuojelusta vastaa 1.1.2013 alkaen Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien yhteistoimintasopimuksen perusteella Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta ja sen alaisena Kuopion kaupungin alueelliset ympäristönsuojelupalvelut. Muuttuva ympäristölainsäädäntö tuo jatkuvasti ympäristönsuojelutehtäviin vaativuus- ja osaamistarvetta; osana laajempaa organisaatiota vahvistetaan ympäristönsuojelun asiantuntemus ja palvelutaso. Suonenjoen palvelupiste vastaa ympäristönsuojelun paikallisesta asiakaspalvelusta.

Kaupungin tehtävät ja tiedontarpeet ympäristöasioissa poikkeavat yrityksen tiedontarpeista. Joissakin tapauksissa kaupunki joutuu alueellaan huolehtimaan toisten toimijoiden ensisijaisella vastuulla olevista ja niiden laiminlyömistä ympäristönsuojelutoimenpiteistä.

Ympäristöinvestointeja ovat mm. jätevesiverkoston saneerausinvestoinnit, pumppaamojen korjaukset ja viemäriverkoston laajentaminen.

1.1.2014 alkaen vesihuoltotoiminta siirtyi Suonenjoen Vesi Oy:lle. Karsikonmäen uusi jätevedenpuhdistamo valmistui marraskuussa 2015. Puhdistamon koekäytöt tehtiin vuoden 2015 puolella ja varsinainen käyttöönotto tapahtui 2016 keväällä. Uusi jätevedenpuhdistamo omalta osaltaan varmistaa toimivan ja uudenaikaisen jätevesien käsittelyn Suonenjoen kaupungissa.

1.2. KOKONAISTALOUDEN TARKASTELU

1.2.1. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa rahoituksen riittävyyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulo- ja menorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan. Laskelmiin otetaan vain ulkoiset tulot ja menot.

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Tilikaudelle jaksoitettujen tulojen riittävyys jaksoitettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään tuloslaskelman eristä ja välituloksesta laskettuja tunnuslukuja.

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulojen erotus, joka osoittaa paljonko toiminnan kuluista jää verorahoituksella katettavaksi. Tunnusluvulla toimintatuotot/toimintakulut, %, kuvataan maksurahoituksen osuutta, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
$$= 100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Vuosikate osoittaa tulo- ja menorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja menorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja menorahoitus on riittävä. Tulo- ja menorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa käytetään tunnuslukua:

Vuosikate prosenttia poistoista
$$= 100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Suonenjoen kaupungin vuosikate on 5,80 milj. euroa vuodelta 2017. Vuosikate kasvoi 0,30 milj. euroa eli 5,6 % vuodesta 2016. Vuosikate riittää 241,4 prosenttisesti kattamaan 2,4 milj. euron poistot.

Tilikauden tulos kuvaa tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulojen erotusta. Siinä huomioidaan myös pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käyttöä kuvaavat poistot, arvonalennukset sekä satunnaiset erät. Tilikauden ylijäämä voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen. Suonenjoen kaupungin tilikauden tulos oli 3,4 milj. euroa ylijäämäinen. Suonenjoen kaupungilla ei ole varauksia eikä rahastoja.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016	2015	2014	2013
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	8 451	7 781	7 800	7 318	9 186
Valmistus omaan käyttöön	56	47	67	96	97
Toimintakulut	-51 555	-51 434	-51 459	-52 233	-53 036
Toimintakate	-43 048	-43 606	-43 592	-44 819	-43 753
Verotulot	23 871	24 492	24 718	23 873	22 245
Valtionosuudet	24 739	24 464	22 979	23 770	22 952
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	193	196	199	205	3
Muut rahoitustuotot	633	304	596	707	697
Korkokulut	-584	-346	-632	-692	-641
Muut rahoituskulut		-7			-2
Vuosikate	5 804	5 497	4 268	3 044	1 501
Poistot käyttöomaisuudesta	-2 404	-2 368	-3 061	-2 133	-2 468
Satunnaiset tuotot			298	3 028	
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	3 400	3 129	1 505	3 939	-967
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 400	3 129	1 505	3 939	-967

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	16,4 %	15,1 %	15,2 %	14,0 %	17,3 %
Vuosikate / Poistot, %	241,4 %	232,1 %	139,4 %	142,7 %	60,8 %
Vuosikate €/asukas	799	752	578	410	201
Asukasmäärä	7 266	7 313	7 389	7 419	7 456

1.2.2. TOIMINNAN RAHOITUS

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärää. Näiden kahden nettomäärän summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Suonenjoen kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta on ollut viimeiset vuodet negatiivinen.

Investointien tulorahoitustunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla ja kassavarojen määrää vähentämällä. Kaupungin vuoden 2017 osalta investointien tulorahoitus osoittaa, että investointeja on rahoitettu 191,2 % tulorahoituksella. Tunnusluku voidaan laskea kaavalla:

Investointien tulorahoitus, %
= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo jää alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Suonenjoen kaupungin lainanhoitokate oli 2,00 vuonna 2017, kun se vuonna 2016 oli 1,96 (2015 1,58).

MAKSUVALMIUS

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Mikäli kunta käyttää lyhytaikaista lainarahoitusta on edullista pitää maksuvalmiutta eli kassavaroja alhaisena. Suonenjoen kaupungin maksuvalmius oli 11 päivää tilinpäätöksessä 2017.

Kassan riittävyys (pv)
= $365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016	2015	2014	2013
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	5 804	5 498	4 268	3 044	1 501
Satunnaiset erät			298	3 029	
Tulorahoituksen korjauserät	-47	-18	-361	-62	-31
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 160	-2 725	-1 656	-17 875	-3 061
Rahoitusosuudet investointimenoihin	124		151	3 263	206
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	52	217	1 536	6 692	40
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 773	2 972	4 236	-1 909	-1 345
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-21	-23		-4 726	-3
Antolainasaamisten vähennykset	72	72	72	119	84
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				6 000	8 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 602	-2 630	-2 461	-2 724	-2 886
Lyhytaikaisten lainojen muutos					-1 500
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-17	-570	-1 957	524	365
Rahoituksen rahavirta	-2 568	-3 151	-4 346	-807	4 060
Rahavarojen muutos	205	-179	-110	-2 716	2 715
Rahavarat 31.12.	1 796	1 591	1 770	1 879	4 595
Rahavarat 1.1.	1 591	1 770	1 879	4 595	1 880

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä					
5 vuodelta, €	6 727	2 836	-3 591	-9 231	-11 545
Investointien tulorahoitus, %	191,2 %	201,8 %	283,6 %	20,8 %	52,6 %
Lainanhoitokate	2,00	1,96	1,58	1,09	0,61
Kassan riittävyys, pv	11	10	12	10	28
Asukasmäärä	7 266	7 313	7 389	7 419	7 456

1.2.3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset, kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset, käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä omista sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Yleisesti ottaen omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntataloudessa keskimäärin 70 prosentin omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suonenjoen kaupungin omavaraisuusaste on ollut vuodesta 2004 alkaen alle 70 % ja vuonna 2009 omavaraisuusaste laski alle 50 prosentin ollen 47,3 %. Tilinpäätöksessä 2017 omavaraisuusaste oli 51,2 %.

Suonenjoen kaupungin omavaraisuusaste vuosina 2010 - 2017:

vuonna 2010	47,1 %
vuonna 2011	43,3 %
vuonna 2012	40,8 %
vuonna 2013	37,0 %
vuonna 2014	38,0 %
vuonna 2015	42,3 %
vuonna 2016	46,5 %
vuonna 2017	51,2 %

Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suonenjoen kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus parantui vuodentakaisesta ollen 56,4 %.

Suonenjoen kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus vuosina 2010–2017:

vuonna 2010	55,3 %
vuonna 2011	59,1 %
vuonna 2012	60,7 %
vuonna 2013	68,2 %
vuonna 2014	76,4 %
vuonna 2015	66,9 %
vuonna 2016	61,4 %
tilinpäätös 2017	56,4 %

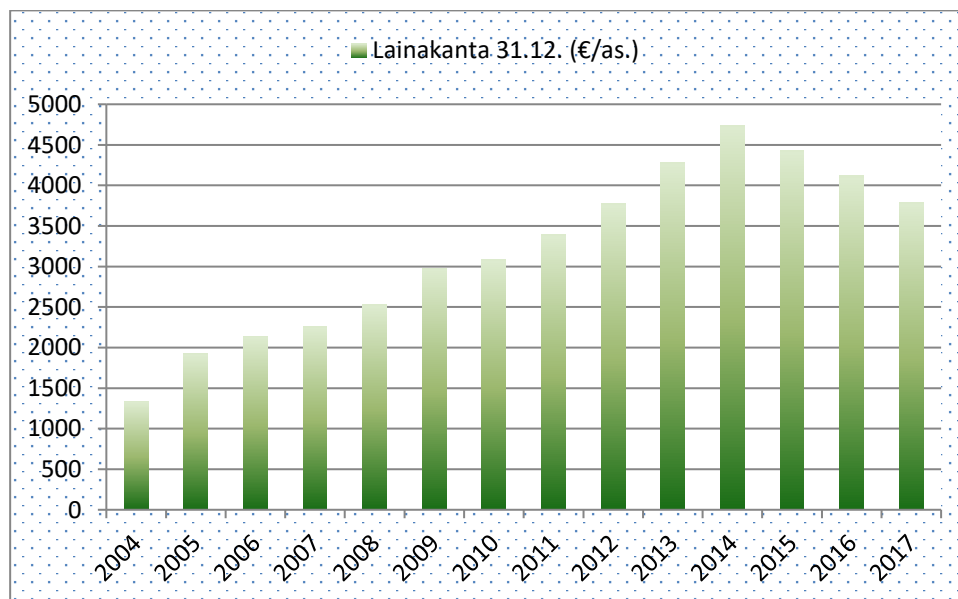
Kunnan *lainakannalla* tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoiduilla, osto- ja siirtoveloilla sekä muilla veloilla.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Vuonna 2010 korollinen lainakanta oli 23,2 milj. euroa, eli 3.082 euroa/asukas
Vuonna 2011 korollinen lainakanta oli 25,7 milj. euroa, eli 3.391 euroa/asukas
Vuonna 2012 korollinen lainakanta oli 28,3 milj. euroa, eli 3.777 euroa/asukas
Vuonna 2013 korollinen lainakanta oli 31,9 milj. euroa, eli 4.282 euroa/asukas
Vuonna 2014 korollinen lainakanta oli 35,2 milj. euroa, eli 4.745 euroa/asukas
Vuonna 2015 korollinen lainakanta oli 32,7 milj. euroa, eli 4.431 euroa/asukas
Vuonna 2016 korollinen lainakanta oli 30,1 milj. euroa, eli 4.118 euroa/asukas
Vuonna 2017 korollinen lainakanta oli 27,5 milj. euroa, eli 3.786 euroa/asukas

KAUPUNGIN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	TP 2017	TP 2016	TP 2015	TP 2014	TP 2013
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	60 246	59 671	59 561	62 365	51 971
Aineettomat hyödykkeet	678	779	716	752	839
Aineettomat oikeudet	39	55	86	38	41
Muut pitkävaikutteiset menot	639	724	630	714	798
Aineelliset hyödykkeet	44 735	44 015	43 918	46 614	44 976
Maa- ja vesialueet	8 005	7 255	7 215	7 245	7 003
Arvonkorotukset	127	127	127	127	188
Rakennukset	32 070	30 153	31 339	32 765	28 124
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 806	3 983	4 305	4 681	7 547
Koneet ja kalusto	486	291	470	774	465
Muut aineelliset hyödykkeet	93	93	93	93	93
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	148	2113	369	929	1556
Sijoitukset	14 833	14 877	14 927	14 999	6 156
Osakkeet ja osuudet	9 899	9 892	9 892	9 892	5 655
Muut lainasaamiset	4 777	4 849	4 921	4 993	358
Muut saamiset	157	136	114	114	143
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0	2	3	8
Valtion toimeksiannot	0	0	2	3	8
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 683	5 507	4 764	5 309	6 952
Vaihto-omaisuus	0	0	0	10	129
Aineet ja tarvikkeet					129
Ennakkomaksut				10	
SAAMISET	3 887	3 917	2 994	3 420	2 228
Pitkäaikaiset saamiset	1 285	1 356	1 326	260	348
Muut saamiset	1 285	1 356	1 326	260	348
Lyhytaikaiset saamiset	2 602	2 561	1 668	3 160	1 880
Myyntisaamiset	683	575	504	756	807
Lainasaamiset					
Muut saamiset	1 803	1 879	1 082	2 269	949
Siirtosaamiset	116	107	82	135	124
Rahoitusomaisuusarvopaperit					
Sijoitukset rahamarkkina- instrumentteihin					
Rahat ja pankkisaamiset	1 796	1 590	1 770	1 879	4 595
VASTAAVAA YHTEENSÄ	65 929	65 178	64 327	67 677	58 931

KAUPUNGIN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTATTAVAA	TP 2017	TP 2016	TP 2015	TP 2014	TP 2013
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	33 723	30 323	27 193	25 688	21 810
Peruspääoma	26 731	26 731	26 731	26 731	26 731
Arvonkorotusrahoisto	127	127	127	127	188
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 465	336	-1 170	-5 109	-4 142
Tilikauden yli-/alijäämä	3 400	3 129	1 505	3 939	-967
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	14	14	14	15	20
Valtion toimeksiannot			2	4	8
Muut toimeksiantojen pääomat	14	14	12	11	12
VIERAS PÄÄOMA	32 192	34 841	37 120	41 974	37 101
Pitkäaikainen	25 083	27 759	30 361	32 991	29 452
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	24 834	27 510	30 008	32 534	28 891
Lainat julkisyhteisöiltä			104	208	312
Muut velat	249	249	249	249	249
Lyhytaikainen	7 109	7 082	6 759	8 983	7 649
Joukkovelkakirjalainat					
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	2 675	2 498	2 526	2 357	2 620
Lainat julkisyhteisöiltä		104	104	104	104
Lainat muilta luotonantajilta					
Saadut ennakot		6			
Ostovelat	1 730	1 735	1 540	3 446	2 008
Muut velat	272	294	297	288	290
Siirtovelat	2 432	2 445	2 292	2 788	2 627
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	65 929	65 178	64 327	67 677	58 931

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuus-%	51,2	46,5	42,3	38,0	37,0
Suhteell. velkaantuneisuus-%	56,4	61,4	66,9	76,4	68,2
Velat ja vastuut -%/käyttötulot	57,0	62,0			
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	6 865	3 465	335	-1 170	-5 109
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	945	474	45	-158	-685
Lainakanta 31.12., 1 000 €	27 510	30 113	32 743	35 204	31 928
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 786	4 118	4 431	4 745	4 282
Lainasaamiset, 1 000 €	4 777	4 849	4 921	4 993	358
Asukasmäärä	7 266	7 313	7 389	7 419	7 456

1.2.4. KAUPUNGIN KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

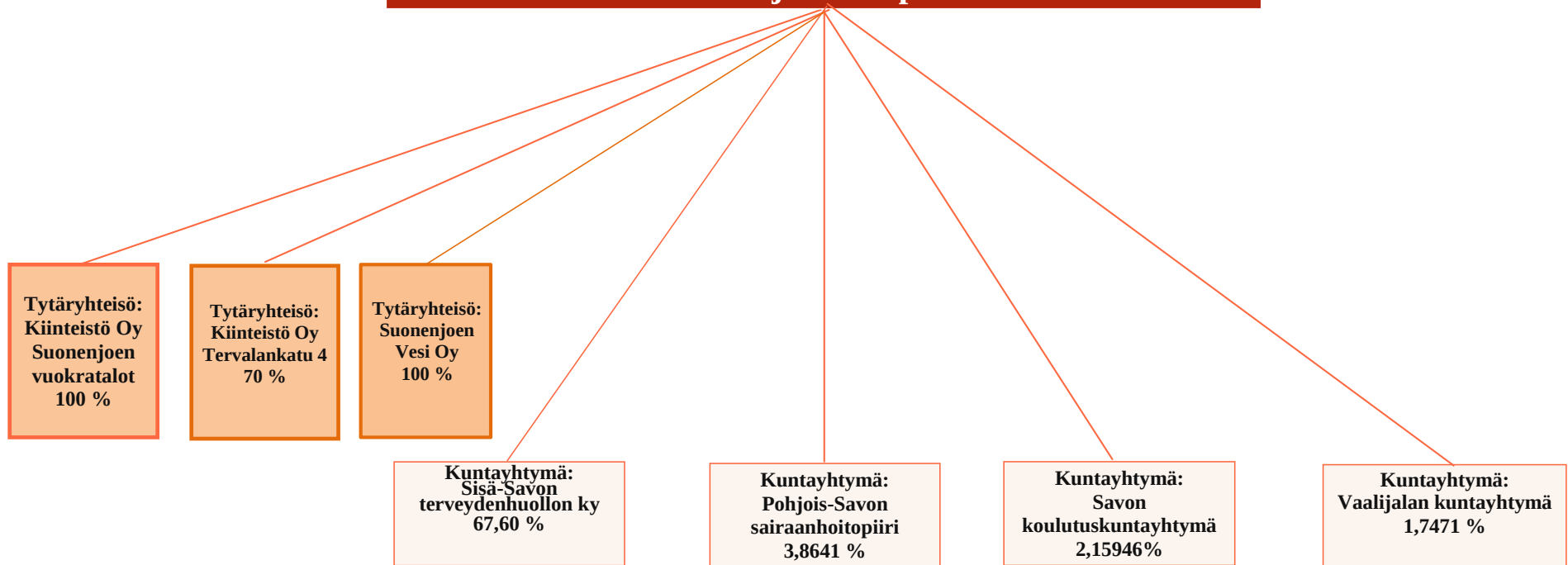
Vähennyseriä tuloissa ovat pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja menoissa valmistus omaan käyttöön, pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot ja pakollisten varausten muutos silloin, kun varasusten määrä on tilikaudella kasvanut.

Kokonaistulot ja -menot -laskelma on täsmäytettävissä rahoituslaskelmaan siten, että kokonaistulojen ja -menojen erotus on yhtä suuri kuin rahoituslaskelman muut maksuvalmiuden muutokset ja rahavarojen muutos -erien itseisarvojen summa silloin, kun mainitut erät rahoituslaskelmassa ovat erimerkkiset ja itseisarvojen erotus, kun ne ovat rahoituslaskelmassa samanmerkkiset.

TULOT	2017		MENOT	2017	
	Milj.€	%		Milj.€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	8,5	14,6	Toimintakulut	51,6	89,1
Verotulot	23,9	41,1	- Valmistus omaan käyttöön	-0,1	-0,2
Valtionosuudet	24,7	42,5	Korkokulut	0,6	1,0
Korkotuotot	0,2	0,3	Muut rahoituskulut		0,0
Muut rahoitustuotot	0,7	1,2	Satunnaiset kulut		0,0
Satunnaiset tuotot		0,0	Tulorahoituksen korjauserät		0,0
Tulorahoituksen korjauserät			Pakollisten varausten muutos		0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-0,1	-0,2	- Pakollisten varausten lisäys(+), vähennys(-)		0,0
			- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot		0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,1	0,2	Investointimenot	3,2	5,5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		0,0			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0,1	0,1	Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,0	0,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2,6	4,5
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,0	0,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys		0,0
Oman pääoman lisäykset		0,0	Oman pääoman vähennykset		0,0
Kokonaistulot yhteensä	58,1	100,0	Kokonaismenot yhteensä	57,9	100,0
Täsmäytys					
Kokonaistulot - Kokonaismenot =				0,2	
Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos =				0,2	

Suonenjoen kaupunki

Muut osaomistukset:

Yhdistelemättömät tytäryhteisöt:

Asunto Oy Suonenjoen pankkila 51,50 %

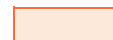
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt:

Kehistysyhtiö Savogrow Oy 33,75 %
Kiint. Oy Yrittäjänkatu 1 30,42 %

Yhdistelemättömät kuntayhtymät:

Itä-Suomen päihdehuollon ky 1,46 %
Pohjois-Savon liitto 2,92 %

 Tytäryhteisö: yhdistely nimellis- eli pariarvomenetelmän mukaan

 Kuntayhtymä: yhdistely jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa

1.3. KONSERNITARKASTELU

1.3.1. YHDISTELMÄ KUNTAKONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

Seuraavassa yhdistelmässä ilmoitetaan tytäryhteisöjen lukumäärät yhteisötyypeittäin ja toimialoittain sekä kuntayhtymien, osakkuusyhteisöjen ja muiden omistusyhteisöjen lukumäärät. Lisäksi ilmoitetaan yhdisteltyjen ja yhdistelemättä jätettyjen yhteisöjen lukumäärät. Yhdisteleminen tarkoittaa tällöin keskinäisen omistuksen eliminointia. Kaikkien yhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä:

Tytäryhteisöt	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Osakeyhtiöt	1	-
Kiinteistöosakeyhtiöt	2	1
Kuntayhtymät	4	2
Osakkuusyhteisöt	-	2
Yhteensä	7	5

1.3.2. KONSERNIN TOIMINNANOHJAUS

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Suonenjoen kaupunginvaltuuston 30.1.2012 hyväksymissä Suonenjoen kaupungin konserniohjeissa on määritelty konsernijohto, raportointi, talouden hoito ja tilintarkastus. Konserniohjeet edellyttävät hyvinkin yksityiskohtaisen tytäryhteisöjen raportointivelvollisuuden toiminnastaan kaupunginhallitukselle. Varsinaisen konsernijohdon muodostavat Suonenjoen kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja apunaan johtoryhmä.

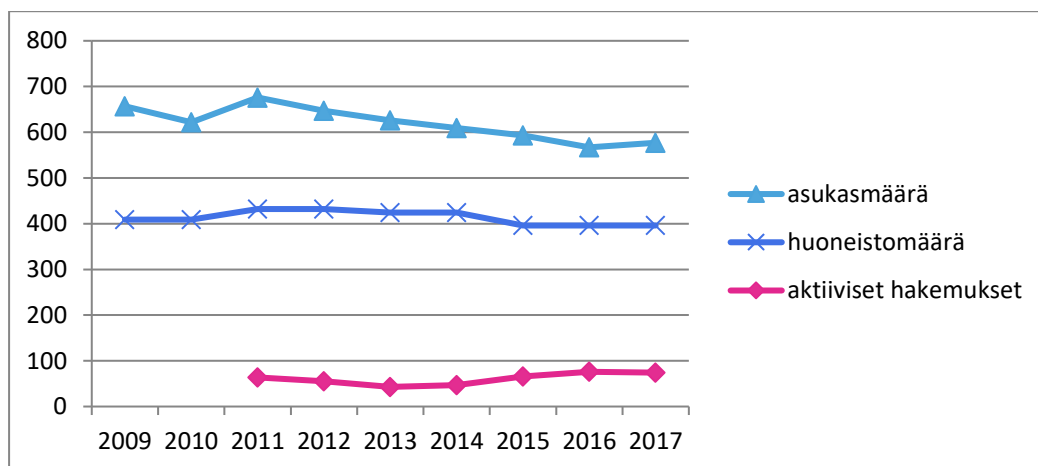
Konserniohjeen mukaan kaupungin tilintarkastaja nimetään myös tytäryhteisön yhdeksi tilintarkastajaksi, ellei muuta erikseen sovita. Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tietoja tytäryhteisön toiminnasta arvioidakseen valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunnalla on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa haluamassaan laajuudessa ja saada tätä varten tarvittavat tiedot.

1.3.3. OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

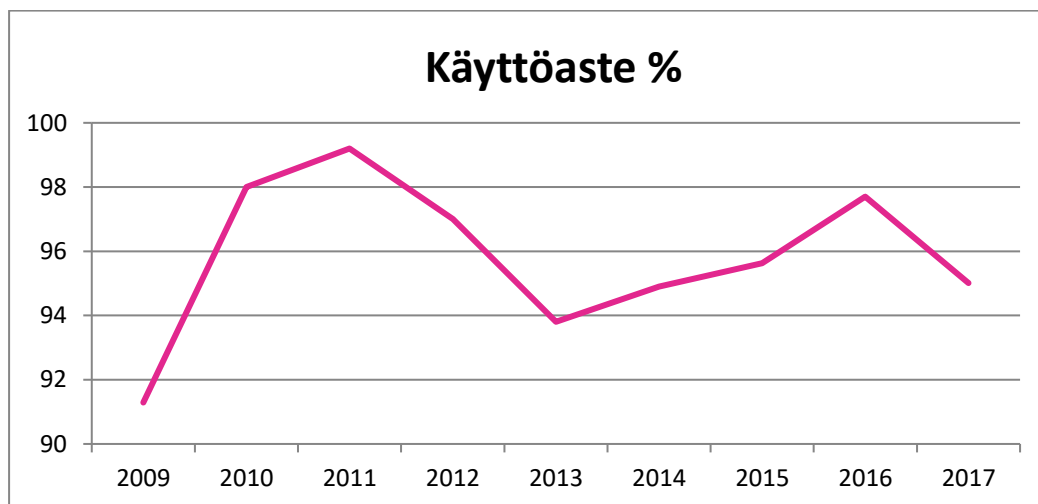
Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot on kokonaan Suonenjoen kaupungin omistama, vuonna 1981 perustettu vuokrataloyhtiö. Merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä toimintaan aiheuttavat hakijamäärien vaihtelut ja sitä kautta käyttöasteen vaihtelut sekä kiinteistövahingot ja korkoriski.

Asuntohakemusten määrä on pysytellyt viime vuosina tasaisena. Oheisesta kuvaajasta käy ilmi hakemusten ja asukkaiden määrä. Paikkakunnan työpaikkakehitys on yksi merkittävimmistä hakemusten määrään vaikuttavista tekijöistä, mutta sekään ei takaa isojen asuntojen kysyntää.

Käyttöaste vuonna 2017 oli 95 %, mikä on 2 %-yks. alle tavoitteen, mutta edelleenkin sellainen, jolla toiminta on kannattavalla pohjalla. Varsinkin isojen asuntojen kohdalla kysyntä on alentunut merkittävästi, minkä vuoksi kolmioita ja sitä isompia asuntoja oli vuoden aikana tyhjillään.

Toinen merkittävä riski toiminnalle on kiinteistövahingot. Vuonna 2017 yhtiön vakuutusmaksut olivat edellisvuotta pienemmät positiivisen vahinkokehityksen vuoksi. Vuoden aikana remontoitiin kahden rivitalohuoneiston kylpyhuoneet ja yksi kerrostalohuoneisto kosteusvaurioiden vuoksi. Lisäksi yhdestä kerrostaloasunnosta

löydettiin kosteusvaurio, jonka korjaus aloitettiin tilikauden aikana. Vesi- tai palovahinkoja ei sattunut.

Yhtiön liikevaihto on pysynyt suunnilleen arvioidussa. Liikevaihto vuonna 2017 oli 2,46 M€. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2017 yhtiön taloudellinen tilanne oli hyvä. Maksuvalmiutta kuvaava quick ratio, joka kertoo rahojen, pankki- ja muiden saamisten suhteen lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan, aravarajoitusten alaisissa kohteissa ilman lainan lyhennyksiä, osoittaa arvoa 1,6.

Saatavien määrä on pysynyt 1,5 prosentin tuntumassa liikevaihdosta.

Korkoriski on yksi merkittävimmistä riskeistä, kun yhtiön investointitoiminta nojaa yksinomaan lainarahoitukseen. Lainojen korot on sidottu pääosin pitkiin korkoihin korkojen ollessa suhteellisen alhaalla. Pienempi osa, noin 20 %, lainoista on sidottu vaihtuviin korkoihin. Tällä menettelyllä on pyritty siihen, että yhtiön kulurakenne on ennakoitava pitkälle tulevaisuuteen, mutta käytössä on riittävää liikkumavara yllättävien tilanteiden varalta.

Suonenjoen Vesi Oy

Vuosi 2017 oli Suonenjoen Vesi Oy:n neljäs toimintavuosi. Yhtiön veden- ja jäteveden käyttömaksuja nostettiin 3 %, muut maksut säilyivät ennallaan vuonna 2017. Korotuksen jälkeen talousveden käyttömaksu oli 1,56 €/m³ ja jäteveden käyttömaksu 3,03 €/m³. Maksut ovat valtakunnallisessa vertailussa lähellä keskiarvoa.

Vesiyhtiön liikevaihto oli vuonna 2017 1 920 282,58 euroa. Liikevaihto laski verrattuna edelliseen tilikauteen. Liikevoitto (tappio) oli -298 829,63 euroa, ja ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja -372 560,21 euroa. Tilikauden voitto (tappio) verojen jälkeen oli -372 560,21 euroa.

Suonenjoen Veden investointeihin käytettiin 352 030,04 €. Investointeja tehtiin investointiohjelman mukaisesti, jotka painottuivat pääosin vesihuoltoverkostoihin. Vesihuollon toiminta-aluetta laajennettiin Saunaniemessä, uusittiin jätevesiviemäri ja rakennettiin uusi runkovesijohto Pähkinäsaarenrantaan sekä rakennettiin uutta vesihuoltoverkostoa Kurenmäentiellä kadun peruskorjauksen yhteydessä.

Suonenjoen Vesi yhdessä Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja Geologian tutkimuskeskuksen kanssa selvitti Suonenjoen Viipperonharjun pohjavesialueen geologista ja hydrogeologista rakennetta, pohjavesiolosuhteita ja -laatua vuonna 2017. Tutkimuksia jatketaan vuonna 2018 pohjaveden määrän ja laatuun liittyvillä selvityksillä.

Karsikonmäen jätevedenpuhdistamo ylitti ympäristöluvan raja-arvoja maaliskuussa ja huhtikuussa. Lupaehtojen ylitykset johtuivat puhdistamolle tulleista häiriöpäästöistä. Vesilaitos on täyttänyt talousvesiasetuksessa annetut määräykset talousveden laatuvaatimuksista ja -suosituksista.

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot

Omistus: Suonenjoen kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratalot on kaupungin kokonaan omistama vuokrataloyhtiö, jolla on keskeinen rooli kaupungin asuntopolitiikan toteuttajana. Yhtiön visio on tarjota hyvän ja onnellisen asumisen perustaksi koteja, joissa asuminen on turvallista ja helppoa. Yhtiön tarkoitus on tarjota tavallisia vuokra-asuntoja kaikille niitä tarvitseville. Etusijalla ovat paik-kakunnalle työn vuoksi muuttavat, vanhukset, joiden omassa kodissa asuminen on vaikeutunut, vaikeissa elinoloissa elävät lapsiperheet, sekä muut hankalissa elinoloissa elävät. Yhtiön tavoitteena on ylläpitää riittävää määrällistä ja laadullista kiinteistökantaa kustannustehokkaasti. Toimintaa ohjaavat sosiaalisen asuntotuotannon reunaehdot. Asukasvalinnassa määräävin tekijä on hakijoiden asunnon tarve.

Tavoitteet vuodelle 2017	Seuranta vuodelle 2017
Vuokrat pidetään kustannustasoa vastaavina	Vuokrilla voitiin kattaa hoito- ja pääomamenot.
Täyttöaste pysyy yli 97 %.	95,0 %

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos% TP 2016 - TP 2017	Muutos% TA 2017 - TP 2017
Liikevaihto	€ / vuosi	2 524 865	2 520 000	2 456 070	-2,7	-2,5
Liikevoitto	€ / vuosi	- 94 925	397 000	278 096	-393,0	-30,0
Tulos	€ / vuosi	13,88	-	14,62	5,3	0,0
Tyhjäkäyntitappio	€ / vuosi	53 303	78 552	116 103	117,8	47,8
Huoneistojen lukumäärä	kpl	396	396	396	0,0	0,0
Hakijamäärä 30.9.	taloutta	170	170	183	7,6	7,6
Keskivuokra	€/m ² /kk	9,02	9,05	9,05	0,3	0,0
Keskivuokra alle 20 000 asukkaan kunnissa vuoden 3. neljännes	€/m ² /kk	9,74		9,83	0,9	
Lainat kaupungilta	€	141 752	69 752	69 752	-50,8	0,0
Takaukset kaupungilta	€	10 011 453	9 457 034	9 357 034	-6,5	-1,1

Suonenjoen Vesi Oy

Omistus:

Suonenjoen kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Suonenjoen Vesi Oy huolehtii toiminta-alueellaan käyttöveden hankintaan ja jakeluun, hulevesien johtamiseen ja käsittelyyn sekä jätevesien puhdistamiseen tarvittavien laitosten ja verkostojen rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Toiminnassa ei muutoksia. Vesihuollon toiminta jatkuu ennallaan.

Tavoitteet vuodelle 2017	Seuranta vuodelle 2017
Asiakkaille toimitetun talousveden laatu säilyy hyvänä	Toteutunut.
Karsikonmäen jätevedenpuhdistamo toimii ympäristöluvan mukaisesti.	Jätevedenpuhdistamolla on ollut ympäristöluvan ylityksiä maaliskuussa ja huhtikuussa. Ympäristöluvan ylitykset johtuivat puhdistamolle tulleista häiriöpäästöistä.
Määritellään huleveden viemäröinnin korvauksen periaatteet kiinteistöjen ja kunnan välillä sekä tarkistetaan vesitaksan ajanmukaisuus.	Huleveden viemäröinnin korvausten määritys kunnan ja kiinteistöjen välillä on kesken. Työ jatkuu vuonna 2018.
Selvitetään Viipperonharjun soveltuvuus varapohjavedenottoalueeksi.	Selvitystyö on tehty. Tutkimustyö jatkuu määrään ja laatuun liittyvillä selvityksillä vuonna 2018.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % TP 2016 - TP 2017
Verkostoon pumpatun veden määrä	1 000 m ³	564	560	564	0,0
Laskutetun veden määrä	1 000 m ³	540	540	541	0,2
Käyttövesimaksu, henkilöasiakkaat	€ / m ³	1,22	1,26	1,26	3,3
Vastaanotettu jätevesimäärä	1 000 m ³	625	560	645	3,2
Jäteveden käyttömaksu, henkilöasiakkaat	€ / m ³	2,37	2,44	2,44	3,0

1.3.4. SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Suonenjoen osalta keskeinen merkitys konserniohjauksessa on Suonenjoen Vesi Oy:n, Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratalojen ja Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän saralla. Näiden yhteisöiden taloushallinnon tehtävät hoidetaan keskitetysti Suonenjoen kaupungin taloustoimistossa. Kirjanpidon ja taloushallinnon yhteistyö Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratalojen kanssa aloitettiin 1.1.2012. Suonenjoen Vesi Oy:n taloushallinnon tehtävät on hoidettu taloustoimistossa 1.1.2014 alkaen. Suonenjoen kaupungin ja Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän taloushallintopalvelujen yhdistäminen toteutettiin vuoden 2015 alusta lukien.

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen ja Suonenjoen Vesi Oy:n tavoitteiden asettamiseen on kiinnitetty huomiota talousarvion laadinnan yhteydessä. Samalla säännöllinen raportointi tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan on kehitetty. Tähän antaa parannusta entiseen kirjanpidon keskitetty hoito ja raportointi kaupungin kirjanpidon toimesta. Aikaisemmin Vuokratalojen taloudellista asemaa on arvioitu lähinnä velkaantumisen ja rahoituksen riittävyyden näkökulmasta. Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa on todettu, että tytäryhtiöistä ei aiheudu tällä hetkellä kaupungille erityisen suurta riskiä, sillä uustuotanto on ollut kysyntää vastaavaa ja olemassa olevaa rakennuskantaa on peruskorjattu.

Kaupunginhallitus ja johtoryhmä käsittelevät kokouksissaan konserniin liittyviä asioita ja niissä annetaan ohjeistuksia viranhaltijoille ja kaupungin edustajille. Kuntayhtymien toimintaa seurataan säännöllisesti tulevien raporttien ja kokousasiakirjojen avulla. Lisäksi viranhaltijat ovat säännöllisesti osallistuneet yhteistyö tapaamisiin kuntayhtymien edustajien kanssa. Tapaamiset ovat koskeneet muun muassa talousarvion valmistelua ja yhteistoiminnan kehittämistä. Ohjeistuksia ja pyyntöjä on annettu kuluneen tilikauden aikana.

Kuntakonsernin toiminta ei ole kehittynyt sille tasolle, millä konserniohjeet edellyttävät sen olevan. Uudistunut kuntalaki korostaa konserniohjauksen merkitystä entisestään kuntakokonaisuuden näkökulmasta. Selkeitä ja konkreettisia edistysaskeleita tiiviimpään yhteistyöhön ja ohjeistukseen on kuitenkin tehty. Konsernivalvonnan konkreettiset toimenpiteet on saatava entistä säännöllisemmäksi vuodenaikana tapahtuvan dokumentoinnin osalta. Vuorovaikutus ja säännölliset tapaamiset ovat muodostuneet hyväksi käytännöksi tiedon ja tavoitteiden päivittämisessä. Kaupunginjohtaja osallistuu aktiivisesti molempien yhtiöiden hallituksen kokouksiin.

Hallintosäännön päivittämisen yhteydessä kiinnitettiin huomiota konsernijohtamiseen ja määriteltiin tarkemmin roolit omistajaohjaukseen liittyen. Konsernijohtamiseen on edelleen syytä kiinnittää erityistä huomiota myös kaupunginhallituksen tasolla. Hallitusten jäsenet ja kaupunginjohtaja nostavat esiin omistajanäkökulman kaupunginhallituksen kokouksissa. Lisäksi yhtiökokousedustajien ohjeistusta toteutetaan omistajan toimesta. Keskeinen kehittämistyön painopiste on tytäryhteisöjen konsernivalvonnassa ja ohjauksessa. Konserniohjeen päivittämiselle on tarve kuluvan valtuustokauden aikana.

1.3.5. KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

Konsernin omavaraisuusprosentti mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämäisten tulosten sietokykyä ja konsernin kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Suonenjoen kaupungin konsernin omavaraisuusaste on 31,7 % vuonna 2017.

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoinnilla sekä osto- ja siirtovelloilla sekä muilla veloilla. Suonenjoen konsernin kokonaislainakanta oli 59,4 milj. euroa, joka on laskenut edellisestä vuodesta 4,5 milj. euroa.

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernilainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Suonenjoen kaupungin konsernin lainat ovat 8.169 euroa/asukas.

Konsernin lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Suonenjoen kaupungin konsernitilinpäätökseen vaikuttaa oleellisesti tytäryhteisöjen Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen ja Suonenjoen Vesi Oy:n tilinpäätökset. Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen taseen loppusumma on 13.040.744,52 euroa, mikä on liitetty Suonenjoen kaupungin konsernitaseeseen. Taloyhtiön osakepääoma on 500.003 euroa ja oma pääoma yhteensä 540.436 euroa. Pitkäaikaista vierasta pääomaa Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokrataloilla on noin 10,7 milj. euroa, mikä on laskenut edellisestä vuodesta noin 0,7 milj. euroa. Kaupungin takausvastuiden määrä Kiinteistö Oy:n lainoista on noin 9,4 milj. euroa (vuonna 2016 n. 9,8 milj. euroa). Suonenjoen Vesi Oy:n taseen loppusumma on 17.244.717,68 euroa. Vesi-yhtiön osakepääoma on 25.000 euroa ja oma pääoma yhteensä 3.595.553,10 euroa. Pitkäaikaista vierasta pääomaa Suonenjoen Vesi Oy:llä on noin 12,8 milj. euroa, joista rahalaitoslainojen takausvastuu on 8,1 milj. euroa Suonenjoen kaupungilla.

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016	2015	2014	2013
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	38 749	38 714	37 119	35 731	35 447
Toimintakulut	-78 128	-78 354	-76 985	-77 075	-77 127
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	56	34	40	31	44
Toimintakate	-39 323	-39 606	-39 826	-41 313	-41 636
Verotulot	23 871	24 492	24 718	23 873	22 245
Valtionosuudet	24 761	24 464	22 979	23 770	22 952
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	201	218	19	17	20
Muut rahoitustuotot	639	311	555	609	683
Korkokulut	-1 018	-981	-1 276	-1 112	-1 080
Muut rahoituskulut	-44	129	-51	-47	-48
Vuosikate	9 087	9 027	7 118	5 797	3 136
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 456	-5 406	-5 171	-3 811	-3 817
Arvonalentumiset		-389			-5
Satunnaiset erät	-3		302		54
Tilikauden tulos	3 628	3 232	2 249	1 986	-632
Tilinpäätössiirrot	-13	-20	-30	-446	-183
Tilikauden verot	-12	-6	-9		
Laskennalliset verot	-29	55	-56		
Vähemmistöosuudet	-37	-28	-3	-20	-12
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 537	3 233	2 151	1 520	-827

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	49,6	49,4	48,2	46,4	46,0
Vuosikate / Poistot, %	-166,6	-155,8	-137,7	-152,1	-82,2
Vuosikate, euroa/asukas	1 251	1 234	963	781	421
Asukasmäärä	7 266	7 313	7 389	7 419	7 456

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016	2015	2014	2013
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	9 087	9 027	7 118	5 797	3 137
Satunnaiset erät	-3		302		54
Tilikauden verot	-11	-6	-9		
Tulorahoituksen korjauserät	-92	-24	-353	3 171	-4
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-5 540	-5 616	-9 992	-23 649	-6 462
Rahoitusosuudet investointimenoihin	187	49	216	3 427	243
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	107	218	1 587	-2 894	102
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 735	3 648	-1 131	-14 148	-2 930
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-33	-23	-9	-96	-4
Antolainasaamisten vähennykset				47	
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	613	1 835	5 554	16 333	10 250
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 364	-4 489	-3 893	-3 619	-3 674
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-754	222	536	-3	-1 489
Oman pääoman muutokset	111	1	-23	25	-21
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	4	5	-10	-20	22
Vaihto-omaisuuden muutos	-6	27	2	-1	-22
Saamisten muutokset	352	-1 636	680	-967	-467
Korottomien velkojen muutokset	-363	849	-2 772	2 143	996
Rahoituksen rahavirta	-4 440	-3 209	65	13 842	5 591
Rahavarojen muutos	-705	439	-1 066	-306	2 661
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	5 212	5 891	5 455	6 521	6 827
Rahavarat 1.1.	5 917	5 452	6 521	6 827	4 166
	-705	439	-1 066	-306	2 661

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	169,8	162,2	72,8	28,7	50,4
Pääomamenojen tulorahoitus, %	93,8	90,0	52,1	24,4	31,7
Lainanhoitokate	1,9	1,8	1,6	1,5	0,9
Kassan riittävyys	21	24	22	23	28

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2017	2016	2015	2014	2013
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	91 894	91 874	92 244	88 710	72 405
Aineettomat hyödykkeet	1 238	1 277	1 024	1 049	1 090
Aineettomat oikeudet	408	336	370	297	281
Muut pitkävaikuttiset menot	808	897	647	721	809
Ennakkomaksut	22	43	7	31	
Aineelliset hyödykkeet	89 065	89 094	89 763	86 321	70 272
Maa- ja vesialueet	8 458	7 708	7 657	7 689	7 510
Rakennukset	65 449	62 611	65 486	54 255	49 195
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 605	9 638	10 089	10 110	7 702
Koneet ja kalusto	4 509	4 672	5 329	2 247	1 929
Muut aineelliset hyödykkeet	191	177	153	132	134
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	853	4 288	1 049	11 888	3 802
Sijoitukset	1 591	1 503	1 457	1 340	1 043
Osakkuusyhteisöosuudet	148	148	148	147	172
Osakkeet ja osuudet	970	915	892	785	512
Muut lainasaamiset	37	36	35	28	25
Muut saamiset	436	404	382	380	334
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	84	81	76	55	59
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 281	12 037	10 412	11 608	11 237
Vaihto-omaisuus	314	307	335	337	336
Saamiset	5 754	5 838	4 622	4 750	4 074
Pitkäaikaiset saamiset	1 370	1 440	1 411	345	433
Lyhytaikaiset saamiset	4 384	4 397	3 211	4 405	3 641
Rahoitusarvopaperit	2	1	3	3	3
Rahat ja pankkisaamiset	5 211	5 891	5 452	6 518	6 824
VASTAAVAA YHTEENSÄ	103 259	103 992	102 732	100 373	83 701

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTATTAVAA	2017 1 000 €	2016 1 000 €	2015 1 000 €	2014 1 000 €	2013 1 000 €
OMA PÄÄOMA	32 428	28 719	25 473	22 239	20 735
Peruspääoma	26 731	26 731	26 731	26 734	26 734
Arvonkorotusrahasto	127	127	127	127	189
Muut omat rahastot	446	484	465	454	409
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 587	-1 856	-4 000	-6 596	-5 770
Tilikauden yli-/alijäämä	3 537	3 233	2 150	1 520	-827
VÄHEMMISTÖOSUUDET	283	218	190	176	135
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET				1 141	782
Poistoero				142	162
Vapaaehtoiset varaukset				999	620
PAKOLLISET VARAUKSET	789	767	724	672	444
Eläkevaraukset					
Muut pakolliset varaukset	789	767	724	672	444
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	117	109	99	89	113
VIERAS PÄÄOMA	69 642	74 179	76 246	76 056	61 492
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	54 721	58 658	61 332	60 051	47 478
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	81	81	81		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	4 640	5 203	4 968	3 884	3 746
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	10 200	10 237	9 865	12 121	10 268
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	103 259	103 992	102 732	100 373	83 701

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	31,7	27,8	25,0	23,5	25,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	79,7	84,6	89,9	91,2	76,3
Velat ja vastuut -%/ käyttötulot	80,2	85,2			
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), 1000€	5 124	1 377	-1 850	-5 076	-6 597
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), €/asukas	705	188	-250	-684	-885
Konsernin lainat, €/asukas	8 170	8 733	8 973	8 618	6 870
Konserninlainakanta 31.12., 1000€	59 361	63 861	66 300	63 935	51 224
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€					
Kunnan asukasmäärä	7 266	7 313	7 389	7 419	7 456

1.4. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskien hallinta on kaupungissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielimien päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskien hallinta on ohjeistettu hallintosäännössä ja erillisillä talous-, konserni- ja sisäisen valvonnan ohjeella. Näissä on käsitelty muun muassa ratkaisuvaltaan, vastuunjakoon ja raportointiin liittyviä ohjeistuksia. Toiminnassa noudatetaan lakeja ja hyvää hallintotapaa. Uudistuneen kuntalain myötä kaupungin entiset johtosäännöt yhdistettiin yhdeksi hallintosäännöksi kesäkuusta 2017 lukien.

Toimialojen seurannan perusteella toiminta on toteutunut ohjaavien säädösten ja määräysten mukaisesti. Toiminnassa ja päätöksenteossa tiedostetaan toimintaan ja talouteen liittyviä riskejä. Tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat ovat velvoitettuja suunnittelemaan ja ohjaamaan toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi. Toiminnan ja talouden seurannan ohjeistuksen mukaisesti heidän tulee reagoida merkittäviin riskeihin ja mahdollisiin poikkeamiin.

Ohjeiden mukaisesti hyväksymismenettelyt ja käyttötaloussuunnitelmat käytetään lautakunnissa ja annetaan tiedoksi hallitukselle. Viranhaltijapäätöksistä pidetään päätöspöytäkirjaa, ne saatetaan luottamustoimielimille tiedoksi ja tarvittaessa havaittuihin puutteisiin puututaan. Hallintosäännön mukaisesti otto-oikeus on kaupunginhallituksella.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta käsitellään tarkemmin toimintakertomuksen tulosalueita käsittelevässä numero-osassa. Taloudellisten tavoitteiden seuranta on jatkuvaa ja sitä tehdään niin viranhaltija-, toimiala- kuin myös valtuustotasolla.

Tavoitteet on pääsääntöisesti asetettu jo talousarvion laadinnan yhteydessä valtuustotasolla. Toimialatasoista tavoiteasettelua ei ole tämän lisäksi toteutettu. Toiminnan yksityiskohtainen tuloksellisuuden arvioiminen on vähäistä ja kesken vuoden tehtävät korjaavat toimenpiteet ja tavoitteiden uusarviointit ovat jääneet myös vähäisiksi. Investointien osalta kokonaisnäkemyistä on haettu vuoden aikana ja toteutuksessa on seurattu lähinnä talousarvion kokonaisinvestointitasoa. Toiminnan talouden ja tuloksellisuuden seuranta on pääosin vastuuviran- / toimenhaltijoiden tekemää arviointia, mihin yhdistyy esimiesten keskinäiset palaverit toimialoittain.

Alkuperäiset taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet vuonna 2017. Valtuuston käsittelemiin määrärahamuutoksiin nähden taloudellinen tulos oli parempi kuin mitä syksyllä ennustettiin. Terveystalouden ja erityisesti erikoissairaanhoidon kulukehitystä seurattiin myös valtuustotasolla raportoitujen raporttien muodossa.

Terveysthuollon loppulaskutus tapahtuu kuitenkin vasta helmikuussa, jolloin taloudellinen kokonaisuus saadaan lopullisesti selville. Uudistetun terveydenhuollon kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti kuntiin tulevaan seurantatietoon on tullut hienoinen parannus jo vuoden 2017 aikana.

Talouden tasapainottamisohjelman hyväksymisen myötä oman toiminnan perinpohjaista ja kriittistä läpikäyntiä on jatkettu aina vuoteen 2017 saakka. Tällä oman toiminnan arvioinnilla pyritään toimintojen parempaan ennakoimiseen sekä kustannustason kehityksen hillitsemiseen. Tässä on myös onnistuttu. Rakenteelliset uudistukset ovat olleet keskeisessä roolissa Suonenjoen kaupungin talouden tasapainottamisessa. Talouden tasapainottamisessa on onnistuttu erinomaisesti vuosina 2015-2017.

Riskien hallinnan järjestäminen

Riskien hallinta on pääasiallisesti painottunut omaisuuden ja taloudellisten riskien tunnistamiseen ja niihin varautumiseen muun muassa vakuuttamalla. Riskikartoituksia on menneinä vuosina tehty muun muassa henkilökuntakeskusteluihin. Työpestekohtaisten riskiarvioiden tekemistä on edelleen jatkettu. Johtoryhmän ja eri viranomaistahojen kesken on käyty läpi kaupunkia ja sen asukkaita kohtavia mahdollisia riskiskenaarioita ja kuinka niissä eri viranomaisten tulee toimia yhteistyössä mahdollisen vaaratilanteen sattuessa. Pääasiallinen tavoite on jatkuvuuden hallinto häiriötilanteissa. Kokonaisvaltaista kaupunkikonsernin riskikartoitusta ei ole tehty.

Omaisuus on vakuutettu ja sen kuntoa ja korjaustarpeista on tiedotettu säännöllisesti. Vakuutuksia käydään säännöllisesti läpi kaupungin vakuutusyhtiön vakuutusasiamiehen kanssa. Edellisen valtuutuskauden aikana kaupungin esimiehille on järjestetty koulutusta kaupungin vakuutusturvaan liittyen. Muutoksia vakuutusturvaan on myös tehty kesken vakuutuskauden. Työyksiköissä ja kouluilla on pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat, joita myös harjoitellaan. Lisäksi pitkäjänteisellä investointi toiminnalla pyritään pitämään muun muassa vesihuoltoon ja kunnallistekniikkaan liittyvät riskit mahdollisimman pieninä.

Henkilöstö resurssien riittävyyteen ja lähinnä sen kapeuteen liittyvät riskit ovat nousseet myös kuluvan vuoden aikana esille. Pitkittyneet sairaslomat ovat muun muassa aiheuttaneet korvaavan henkilöstön saamiseen liittyvän riskin. Myös henkilöstön ikääntymiseen liittyvät jaksamisongelmat ovat nousseet esiin kuin myös rekrytoinnin onnistumisen haasteet. Työhyvinvointikyselyjä on toteutettu vuoden 2017 aikana. Niiden toteuttamista on tarkoitus jatkaa myös tulevina vuosina.

Tietoturva ja siihen liittyvät ohjeet korostuvat digi-aikakautena. Tietoturva on ohjelmistojen puolesta ajan tasalla. Henkilökunnan koulutukseen ja perehdyttämiseen on syytä kiinnittää huomiota. Lisäksi tietoturvan vastuuta on syytä täsmentää tiukentuneiden määräysten johdosta. Tähän vaikuttaa myös toukokuussa 2018 voimaan astuva tietoturva-asetus.

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Hankintavaltuuksia on käsitelty uudistuneessa hallintosäännössä ja samoin on määriteltyinä viranhaltijatason delegointipäätökset hankintarajoista. Kunnan omat hankinnat on hoidettu noudattaen vahvistettuja ohjeita ja määräyksiä sekä lakia julkisista hankinnoista. Yhteishankintojen tehokkaampi hyödyntäminen ja tiedottaminen hankintatoimesta ovat kehittämistoimenpiteitä, joilla hyötyjä on mahdollista saada aikaan lähitulevaisuudessa. Yhteistyötä IS-Hankinta Oy:n kanssa

on jatkettu. Kaupungin hankintastrategia ja ohjeistus on päivitetty vuoden 2018 alussa. Hankintatoimen muutoksista ja yhteistyön mahdollisuuksista on informoitu esimiehiä yhteisissä esimiesiltapäivissä.

Kiinteistön hoitoon ja lähinnä korjaustarpeeseen liittyvät riskit ovat olleet esillä myös vuoden 2017 aikana. Mahdollisten ongelmien havaitsemiseen ja siitä viestittämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Vuoden 2017 alussa on valmistunut haitta-aine selvitys purettavien kiinteistöjen osalta. Myös tekninen lautakunta on loppuvuodesta käsitellyt kiinteistöjen kehittämissuunnitelmaa kokouksissaan.

Sopimustoiminta

Sopimustoiminnasta ja sen valvonnasta vastaa kukin toimiala itse. Sopimustoiminnassa ei ole esiintynyt negatiivisia seuraamuksia, joita sopimusta tehdessä ei ole ennakoitu. Sopimusten valvonnan on syytä olla systemaattista ja valvonnan delegoimiseen toimialaoilla on syytä panostaa entisestään. Viranhaltijoiden vaihtuvuuden yhteydessä perehdyttäminen myös voimassaoleviin sopimuksiin on syytä huomioida.

Myös kustannusten läpinäkyvyyteen ja oikein kohdentamiseen on kiinnitetty entistä enemmän huomiota. Erilaisille projekteille ja isoimmille hankkeille asetetaan omat toimikunnat / työryhmät, joiden tehtävänä on ohjata ja valvoa hankkeiden etenemistä ja kustannusten kehitystä.

Arvio sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kokonaisuutena sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamiseen edellyttävän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen tiedon riittävydestä. Sisäinen valvonta ei kuitenkaan perustu säännölliseen riskien tunnistamiseen, arviointiin ja hallintaan. Sisäisen valvonnan arviointia suoritetaan normaalina työnä, mutta ne eivät ole kunnolla dokumentoituja.

Talouden sisäisen valvonnan seuranta suoritetaan ohjeiden mukaisesti valtuustoon. Valtuustoon nähden toteumaraporttien ajankohtaa on lähdetty kehittämään ja poikkeavasti vuoden ensimmäinen talouden seurantaraportti on tehty 30.4. tilanteesta. Kaupunginhallitus ja tarkastuslautakunta saavat ajankohtaisemman tiedon kaupungin taloudellisesta tilasta ja siihen liittyvistä muutoksista. Muun muassa verotulojen ja tilikauden arvioidun tuloksen muodostumista on seurattu säännöllisesti kaupunginhallituksessa. Lautakunnat itse käsittelevät talouden seurannan raportteja säännöllisesti lautakunnissaan.

Tiedonkulkua ja informaatiota henkilöstölle pidetään yllä erilaisin työpaikka- ja johtoryhmän kokouksin. Henkilöstön edustaja on mukana kaupunginjohtajan johtoryhmässä, joka kokoontuu pääsääntöisesti viikoittain. Tiedonkulkua päättäjiin tukevat säännöllisesti toistuvat kaupunginjohtajan ja puheenjohtajiston pitämät palaverit. Myös yhteistyötä henkilöstöjärjestöjen kanssa on pyritty lisäämään.

Sitoutumista sisäiseen valvontaa tarvitaan laajemmalla rintamalla. Nykyisin se jää pääosin johtavien viranhaltijoiden tehtäväksi. Raportointi ja sen ajantasaisuus on saatava säännölliseksi toiminnaksi kuluvan taloussuunnittelukauden aikana. Sisäistä valvontaa suoritetaan, mutta tehtyjen toimenpiteiden dokumentointi ei toteudu. Sisäistä valvontaa on edelleen kehitettävä niin, että sitä toteuttaa yhä useampi ja sen suorittaminen onnistuu helposti sitä varsinaisesti tehdessä ja se voidaan myös

helposti dokumentoida ja osoittaa tehdyt toimenpiteet. Sisäisen valvonnan ohjeistuksen päivittäminen on syytä toteuttaa kuluva valtuustokauden aikana.

1.5. KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

1.5.1. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tehtävä selkoa tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Kuntalaki 115 §).

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kuntalain 110 pykälän 3 momentissa todetaan mm. seuraavaa: ”Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassaan päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Suonenjoen kaupungin vuoden 2017 tilinpäätös osoittaa ylijäämää 3.399.839,60 euroa. Vuoden 2016 tilinpäätöksessä taseeseen kertynyt ylijäämä oli 3.465.028,46 euroa.

Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tuloksen käsittelystä kaupunginhallitus esittää, että:

1. Suonenjoen kaupungin vuoden 2017 ylijäämä on 3.399.839,60 euroa, mikä kirjataan taseen tilikauden yli-/alijäämätilille.
2. Taseessa oleva ylijäämä on näin ollen 6.864.868,06 euroa.
3. Tuloksen hyväksymisen yhdessä valtuusto tekee vuoden 2017 tilinpäätöksen tuloslaskelmaan esitetyn lisäpoiston:
 - Asemarakennus 60.978,37 euroa.
4. Kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätöksillä ohjataan rakennemuutosten etenemistä. Kaupungin talous pidetään tasapainossa valtuuston hyväksymän tasapainottamisohjelman mukaisin toimenpitein.

1.5.2. TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 14.12.2015 § 57 Suonenjoen kaupungin talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2016-2020.

Tasapainottamisohjelman laadintaan osallistui kaupunginhallituksen nimeämä työryhmä, jossa oli edustus jokaisesta valtuustoryhmästä. Lisäksi työryhmässä oli mukana henkilöstöjärjestöjen valitsema edustaja. Työryhmän sihteerinä toimi kaupunginjohtaja.

Toimenpide-ehdotusten joukosta toimikunta kokosi konkreettiset toimenpiteet, joiden toimenpanoon voitiin ryhtyä mahdollisimmin etupainotteisesti ja joiden

vaikuttavuus on arvioitu talouden tasapainottamisen näkökulmasta tarpeelliseksi.

Tasapainottamis toimenpiteiden keskiössä ovat mm. vanhuspalvelujen rakenteelliset uudistukset ja tehostetun palveluasumisen ostopalvelupaikkojen vähentäminen kohti valtakunnan suositusten mukaista tasoa, kaupungin perimien taksojen ja maksujen korottamiset, kaupungin myöntämien vapaaehtoisten avustusten karsinta, investointien kriittinen tarkastelu ja tietoinen rajaaminen alle vuosikatteen. Lisäksi tasapainottamisohjelmassa korostetaan kiinteistöjen tehokkaampaa käyttöä ja tarpeettomista kiinteistöistä luopumista jo tehtyjen linjausten mukaisesti sekä rakenteellisten uudistusten jatkamista ja niihin vaadittavien lisäselvitysten aloittamista.

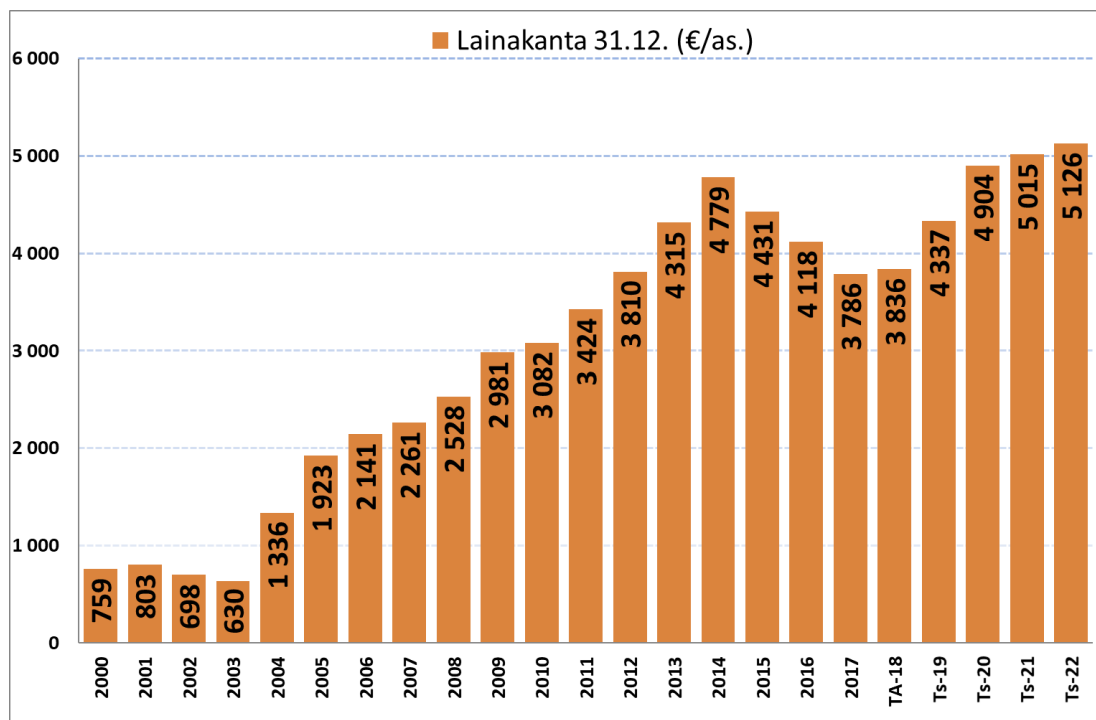
Taloutta on myös tasapainotettu kiinteistöveron korotuksin, joiden myötä kaupungin kiinteistöverojen tuotto kasvoi noin +150.000 euroa. Tasapainotettu talous mahdollisti kunnallisveroprosentin maltillisen alentamisen vuodelle 2017.

Tasapainottamisohjelman toimenpiteillä arvioitiin olevan noin 0,4 milj. euron (ml. kiinteistöverojen korotukset) taloutta tasapainottava vaikutus jo vuodesta 2016 alkaen. Sopeuttamistoimenpiteiden vaikutuksen arvioidaan olevan vieläkin suurempia tulevina vuosina, jos kiinteistöihin kohdistuvissa toimenpiteissä löydetään oikeat ja kustannustasoa alentavat ratkaisut ja hallintorakenteita pystytään tiivistämään mahdollisen maakuntauudistuksen myötä.

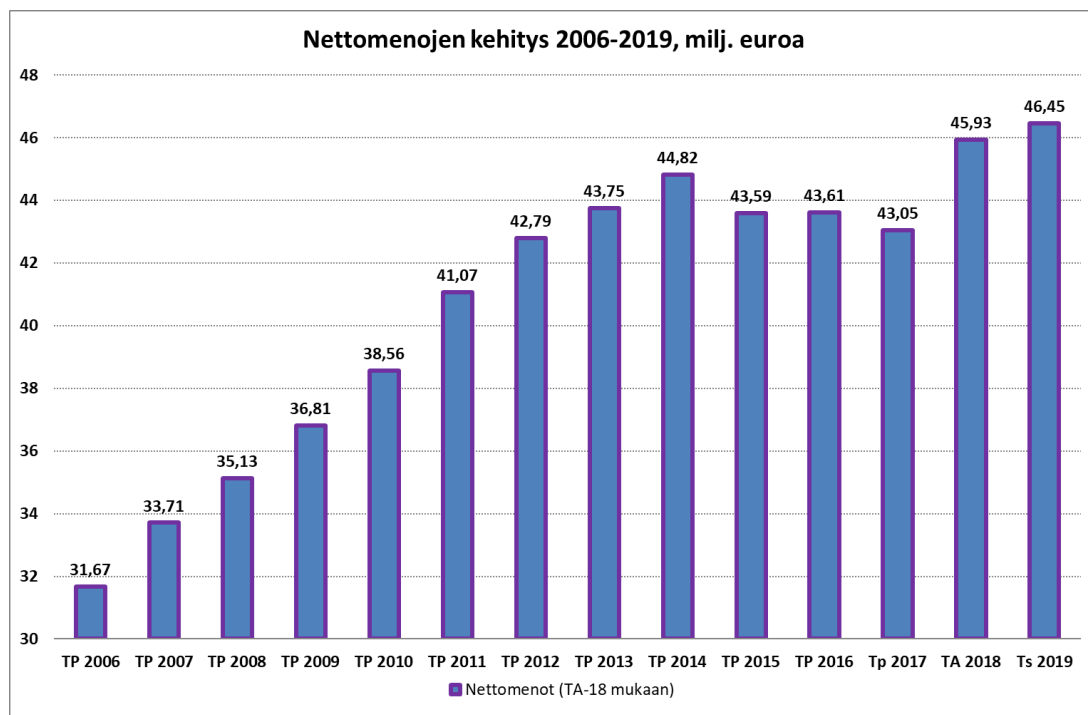
Hyväksytyn tasapainottamisohjelman toteuttaminen luo hyvät edellytykset kaupungin talouden pitämiseksi tasapainossa myös tulevaisuudessa. Maltillinen investointitaso ja vuoden 2015 lisäpoistot hillitsivät poistotason kasvua jo vuodelle 2016. Näin luotiin mahdollisuus ylijäämäisten tilinpäätösten tekemiseen myös lähivuosina.

Kaupungin vuosikate on pysynyt jo neljä peräkkäistä vuotta yli +3,0 milj. eurossa. Tämä on mahdollistanut maltillisten investointien toteuttamisen tulorahoituksen turvin. Kaupungin velkaantuminen taittui jo vuoden 2015 aikana ja maltillinen investointitaso ja kulutason hillintä taittoivat kaupungin velkaantumista entisestään. Vuosien 2015-2017 aikana ei ole nostettu lainkaan pitkäaikaista lainaa. Velkoja on pystytty lyhentämään kolmessa vuodessa yhteensä yli 7,5 milj. eurolla.

Tulevien vuosien suurin yksittäinen investointikohde tulee olemaan mahdollinen liikuntasalin ja uimahallin yhdistelmä-urakka. Hankkeen toteuttaminen edellyttää pidättäytymistä muista isoista investoinneista ja tulopohjan vakautta lainanhoitokuluista selviytyäkseen.

Toimintakatteen leikkaantuminen vuoden 2017 osalta antaa hyvät edellytykset kulutason maltilliseen kehittymiseen myös tulevina vuosina. Vuoden 2017 toimintakate oli alhaisemmalla tasolla kuin vuoden 2013 tilinpäätöksen toimintakate. Vuoden 2018 osalta talousarviossa pysymiseen on erinomaiset edellytykset.

Arvio tulevasta kehityksestä

Jatkossakin kaupungin toimintoja tulee sopeuttaa tulopohjan kasvuun nähden. On tiedostettava, että veroperusteinen rahoitus (verot ja valtionosuudet) leikkaantui vuonna 2017 liki -0,4 milj. eurolla ja vuodelle 2018 veroperusteisen rahoituksen odotetaan pysyvän vuoden 2017 tasolla. näin ollen kulurakenteen kehitys määrittää pitkälti talouden terveenä pitämisen mahdollisuudet. Rakenteellisissa ja toiminnallisissa uudistuksissa on edettävä hyväksytyn tasapainottamisohjelman mukaisesti myös suunnitelmakaudella 2018-2020.

Kuntatalous on suurten muutosten edessä, kun maakunta- ja sote-uudistus myllertää perusteellisesti koko julkisen hallinnon tehtävät, ohjauksen ja talouden. Uudistus leikkaa kuntien tulopohjaa, mutta myös menot pienenevät. Kuntien talouden liikkumavara supistuu ja suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa, mikä kaventaa kuntien mahdollisuuksia rahoittaa välttämättömiä peruskorjaus- ja kasvua tukevia investointeja.

Toisaalta kuntatalouden ennakoitavuuden voidaan olettaa jossain määrin paranevan, kun sote-kustannukset siirtyvät maakunnille. Tässä vaiheessa ei voida varmuudella tietää kaikkia uudistuksen vaikutuksia kuntien talouteen, kun edes uudistuksen lakeja ei ole vielä hyväksytty. Kuntien verotulopohja, valtionosuusjärjestelmä, rahoitusriskit sekä kokonaisuuden toimivuus ja hallinta tulevat olemaan lähitulevaisuudessa linjattavia kokonaisuuksia valtakunnan päätöksenteossa. On varauduttava siihen, että ylimenokausi uuteen järjestelmään tulee olemaan haasteellinen.

Suonenjoen kaupungin budjetista ja osittaisesta ratkaisuvallasta on uudistuksen myötä poistumassa noin 65-70 prosenttia vuoden 2020 alusta lukien. Tämä tarkoittaa valtaisa uudistusta myös kaupungin hallinnon ja päätöksenteon näkökulmasta. Jo pelkästään tästä muutoksesta johtuen uusien ja pysyväisluonteisten kustannuksia lisäävien toimenpiteiden aloittamista tulee välttää. Maakuntauudistukseen mentäessä kaupungilla ei voi olla kattamatonta alijäämää taseessaan, koska mahdollisuudet sen kattamiseen tulevat uudistuksen myötä rajoittumaan entisestään.

2. Talousarvion toteutuminen

2.1. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (Kuntalaki 65.5 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailusta on lisäksi käytävä ilmi, onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrätyllä tavalla (Kuntalaki 65.4 §). Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin kassavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttö- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (Kuntalaki 65.4 §). Toteutumisvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutumisvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- ja tuloerälle.

Selvitys tavoitteiden toteutumisesta annetaan toimintakertomuksen toteutumisvertailuosassa (Kuntalaki 69 §). Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden (Kuntalaki 71.2 §) toteutuminen. Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutumisvertailu.

Toiminnallinen tavoite on valtuuston asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelujen ja tavaroiden määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa koskeva tavoite. Tavoite on pyrittävä johtamaan tehtävän toiminta-ajatuksesta ja asettamaan määrää tai laatua ilmaisevana tunnuslukuna. Toiminnallinen tavoite voidaan määritellä myös sanallisesti, kuitenkin niin, että sen toteutumista on mahdollista arvioida.

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimille myöntämä, euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen määrätyn tehtävän suorittamiseksi tai hankkeen toteuttamiseksi. Tuloarvio on valtuuston talousarviossa toimielimille asettama tehtävä, hanke tai tulolajikohtainen tulotavoite.

Toteutumisvertailussa tulee käydä ilmi määrärahat, tuloarviot ja niiden toteutuneet menot sekä tulot ja niiden erotus.

2.1.1.

STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN SEURANTA

Toiminnalliset kehittämishankkeet ja -tavoitteet vuonna 2017
vastuuhenkilönä kaupunginjohtaja Juha Piironen

Menestystekijät	Arviointikriteeri	Tavoite	Seuranta
Talouden tasapaino	Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen	Sitoutuminen talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteisiin. Taseessa on ylijäämää vuoden 2020 lopussa.	Tavoite on toteutunut jo vuoden 2016 aikana. Ylijäämäsien kuntatalouden vahvistaminen toteutui v. 2017.
Kannustava elinkeinopolitiikka	Olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen	Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus ja positiivinen työllisyyskehitys Suonenjoella.	Kaupungin ja yritysten välisellä yhteistoiminnalla on edistetty työvoimaan saatavuutta.
		Yritysten toimintaedellytysten mukaisten tietoliikenneyhteyksien turvaaminen.	On toteutunut lisäveden teollisuusalueella. Työtä jatketaan.
	Suonenjoen hyvä liikenteellinen tavoitettavuus	Aseman seudun kehittäminen ja raideliikenteen toimintaedellytysten edistäminen.	Aseman seudun perusparannus on luonut mahdollisuuden keskusta-alueen edelleen kehittämiseksi.
		Vaikuttaminen 9-tien turvallisuuden ja liikennejärjestelyjen parantamiseen.	Vaikuttavuus kanavia on käytetty niin maakuntaliiton, ELY-keskuksen kuin myös kansanedustajien suuntaan.
Aktiivinen maankäyttö- ja asuntopolitiikka	Laadukas ja monipuolinen tontti- ja asuntotarjonta	Maapoliittisen ohjelman valmiiksi saattaminen. Riittävä ja ennakkoiva asunto- ja teollisuustonttien kaavoitus.	Maapoliittinen ohjelma on hyväksytty valtuustossa kevään 2017 aikana.
		Tonttimarkkinoinnin tehostaminen ja asuntotuotannon edistäminen.	Toimenpiteitä on tehty. Rakentaminen ei ole lähtenyt vielä käyntiin. Maa-alueiden hankinnassa on edetty.
	Viihtyisä kaupunkikuva ja keskusta-alueen kehittäminen	Vuorovaikutteinen yhteistoiminta eri toimijoiden kanssa. Torialueen tarkoituksenmukainen kunnostaminen.	On edistynyt. Torialueen kunnostaminen on siirtynyt suunnitelmavuosille 2019-2020.
Hyvät peruspalvelut	Lähipalvelujen turvaaminen suonenjokelaisille	Arjen sujuvuutta tukevien peruspalvelujen tavoitettavuus Suonenjoella.	Peruspalvelujen tavoitettavuus on hyvä Suonenjoella.
		Ennakoivaan ja ennaltaehkäisevään työhön panostaminen.	Resurssien kohdentamisen painopiste. Erityisesti vapaa-ajan ja lasten ja nuorten palvelujen osalta.
	Omaehtoisen toiminnan edistäminen. Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen.	Monipuolinen vapaa-ajanpalvelujen tarjonta. Käytön aktivointi ja saavutettavuuden turvaaminen.	On Suonenjoella huippuluokkaa.
		Hyvinvointikertomuksen valmiiksi saattaminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	On valmistunut ja valtuusto hyväksynyt kevään 2017 aikana.
Tehokas toimintatapa	Ammattitaitoinen, motivoitunut ja sitoutunut henkilöstö sekä tarkoituksenmukainen henkilöstörakenne	Tavoitellun palvelutason ja tarkoituksenmukaisen henkilöstömäärän yhdistäminen.	Henkilöstömäärän kehitys on jatkanut kasvuaan vuoden 2017 aikana. Osittain taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti.
		Henkilöstön liikkuvuuden lisääminen.	Ei ole merkittävästi toteutunut vuoden 2017 aikana.
	Päätöksenteon delegointi ja uusittu kuntastrategia.	Uudistuneen kuntalain velvoitteiden täyttäminen ja hallintosäännön uudistaminen.	Uudistunut hallintosääntö valmistui ja hyväksyttiin valtuustossa kevään 2017 aikana.
		Asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet.	Ovat parantuneet konkreettisten toimenpiteiden ansiosta. Mm. osallistaminen uima- ja liikuntahalli hankkeen tarveselvitykseen.
	Maakuntaudistus ja yhteistyö naapurikuntien kanssa.	Tarkoituksenmukaisten yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen.	Uusien toimenpiteiden edistäminen on jäänyt maakuntaudistuksen johdosta vähemmälle huomiolle.
		Henkilöstömäärän sopeuttaminen kantokyvyn mukaiseen palvelutasoon.	On arvioitava tarkasti vuosien 2018-2020 aikana. Maakuntaudistuksen arvioitu ajankohta on siirtynyt vuodelle.
	Vaikuttava omistajaohjaus	Säännöllinen, aktiivinen ja vuorovaikutteinen toiminta.	On ollut aktiivista ja vuorovaikutteista.

2.2. KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa on valtuusto asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitamiseen.

Käyttötalousosan toteutumisessa selvitetään tavoitteiden, määrärahojen tuloarvioiden poikkeamat ja niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina.

Valmistus omaan käyttöön esitetään vastaavalla tavalla kuin se on hyväksytty talousarviossakin, joko tehtävän kohdalla vähennysrivinä valmistus omaan käyttöön tai toimintamenojen vähennyksenä.

Käyttötalouden määrärahat sitovat toimielimiä valtuustoon nähden lautakuntatasolla.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

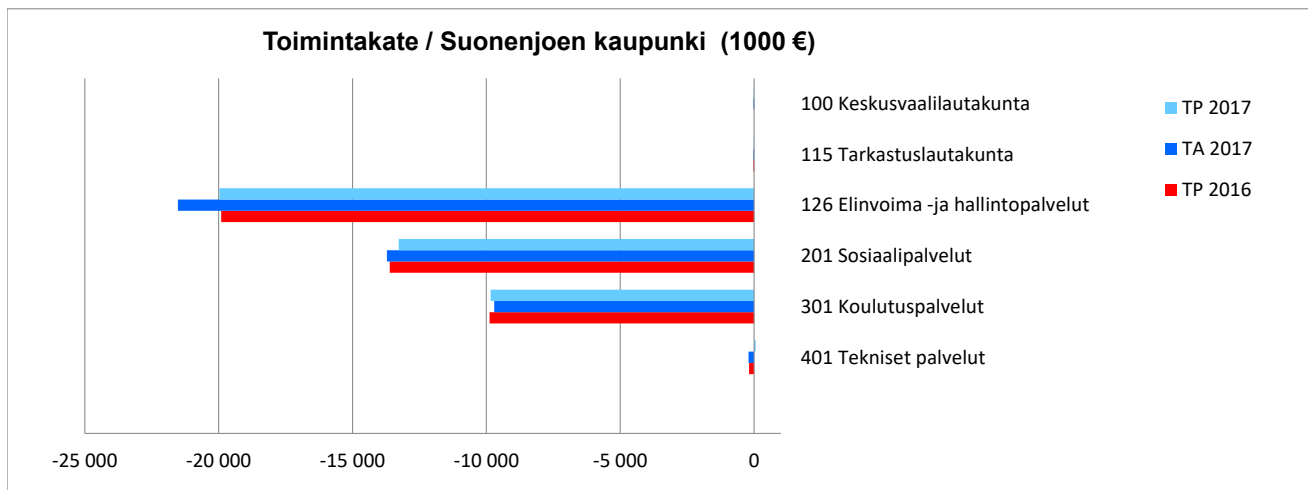
Toimielin: Suonenjoen kaupunki
Tulosalue:
Vastuhenkilö:
Tilitunnus: 002 Suonenjoen kaupunki

Talous, €	Toteutuma 2016	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	10 694 755	11 001 300	0	11 001 300	11 520 127	518 827	7,7
Valmistus omaan käyttöön	47 472	50 000	0	50 000	56 024	6 024	18,0
Toimintamenot	-54 348 169	-56 100 800	-140 000	-56 240 800	-54 624 153	1 616 647	0,5
Toimintakate	-43 605 942	-45 049 500	-140 000	-45 189 500	-43 048 003	2 141 497	-1,3
Suunnitelmapoistot	-2 368 445	-2 600 000	0	-2 600 000	-2 404 136	195 864	1,5
Netto	-45 974 388	-47 649 500	-140 000	-47 789 500	-45 452 139	2 337 361	-1,1

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimelle tehtävä, vastuuyksikkö tai menolajikohtaisesti myöntämä euro-määrältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen.

Tuloarvio on valtuuston talousarviossa toimielimelle tehtävä, vastuuyksikkö tai tulolajikohtaisesti asettama sitova tulotavoite.

Talousarvion määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia bruttomääräisinä. Määrärahat otetaan talousarvioon suoriteperusteen mukaisesti jaksotettuna.

Keskusvaalilautakunta
100

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilö: Keskusvaalilautakunnan sihteeri

Tilitunnus: 100

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot			0			0	
Toimintamenot		-20 000	0	-20 000	-12 737	7 263	
Toimintakate		-20 000	0	-20 000	-12 737	7 263	
Suunnitelmapoistot				0	0	0	
Vyörytykset				0	0	0	
Netto		-20 000	0	-20 000	-12 737	7 263	

Vaalilain 13 pykälän mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta.

Toiminta-ajatus

Kunnan keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Kunnallisia vaaliviranomaisia ovat kuntien keskusvaalilautakunnat, vaalipäivän äänestyksestä vaalipaikoilla huolehtivat vaalilautakunnat, ennakkoäänestyksen toimittamisesta laitoksissa huolehtivat vaalitoimikunnat sekä yleisten ennakkoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijat.

Vaalilain 181 pykälän mukaan kunta vastaa

- keskusvaalilautakunnan menoista
- vaalipäivän äänestyksen järjestämisestä aiheutuvista menoista ja
- ennakkoäänestyksen järjestämisestä aiheutuvista menoista.

Oikeusministeriö suorittaa kunnalle eduskuntavaaleissa, presidentin vaalissa ja europarlamenttivaaleissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Vuonna 2017 järjestettiin kunnallisvaalit.

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2016	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Myyntituotot						0	
Tuet ja avustukset		0		0		0	
Vuokratuotot		0		0		0	
Muut toimintatuotot		0		0		0	
Toimintatuotot		0	0	0	0	0	
Palkat ja palkkiot		-10 700		-10 700	-8 408	2 292	
Henkilösivukulut		-2 500		-2 500	-76	2 424	
Henkilöstökulut yhteensä		-13 200	0	-13 200	-8 484	4 716	
Palvelujen ostot		-4 800		-4 800	-2 486	2 314	
Aineet, tarvikkeet, tavarat		-1 800		-1 800	-665	1 135	
Avustukset						0	
Vuokrakulut						0	
Muut toimintakulut		-200		-200	-1 103	-903	
Toimintakulut		-20 000	0	-20 000	-12 737	7 262	
Toimintakate		-20 000	0	-20 000	-12 737	7 262	
Suunnitelman mukaiset poistot		0		0		0	
Vyörytykset		0		0		0	
Ylijäämä / Alijäämä		-20 000	0	-20 000	-12 737	7 262	

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	Viimeksi toimitetut vaalit	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Eduskuntavaaleissa 2015		3 660				
Europarlamenttivaaleissa 2014	Äänestäneet	1 928				
Presidentinvaaleissa 2012	suonenjokelaiset	3 531				
Kunnallisvaaleissa 2017				3600	3 388	

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	Viimeksi toimitetut vaalit	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Eduskuntavaaleissa 2015		58,5				
Europarlamenttivaaleissa 2014	Äänestysprosentti	31,2				
Presidentinvaaleissa 2012		57,5				
Kunnallisvaaleissa 2017				57,0	56,2	

Tarkastuslautakunta
115

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Tarkastuslautakunta

Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunta / Tilintarkastaja

Tilitunnus: 115

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	
Toimintamenot	-21 857	-22 000		-22 000	-18 698	3 302	-14,5
Toimintakate	-21 857	-22 000	0	-22 000	-18 698	3 302	-14,5
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0	0	
Vyörytykset	-451	-300		-300	-370	-70	-18,0
Netto	-22 308	-22 300	0	-22 300	-19 068	3 232	-14,5

Vastuutilintarkastusyhteisö

Kaupunginvaltuuston valitsemaan tarkastuslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Kaupunginvaltuusto on valinnut kaupungin tilintarkastusyhteisöksi BDO Auditor Oy:n vuosiksi 2013-2016 ja lisäksi valintapäätökseen sisältyy optio koskien vuosia 2017-2018.

Tilintarkastuspalveluja hankitaan vuosittain enintään 25 päivää. Vuodelle 2018 tarkastuspäiviä hankitaan noin 20.

Tarkastuspalvelujen hankinta on mitoitettu siten, että tilintarkastaja toimii myös tarkastuslautakunnan asioiden valmistelijana ja pöytäkirjanpitäjänä.

Kaupungin konserniohje edellyttää, että konserniin kuuluvan yhteisön on valittava tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun JHTT-yhteisön palveluksessa oleva tilintarkastaja tai sellaisen yhteisön tarkastaja, jolla on yhteistyösopimus kaupungin tilintarkastusyhteisön kanssa.

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnalla on kolme päätehtävää. Tarkastuslautakunnalla on vastuu:

- valtuuston toimikautta vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä,
- valtuuston päätettävien hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden valmistelusta
- valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioinnista

Keskeiset tarkastustoiminnan painopisteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta määrittää vuotuisissa arviointisuunnitelmissa kunkin vuoden arvioinnin painopistealueet. Arviointisuunnitelmat laaditaan siten, että valtuustokauden aikana kaikki kaupungin toiminnot tulevat arvioinnin kohteeksi. Taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittäviä kohteita arvioidaan useamminkin. Tarkastuslautakunta seuraa myös tilintarkastuksen asianmukaista suorittamista ja saa raportteja tilintarkastuksen toteutumisesta ja tarkastushavainnoista ennalta laadittuun suunnitelmaan pohjautuen.

Tarkastuslautakunta antaa vuosittain arviointikertomuksen ja tilintarkastaja tilintarkastuskertomuksen valtuustolle toukokuun loppuun mennessä.

Tarkastuslautakunta
115

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2016	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	
Palkat ja palkkiot	-3 596	-3 500		-3 500	-2 590	910	-28,0
Henkilösivukulut					-62	-62	
Henkilöstökulut yhteensä	-3 596	-3 500	0	-3 500	-2 652	848	-26,3
Palvelujen ostot	-18 261	-18 400		-18 400	-15 981	2 419	-12,5
Aineet, tarvikkeet, tavarat	0	-100	0	-100	-7	93	
Avustukset	0		0			0	
Vuokrakulut	0		0			0	
Muut toimintakulut	0		0		-58	-58	
Toimintakulut	-21 857	-22 000	0	-22 000	-18 698	3 302	-14,5
Toimintakate	-21 857	-22 000	0	-22 000	-18 698	3 302	-14,5
Suunnitelman mukaiset poistot						0	
Vyörytykset	-451	-300		-300	-370	-70	-18,0
Ylijäämä / Alijäämä	-22 308	-22 300	0	-22 300	-19 068	3 232	-14,5

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Kunnan pysyvät toimitukset	lkm	9	9	9	
Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt	lkm	10	10	10	
Tytäryhteisöt	lkm	4	4	4	
Toiminnan laillisuuden turvaaminen ja julkinen luotettavuus. Kirjanpidon oikeellisuuden varmistaminen.	Tarkastuspäivät / vuosi	20	20	20	0,0
Lautakunnan kokoukset	Kokoontumiskerrat	7	8	8	0,0

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

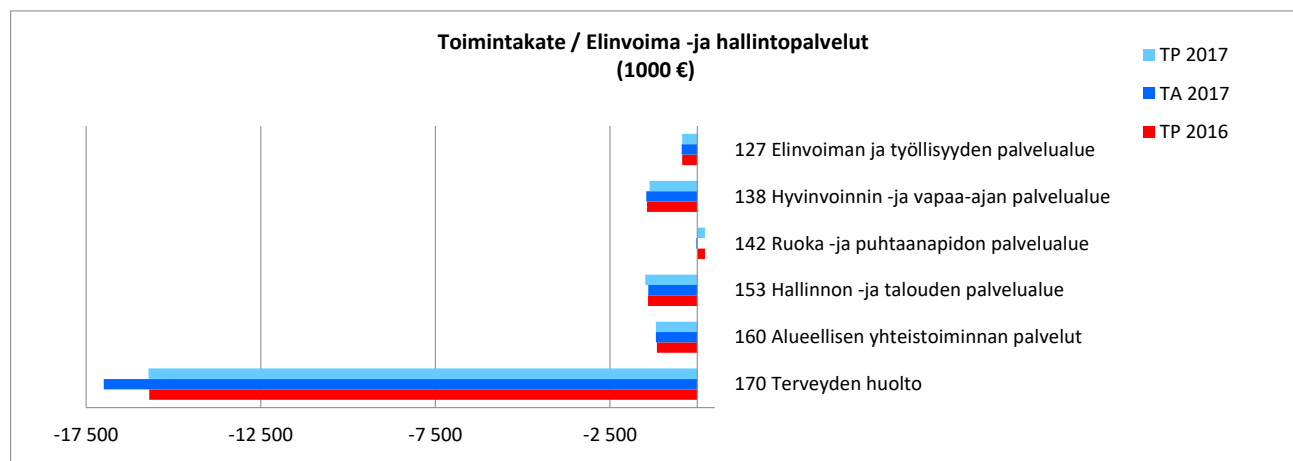
Käyttötalous

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	2 766 570	2 537 000	0	2 537 000	2 812 145	275 145	1,6
Toimintamenot	-22 673 563	-24 058 100	0	-24 058 100	-22 780 846	1 277 254	0,5
Toimintakate	-19 906 994	-21 521 100	0	-21 521 100	-19 968 702	1 552 398	0,3
Suunnitelmapoistot	-207 753	-211 400	0	-211 400	-200 532	10 868	-3,5
Vyörytykset	585 244	550 700	0	550 700	551 934	1 234	-5,7
Netto	-19 529 503	-21 181 800	0	-21 181 800	-19 617 300	1 564 500	0,4

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Myyntituotot	2 375 258	2 108 800		2 108 800	2 341 120	232 320	-1,4
Maksutuotot	206 925	233 500		233 500	235 988	2 488	14,0
Tuet ja avustukset	143 314	170 000		170 000	206 707	36 707	44,2
Vuokratuotot	3 202	2 600		2 600	4 472	1 872	39,7
Muut toimintatuotot	37 870	22 100		22 100	23 858	1 758	-37,0
Toimintatuotot	2 766 570	2 537 000	0	2 537 000	2 812 145	275 145	1,6
Palkat ja palkkiot	-2 699 002	-2 692 500		-2 692 500	-2 681 898	10 602	-0,6
Henkilösivukulut	-989 358	-995 600		-995 600	-884 394	111 206	-10,6
Henkilöstökulut yhteensä	-3 688 360	-3 688 100	0	-3 688 100	-3 566 292	121 808	-3,3
Palvelujen ostot	-17 893 437	-19 265 800		-19 265 800	-17 932 842	1 332 958	0,2
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-525 676	-526 900		-526 900	-538 096	-11 196	2,4
Avustukset	-97 158	-167 000		-167 000	-230 080	-63 080	136,8
Vuokratulot	-380 817	-375 900		-375 900	-409 891	-33 991	7,6
Muut toimintakulut	-88 115	-34 400		-34 400	-103 646	-69 246	17,6
Toimintakulut	-22 673 564	-24 058 100	0	-24 058 100	-22 780 847	1 277 253	0,5
Toimintakate	-19 906 994	-21 521 100	0	-21 521 100	-19 968 702	1 552 398	0,3
Suunnitelman mukaiset poistot	-207 753	-211 400		-211 400	-200 532	10 868	-3,5
Vyörytykset	585 244	550 700		550 700	551 934	1 234	-5,7
Ylijäämä / Alijäämä	-19 529 503	-21 181 800	0	-21 181 800	-19 617 300	1 564 500	0,4

Elinvoima -ja hallintopalvelut
127 Elinvoiman ja työllisyyden palvelualue

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Palvelualue: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja
Palvelualue: 127 Elinvoiman ja työllisyyden palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	81 000	85 000		85 000	87 056	2 056	7,5
Toimintamenot	-512 247	-533 800		-533 800	-517 408	16 392	1,0
Toimintakate	-431 247	-448 800	0	-448 800	-430 352	18 448	-0,2
Suunnitelmapoistot				0		0	
Vyörytykset	-5 573	-4 600		-4 600	-5 857	-1 257	5,1
Netto	-436 820	-453 400	0	-453 400	-436 209	17 191	-0,1

Toiminta-ajatus

Elinkeinotoimen tehtävänä on parantaa yritysten toimintaedellytyksiä kaupungissa. Elinkeinoelämän edistämistoimenpiteinä tarjotaan aloittaville yrityksille perustamisneuvontaa sekä kehitetään toimivien yritysten kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä sekä edistetään uusien yritysten syntymistä ja muuttamista alueelle.

Suonenjoen kaupungin elinkeinotoimen palvelut tuottaa vuonna 2017 Kehitysyhtiö SavoGrow Oy, joka perustettiin vuoden 2015 alusta yhdessä Keiteleen, Pielaveden, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kuntien kanssa jatkamaan Sisä-Savon seutuyhtymän toimintaa.

Suonenjoen kaupungilla on elinkeinoasiamies, jonka palvelut ostetaan Kehitysyhtiö SavoGrowlta. Palveluun kuuluu mm. toimialavapaata ja maksutonta neuvontaa yritystoimintaa suunnitteleville ja aloittaville henkilöille sekä yritystoimintaansa kehittäville toimiville yrityksille. Elinkeinoasiamies on usein kunnan yrityspalveluiden ensimmäinen yhteydenottopiste. Palveluun kuuluu myös TE-toimistojen starttilausuntojen kirjoittamiset aloittaville yrityksille. Futurian tilojen varaus- ja markkinointipalvelu ostetaan myös kehitysyhtiö Savogrowlta.

SavoGrown alueella on solmittu sopimukset Yritys-Suomi sekä Uusyrityskeskus palvelukokonaisuudesta. Sopimusten tarkoituksena on parantaa ja tehostaa keskeisten alueen yritys- ja elinkeinotoiminnan palveluorganisaatioiden yhteistyötä yritysten perustamisessa, kehittämisessä ja sijoittumisessa seudulle sekä näihin liittyvää osaamisen kehittämistä, viestintää ja markkinointia. Suonenjoen elinkeinoasiamies vastaa Uusyrityskeskuksen aloittavien yritysten neuvontaprosessista yhtiön alueella. Itse neuvontatyön tekee kunkin kunnan nimetty elinkeinoasiamies.

SavoGrow tuottaa omistajakuntiensa kunnalliset elinkeino- ja kehittämispalvelut. Alueen kärkitoimialoina ovat elintarvike- ja marjaosaaminen, palvelut sisältäen matkailun sekä puu- ja metalliteollisuus. Elintarvikekehityksessä ja marjaosaamisessa palvelut ovat valtakunnallisia. Nousevina aloina ovat mm. biotalous ja eri sisällöntuotantoalat. Kehittämishankkeissa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden elinkeinotoimijoiden kanssa. Työhön osallistuvat kehitysyhtiön vakinaisten toimihenkilöiden lisäksi kehittämissankkeiden henkilöt. Savogrown kuntaosuus vuodelle 2017 on 187 263 euroa.

Maakunnallisiin ja alueellisiin elinkeinotoimien kehittämishankkeisiin osallistutaan kehittämissyhtiön kautta. EU-rakennerahastojen ohjelmakausi 2014-2020 on parhaillaan menossa. Ohjelmakauden hanketoimintaa ohjaa kuntien ja elinkeinoyhtiön strategiat.

Maaseudun kehittämissyhdystys Mansikka ry toteuttaa Leader-ohjelmaa 2014-2020. Ohjelman toiminta-alueena on Suonenjoen kaupunki, Leppävirran, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kunnat sekä kaava-alueen ulkopuolinen osa Varkauden kaupungista. Ohjelman kuntaosuus on jaettu toiminta-alueen kuntien kesken asukaslukujen suhteessa. Suonenjoen kaupungin osuus vuonna 2017 on 33 724 €.

Työllistämistoimin pyritään aktivoimaan ja luomaan työtä pitkään työttömänä olleille henkilöille. Työllistämistä toteutetaan yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

180 Työllisyyden hoito ja 150 elinkeinotoimi on yhdistetty 1.6.2017 alkaen palvelualueeseen 127 Elinvoiman -ja työllisyyden palvelualue.

Alueellisen työvoima -ja yrityspalveluhankkeen käynnistyminen ja sitä kautta työllistymistä kehittävä monialaisen yhteispalvelun kehittäminen yhteistyössä Kuopion kaupungin kanssa.

Elinvoima -ja hallintopalvelut
127 Elinvoiman ja työllisyyden palvelualue

Kysyntä- ja laajuustiedot	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos kpl / %	
Elinkeinotoiminnan kehittyminen ja työllisyyden parantaminen	Perustetut uudet yritykset	27	30	20	-10	-33,3
	joista useamman kuin yhden henkilön työllistävät yritykset	3	3	3	0	0,0
	Kontaktoidut yritykset / kpl	642 tapahtumaa, 84 toimijan kanssa	120	770 tapahtumaa, 181 toimijan kanssa		0,0
Työllisyys	Työttömyysprosentti 31.12.	11,60 %	< 11,00 %	10,80 %		
Kaupungin työllistämät henkilöt	Lukumäärä	20	15	22	7	46,7
Työllistettyjen henkilöiden työ määrä kuukausina	Työkuukausi	82	130	132	2	1,5

Työllistämistukipalkat ja henkilösivukulut	€	188 913	205 000	217 912	12 912	6,3
Työllistämistuki valtiolta	€	79 984	85 000	86 356	1 356	1,6
Työllistämissuunnitelma: Työkuukaudet yhteensä	Työkuukausi	82	90	132	42	46,7

Nuorten kesätyöllistämistä edistettiin palvelusetelikoelulla. Kokeiluun varattiin 25.000 euron suuruinen kannustinraha nuorten työllistämiseen vuodelle 2017. Tarkemmat ohjeet laadittiin vuoden 2017 keväällä. Kannustinrahaa käytettiin yhteensä noin 6.000 euroa, mitä hyödynsi yhteensä 10 yritystä työllistäen 26 nuorta Suonenjoella.

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Työmarkkinaosuuden kuntatuen saajien aktivoiminen työhön, työkokeiluun tai kuntouttavaan työtoimintaan.

TYP-toiminnan kehittäminen yhteistyössä Kuopion kaupungin kanssa työvoima- ja yrityspalveluiden kehittämishankkeena.

Uusien toimintamallien löytäminen ja edelleen kehittäminen työllistämistyössä.

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
SavoGrown liiketoimintasuunnitelman jalkauttaminen ja edunvalvonta	K / E	Aktiivinen osallistuminen strategiatyöhön	On toteutunut yhteistyössä Savogrow:n kanssa. Savogrow:n edustajat ovat myös osallistuneet kaupungin strategiatyöhön. Jalkauttaminen läpi toimialojen on vuoden 2018 painopiste.
Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen	K / E	Liikenteellinen tavoitettavuus	On toteutunut. Tavoitettavuus on hyvällä tasolla. Painopisteenä raideliikenne ja erityisesti 9-tien kehitys mahdollisuudet ja liikenneturvallisuus.
		Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus	Yhteistyön tiivistäminen niin oppilaitosten kuin myös Suonenjokelaistan yritysten välillä on toteutunut. Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus vaatii jatkuvaa panostusta ja yhteistoimintaa tulosten saavuttamiseksi myös tulevana vuosina.
Yhteistyön tiivistäminen kehitysyhtiön osakaskuntien ja yrittäjien kanssa	K / E	Elinkeinoneuvottelijoiden yhteistyö	Osittain toteutunut. Vaatii uudenlaisten toimintamallien ja käytänteiden luomista.
		Kaupungin johtoryhmän osallistaminen elinkeinopoliittisten hankkeiden toteuttamiseen	On toteutunut. Elinkeinotoimen edustajan mukanaolo johtoryhmässä on osoittautunut toimivaksi ratkaisuksi. Tuonut niin tietoisuutta kuin myös paneutumista elinvoima-asoiden eteenpäin viemiseksi läpi toimialojen. Parantanut myös tiedon kulkua.

Elinvoima -ja hallintopalvelut
127 Elinvoiman ja työllisyyden palvelualue

Työttömien määrä	ELY-keskuksen tilasto	Työttömyyden vähentäminen.	V. 2017 pitkäaikaistyöttömät väheni 107 henkilöstä 82 henkilöön.
300 ja 1000 päivää työttömänä olleiden ja TYP-asiakkaiden määrä ja työllisyyskoordinaattorin kontaktien määrä.	Kelan tilasto, TYP-järjestelmän tiedot, koordinaattorin raportti	Pitkään työttöminä olleiden aktivointi, osittainen ja kokoaikainen työllistyminen.	Työllisyyskoordinaattorin kontaktien määrä oli 200 henkilöä.
Keskitetty koululaisten kesätyöllistäminen työllisyysbudjetista.	Kesätyöntekijöiden määrä.	Tarkempi suunnitelma kesätyöpaikoista tehdään yhteistyössä toimialojen kanssa.	Kaupunki työllisti 34 nuorta kesätöihin ja 26 nuorta hyödynsi kaupungin tarjoaman kesätyösetelin muussa kesätyössä.

Elinvoima -ja hallintopalvelut
138 Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palvelualue

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Palvelualue: 138 Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	419 457	458 200		458 200	493 693	35 493	17,7
Toimintamenot	-1 856 648	-1 917 100		-1 917 100	-1 863 301	53 799	0,4
Toimintakate	-1 437 191	-1 458 900	0	-1 458 900	-1 369 608	89 292	-4,7
Suunnitelmapoistot	-116 800	-111 500		-111 500	-117 166	-5 666	0,3
Vyörytykset	-32 058	-33 900		-33 900	-29 979	3 921	-6,5
Netto	-1 586 049	-1 604 300	0	-1 604 300	-1 516 753	87 547	-4,4

Toiminta-ajatus

Hyvinvoinnin- ja vapaa-ajan palvelualueeseen kuuluvat kansalaisopisto, kirjasto,- kulttuuri,- nuoris- ja liikunta palvelut. HyVa-palvelualue on merkittävä osa kaupungin vetovoimaisuutta ja imagon rakentamista sekä suonenjokelaisten arjen hyvinvointia. Hyvinvoinnin- ja vapaa-ajan palvelualue edistää aktiivisen kansalaisuuden toteutumista yhdessä eri toimijoiden kanssa. Aktivoi suonenjokelaisia oman elinympäristönsä ja kaupungin kehittämiseen sekä omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen. HyVa-palvelualue edistää suonenjokelaisten osallisuutta ja arjen hyvinvointia.

Sisä-Savon kansalaisopisto on avoin vapaan sivistystyön opisto, toimialueensa Suonenjoen, Leppävirran, Rautalammin, Tervon ja Vesannon asukkailla. Kansalaisopisto järjestää alueen koulutus- ja kulttuuritarpeita tukevaa monipuolista ja hyvinvointia lisäävää yleissivistävää koulutusta ja harrastustoimintaa, ammatillista lisäkoulutusta, työvoimapolittista koulutusta, asukkaita aktivoivaa muuta toimintaa sekä maksupalvelu- ja projektitoimintaa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Hallinto on uudelleen järjestetty 1.6.2017 lukien. Sisä-Savon kansalaisopiston toiminta-alue laajenee 1.1.2018 alkaen, kun Leppävirran kunta liittyy toiminta-alueeseen. Vuoden 2018 aikana arvioidaan uudistuneen kansalaisopistotoiminnan resurssien tarkoituksenmukaisuus suhteessa toiminnallisiin tavoitteisiin. Toimintakäytännöt pyritään yhtenäistämään opistoalueella ja kehittämään alueen kuntien toimintaa tarpeiden ja resurssien mukaisesti. Hanketoimintaa suunnitellaan useamman vuoden perspektiivillä. Etsivä nuorisotyö siirtyy kaupungin omaksi toiminnaksi 1.8.2018 alkaen. Uuden uimahallin ja liikuntatilan hankesuunnittelu etenee aktiivisesti. Kirjastopalveluissa keskitytään lasten -ja nuorisokirjastopalvelujen kehittämiseen ja digineuvontaan panostamiseen. Nuorisotoimen keskiössä on koulussa tehtävän nuorisotyön kehittäminen sekä nuorisotoimen kerhotoimintojen uudistaminen. Lisäksi suunnitelmakauden tavoitteen nuorisotiedotuksen ja nuorisovaltuustotoiminnan vakiinnuttaminen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Kirjaston Lainat	Kpl	79 770	100 000	73 993	-26 %
Kirjaston Käynnit	Käyntikerta	45 945	60 000	52 205	-13 %
Kirjaston nettokulut € / asukas	€	47	51	52	1 %
Kulttuuritapahtumat	Tapahtuminen määrä	35	35	52	49 %
Kulttuuritapahtumat	Kävijämäärä	9 000	5 000	5901	18 %
Museot	Kävijämäärä	1 154	1 100	868	-21 %
Kellarikallerian näyttelyt	Näyttelyiden määrä	13	20	16	-20 %
Kellarikallerian näyttelyt	Kävijämäärä	5 488	4 000	3906	-2 %
Konservatorio	Maksuosuus €	75 000	73 000	73 000	0 %
Konservatorio	Oppilaspaikka € / op.	1 259,00	1 227,00	1280,70	4 %
Nuorisotoimi	Toimintakerrat	126	200	175	
	Osallistuneet	3 200	3 000	2819	
Etsivä nuorisotyö	Nuoret	18	25	20	-20 %
Leirit ja ja tenavaparkki	Osallistuneet	66	75	64	
	Vuorokaudet	18	18	14	
Nuorisotoimen kerhotoiminta	Kerhot			1	
	Osallistuneet			18	
Uimahalli	Kävijät	34 321	44 000	36 356	
Kuntosali	Kävijät	10 926	11 000	10 323	
	Ryhmiä lukumäärä	18	18	19	
Liikuntaryhmät	Osallistujat	6 557	5 300	6 356	
Kansalaisopisto opetustunnit yhteensä	kpl / vuosi	12 472	11 850	11080	
Kansalaisopiston opetustunnin hinta (koskee valtionosuustunteja)	€ / opetustunti	73,00	77,00	72,00	

Elinvoima -ja hallintopalvelut
138 Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palvelualue

Kansalaisopiston käytetyt opiskelijapaikat		8 576	6 000	5830	
Avustukset					
Nuorisotoimi		1 935	3 000	2 145	
Liikuntatoimi		18 509	22 000	19 825	
Kulttuuritoimi		4 313	5 000	3 300	

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Asiakastytyt väisyysskyselyt/ kirjasto	Vastanneet asiakkaat	Kokoelman kehittäminen	Kouluille ja päiväkodeille lähetetty vapaamuotoinen kysely kirjastonkäyttötarpeista
Kirjaston tiloissa pidettävät eriaiheet näyttely/ kirjasto	Näyttelyiden määrä	Näyttely kerran kuussa	6
Tiedonhankinnan opetus/ kirjasto	Oppilasmäärä	Tiedonhaun opettaminen eri oppilasryhmille laaditun opetussuunnitelman mukaisesti.	315
Museoiden tiedotuksen ja palveluiden kehittäminen sekä museorakennusten ja esineistön ylläpito. Kesäohjelmaa tapahtumien muodossa museoympäristöihin: paikallishistoriaan liittyvät opastukset, työpajat, konsertit ja yhteislaulutilaisuudet. Museoyhteistyö naapurikuntien kanssa./ Kulttuuri	Tiedotuksen ja markkinoinnin laajentaminen. Tapahtumien ja palveluiden tuottamiseen sekä museonhoitoon mallia ja oppia muista museoista.	Saavutetaan uutta museoleisöä ja lisätään museoiden houkuttelevuutta.	Saatiin Museoviraston avustus museovaraston järjestelyyn ja luettelointityöhön. Avustuksella ostettiin järjestelytyö Rautalammin museolta ja perehdytettiin kulttuuriohjaaja museon ja kotiseutuarkiston hoitoon. Kolikkoinmäen työläiskotimuseoon kunnostettiin ja avattiin kesänäyttelytila, toteutettiin uusia tapahtumia ja opastuksia.
Pidetään tarjotut kulttuuripalvelut kuntalaisille laadukkaina, monipuolisina ja mielenkiintoisina edelleen. Tuotetaan kulttuuritarjontaa tasaisesti ympäri vuoden. / Kulttuuri	Hyödynnetään saatuja palautteita ja aiempia kokemuksia. Seurataan valtakunnallista kulttuurikenttää.	Asiakastytyt väisyyss ja kiinnostus säilyy. Ihmiset kokevat voivansa vaikuttaa elinympäristöönsä ja ohjelmaan. Kulttuurielämä pysyy aktiivisena ympärivuotisesti.	Toteutettiin monipuolisesti uusia tapahtumia ja luotiin uusia yhteistyökuvioita paikkakunnalla ja seutukunnassa Suomi100 juhluvuoden merkeissä. Kuntalaisia osallistettiin tapahtumien suunnitteluun ja sisällöntuottamiseen.
Lastenkulttuuriin panostetaan tarjoamalla päiväkotien ja kouluihin kaikille lapsille suunnattuja esityksiä ja kehitetään mahdollisuuksia osallistua enemmän näyttelyihin ja paikallisiin esityksiin. /Kulttuuri	Organisoidaan helppoja ratkaisuita lastenohjaajien ja opettajien kannalta.	Lapsille tarjottavat kulttuuripalvelut ovat kaikkien saavutettavissa perheen taustasta ja varallisuudesta riippumatta. Totutetaan ihmiset jo lapsena käyttämään kulttuuripalveluita ja tarjotaan eri vaihtoehtoja harrastaa ja toimia. Tämä estää pitkällä tähtäimellä myös nuorten aikuisten syrjäytymistä.	Tarjottiin kouluille ja päiväkodeille näyttelyaikaa Kellarikalleriassa, museo-opastuksia kotiseutumuseossa sekä mahdollisuuksia tuottaa tapahtumasisältöjä. Tuotettiin esityksiä kouluille ja päiväkotien oman kulttuuritoiminnan järjestelyjä, mm. tukemalla kyydityksiä.
Tiedotuskanavien vahvistaminen. Media, sosiaalinen media, kohdistettu tiedotus, sähköiset ilmoitustaulut ja tapahtumakalenterit, postituslistat, printtimateriaali. /Kulttuuri	Käytetään aktiivisesti kaikkia tiedotuskanavia ja luodaan selkeät käytännöt.	Tiedotusresurssit ovat tehokkaassa käytössä, aktivoidaan kulttuurinkulutusta ja saavutetaan uutta kohdeyleisöä.	Käytettiin aktiivisesti eri tiedotuskanavia ja hyödynnettiin niitä kohderyhmien tarpeen mukaan.

Elinvoima -ja hallintopalvelut
138 Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palvelualue

Järjestökentän osallistaminen ja yhteistyö. Alueen toimijat ovat tietoisia toisistaan ja toistensa toiminnasta. Paikallisten toimijoiden toimeentulomahdollisuuksien parantaminen./ Kulttuuri	Tiedotuksella sekä yhteisillä kokoontumisilla vahvistetaan järjestökentän kommunikointia ja yhteistyötä. Luodaan osallistumismahdollisuuksia.	Alueen toimijat ovat tietoisia toisistaan ja ohjautuvat enemmän yhteistyöhön. Vältetään tapahtumien päällekkäisyyksiltä. Osallisuus paikallisen kulttuurikentän rakentamisessa vahvistuu. Lisätään toimeentulomahdollisuuksia.	Toteutettiin järjestöjen yhteisiä tapaamisia ja kehitettiin yhteistyötä eri toimijoiden välillä tapahtumien toteutuksessa ja tiedotuksessa.
Tapahtumatoiminta./ Nuoriso	Järjestetään tapahtumia tai retkiä 2-3 vuodessa.	Saadaan mahdollisimman laaja ikäskaala osallistujiin, eli palvelu mahdollisimman hyvin eri ikäisiä kuntalaisia.	Tapahtumia ei järjestetty.
Uudet nuorisotilat mahdollistavat talotoiminnan laajentamisen (talon avaamisen jo iltapäivällä) sekä pienryhmätoiminnan aloittamisen. / Nuoriso	Erilaiset ryhmät ja kerhot	Erilaisen ryhmä- ja kerhotoiminnan aloittaminen.	Nuorisotilaa pidettiin auki ti-pe. Uutena toimintana aloitettiin syksyllä yli 17 vuotiaiden iltakahvila toiminta.
Päiväleiritoiminta sekä toimintaleirit kesällä. / Nuoriso	0-30 lasta päiväleiritoimintaan sekä 25-35 lasta leireille.	Saada mahdollisimman isot ryhmät toimintoihin mukaan. Auttaa samalla lapsiperheitä kesäloman hoitojärjestelyissä.	Tenavaparkki toteutettiin suunnitellusti kaksi viikkoa. Toimintaleirit yhdistettiin yhdeksi leiriksi, osallistujamäärän vähyyden vuoksi.
Etsivä nuorisotyö toimii yhteistyössä nuorten työpajan kanssa. / Nuoriso	Työn painopiste: toisen asteen koulupudokkaat sekä peruskoulun päättäneet.	Olla tukena nivelvaiheessa ja tehdä tiivistä yhteistyötä yläkoulun opon kanssa.	Opojen kanssa työskentely on tiivistynyt.
Liikuntatoimi ja uimahalli ovat mukana yhteistyökumppanien järjestämissä tapahtumissa./ Liikunta	Tutustuttaminen uimahallin ja kuntosalin palveluihin tapahtumien kautta.	Lisätä liikuntatoimen näkyvyyttä sekä lisätä ihmisten arkiliikuntaa ja hyvinvointia. Tuoda oma työpanos koululaisten liikuntaan ja kerhotoimintaan.	Ei päästy tavoitteeseen.
Liikuntatoimella on 18 erilaista liikuntaryhmää, jotka on tarkoitettu liikuntarajoitteisille ja kroonisesti sairaille ihmisille. / Liikunta	Osallistujat / ryhmät	Järjestää lisäryhmiä henkilöstön ja tilojen antamissa puitteissa.	Ryhmät täynnä, lisäksi yksi uusi ryhmä saatu käyntiin.
Uimahallin toimintaa kehitetään. Järjestetään aikuisten uimakouluja ja/tai kertauskursseja sekä lapsille kesäumakouluja. Lisätään myös hyvien uimareiden mahdollisuuksia saada tekniikkaopetusta./ Liikunta	Osallistujat / ryhmät	Kuntalaisten uimataidon ja uintiharrastuksen lisääminen.	Kesäumakoulut saatiin pidettyä. Syksyllä pidettiin uimakoulu ja vesipeuhula. Kouluikäisten uimakerho toteutettiin keväällä.
Liikuntatoimen perustoimintoja kehitetään, järjestetään omia tapahtumia ja tempauksia./ Liikunta	Osallistujia erilaisiin tapahtumiin / tempauksiin	Lisätä näkyvyyttä ja kaiken kansan tekemistä.	Ei päästy tavoitteeseen.
Asiakkuus/ kansalaisopisto	Uudet opiskelijat opistolla kpl/ vuosi	Uusien opiskelijoiden rekrytointi.	Uusia opiskelijoita oli kaudelle 2016-2017 yhteensä 402 kokonaisopiskelijamäärän ollessa 3230, uusia opiskelijoita siis 12%.
	Kurssiarviontien yleisarvosana opiston toiminnasta on 4 tai yli.	Asiakastytytyväisyyden seuraaminen ja ylläpitäminen.	Kurssiarviontien yleisarvosanojen keskiarvo opiston toiminnasta oli 4,33 (asteikko 1=heikko, 5= erinomainen)

Elinvoima -ja hallintopalvelut
138 Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palvelualue

Prosessit/kansalaisopisto	Uusien kurssien määrä 10% opetustarjonnasta.	Kurssitarjonnan uudistaminen 10 % kursseista.	Uusia kursseja toteutui vuoden 2016-2017 ohjelmassa yhteensä 70 kokonaismäärän ollessa 311. Uusia kursseja siis 23% tarjonnasta.
	Maksupalvelukoulutusten määrä vuodessa.	Maksupalvelukoulutuksen markkinointi ja toteuttaminen henkilökunnan työpanoksen riittävyys huomioiden.	Maksupalvelukoulutuksia ja projektitoimintaa toteutettiin yhteensä 590 tuntia vuoden aikana.
Henkilöstö/kansalaisopisto	Koulutuspäivien määrät 2 päivää/työntekijä.	Ensisijaisesti Snellman kesäyliopiston OSAAVA-hankkeen kautta henkilöstön kouluttaminen digitaalisten oppimisympäristöjen käyttöön. Vapaan sivistystyön päiville osallistuminen.	Henkilökunta osallistui koulutuksiin keskimäärin 0,73 päivää vuodessa. Henkilöstön koulutuksen määrä oli laskenut verrattuna edelliseen vuoteen.
	Kansalaisopiston toiminnan näkyvyyden lisääminen.	Opiston 70-vuotisen historian ja tulevaisuuden näyttävä juhlinta eri kunnissa keväthuhlissa.	Opiston juhlavuositilaisuuksia järjestettiin jokaisessa kunnassa ja niihin osallistui yhteensä 940 henkilöä. Juhlista uutisoitiin näytävästi.

Elinvoima -ja hallintopalvelut
142 Ruoka -ja puhtaanapidon palvelualue

KÄYTTÖTALOUDEEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Palvelupäällikkö
Palvelualue: 142 Ruoka -ja puhtaanapidon palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio-toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	1 912 350	1 662 600		1 662 600	1 881 949	219 349	-1,6
Toimintamenot	-1 694 345	-1 691 700		-1 691 700	-1 661 169	30 531	-2,0
Toimintakate	218 006	-29 100	0	-29 100	220 780	249 880	1,3
Suunnitelmapoistot	-35 312	-57 400		-57 400	-19 540	37 860	-44,7
Vyörytykset	-34 225	-33 200		-33 200	-32 132	1 068	-6,1
Netto	148 469	-119 700	0	-119 700	169 108	288 808	13,9

Toiminta-ajatus

Ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden tehtävänä on tuottaa maukkaita, ravitsemussuositusten mukaisia ateriapalveluja kustannustehokkaasti eri asiakasryhmille sekä huolehtia erilaisten tilojen puhtaudesta ja viihtyvyydestä yhteistyössä eri kiinteistön käyttäjien kanssa.

Ympäristöystävällisyys ja ergonomia-asiat huomioidaan myös puhdistus-, pesuaine- ja laitehankinnoissa tukemaan työntekijöiden ja työympäristön hyvinvointia. Lisäksi hajusteettomuus tullaan huomioimaan mahdollisuuksien mukaan hankinnoissa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Koululounailla tullaan tarjoamaan kasvislounasta vaihtoehtoksi joka päivä koululounas suosituksen mukaisesti. Kansainvälisen ruokakulttuurien toteuttamista yhdessä oppilaiden kanssa.

Eri työyhteisöiden työaika- ja työehtojen tarkistaminen ja muuttaminen asiakaslähtöisesti iltpainotteisempaan suuntaan puhtaanapitopalveluissa. Yhdistelmätyötä pyritään laajentamaan koulutuksen turvin koko ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden alueella.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos kpl / %
SISÄISET ASIAKKAAT	Kohde / Mittari	44 136	43 000	49010	6 010 14,0
VARHAISKASVATUS		144 205	144 000	142 911	-1 089 -0,8
KOULUTOIMI		57 050	27 500	26 021	-1 479 -5,4
SOSIAALITOIMI					
ULKOISET ASIAKKAAT					
TERVEYSASEMA, Vuodeosasto		52 528	52 800	49 032	-3 768 -7,1
VELJESKOTI (sis. asumispak.)		42 912	45 000	51 140	6 140 13,6
JOENRANNAN KOTI (teh.palv.as.)			30 200	31 200	1 000 3,3
KOTIANNOSPAKKAUKSET		2 804	2 000	3 467	1 467 73,4
KAHVIMYLLY		1 630		2 310	
HENKILÖSTÖRUOKAILU		14 311	18000	13686	-4314 -24,0
Koululounas	Lounas	8 541	7 000	7 095	95 1,4
Lounas ruokasali / Joenhelmi	Lounas	3 684	7 000	3 684	-3 316 -47,4
Salaattilounas / Joenhelmi	Salaattilounas	2 086	4 000	1 880	-2 120 -53,0
Ylijäämäruoanmyynti			0	1 027	1 027
TILAUSTARJOILU		5 378	1 200	1 822	622 51,8
YHTEENSÄ		379 265	381 700	384 285	275 0,1

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Asiakaspalautejärjestelmän toimiminen	Luotu asiakaspalautejärjestelmä	Asiakaspalautejärjestelmän luominen (sähköinen/paperiversio?)	Saadut kirjalliset palautteet koottu ja käsitelty työpaikkapalaverissa.
Synkan hyödyntäminen jokapäiväisessä toiminnassa.	Toimiva synkka	Synkka tuote-ympäristön käyttöönotto.	Synkka-liittymä ei vastannut odotuksiamme. Aromi tuotannonohjausjärjestelmä vaihdettiin v. 2018 alusta Jamixiin.
Tarjottavien välipalojen tasalaatuisuus ja ravitsemussuositusten toteutuminen.	Aromiohjelman laskelmat, asiakaspalautteet.	Lasten välipalatarjoilu prosessien uudistaminen.	Ruokapalvelut valmistavat osalle päiväkodeista välipalat, mutta osa haluaa valmistaa ne itse.
Kouluruokadiplomin kriteerien täyttyminen väh. 85%.	Myönnetty kouluruokadiplomi.	Kouluruokadiplomi.	Kouluruokadiplomia ei haettu vielä tänä vuonna, koska palvelu/toiminta ei vielä täytä vaadittavia kriteereitä.
Toimenkuvan soveltuminen toimintaympäristöön.	Toimiva toimenkuva.	Yhdistelmätyöntekijän toimenkuvan vakiinnuttaminen.	Yhdistelmätyötä on ollut käytössä parin sijaisen osalta.
Mitoitusten toimivuus käytännössä.	Tyytyväinen asiakas.	Uudistettujen siivoustyömitoitusten käyttöönotto.	Uudet mitoitukset on todettu joiltakin osin liian tiukoiksi, palvelutasoa tulee pudottaa tai tehtyä mitoitusta korjata.
Toimivat palvelukuvaukset ja -sopimukset eri asiakkaille.	Käyttöön otetut palvelukuvaukset ja -sopimukset	Palvelukuvauksen ja -sopimusten tekeminen.	Palvelukuvauksen ja -sopimusten tekeminen on vielä kesken, koska mitoitus ja palvelutason tarkistus on korjaamatta.

Elinvoima -ja hallintopalvelut
153 Hallinnon ja talouden palvelualue

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja
 Palvelualue: 153 Hallinnon ja talouden palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	302 934	288 800		288 800	283 629	-5 172	-6,4
Toimintamenot	-1 713 057	-1 692 300		-1 692 300	-1 775 926	-83 626	3,7
Toimintakate	-1 410 123	-1 403 500	0	-1 403 500	-1 492 298	-88 798	5,8
Suunnitelmapoistot	-55 641	-42 500		-42 500	-63 826	-21 326	14,7
Vyörytykset	657 100	622 400		622 400	619 902	-2 498	-5,7
Netto	-808 665	-823 600	0	-823 600	-936 222	-112 622	15,8

Toiminta-ajatus

Yleishallinto luo käytännön toimintaedellytykset kaupunginvaltuuston ja -hallituksen toiminnalle. Lisäksi yleishallinto vastaa hallinnon, henkilöstöasioiden, ICT:n ja talouden tukipalveluista kaupungin toimialoille. Toiminnan tavoitteena on tuottaa keskitettyjä palveluja mahdollisimman tehokkaan ja tuloksellisen toimintaan tueksi niin luottamushenkilö- ja virkamiesjohdolle kuin muillekin päävastuualueille.

Kaupunginvaltuusto huolehtii kunnallisen demokratian toteutumisesta, määrittelee palvelutason ja antaa yleiset puitteet toiminnalle sekä määrittelee kaupungin toiminta-ajatuksen.

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee:

- 1) päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista
- 2) päättää hallinnon järjestämisen perusteista
- 3) päättää talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista sekä hyväksyä talousarvio
- 4) päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista
- 5) päättää kunnan liikelaitokselle asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- 6) päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta
- 7) valita jäsenet kunnan toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä
- 8) päättää luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista
- 9) valita tilintarkastajat
- 10) hyväksyä tilinpäätös ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä sekä
- 11) päättää muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrätyistä asioista.

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei muuta ole päätetty, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Lisäksi kaupunginhallituksen tehtävänä on kaupunginvaltuuston hyväksymän toiminta-ajatuksen ja päämäärien toteuttamiseksi huolehtia kaupungin toimintojen sekä taloudenhoidon kehittämisestä, edistää yhteistyössä sidosryhmien kanssa kaupungin taloudellista, sosiaalista ja henkistä kehitystä sekä vaikuttaa yhteiskuntapolitiikkaan kaupunkilaisten ja kaupungin etujen huomioon ottamiseksi.

Kaupunginhallituksen alaisena toimii henkilöstöjaos 1.6.2017 alkaen.

Tehtäväalueet:

- 1) kaupungin hallinnon sekä palvelutuotannon johtaminen ja kehittäminen
- 2) taloudesta, kunta-suunnittelusta, yleisestä elinkeinopolitiikasta sekä maaseutuelinkeinojen kehittämisestä vastaaminen
- 3) ohjaaminen maankäytön suunnittelun avulla eri toimintojen sijoittumista kaupunkiin huomioiden ympäristön vaatimukset
- 4) kuntien välisen yhteistyön kehittäminen
- 5) kaupungin toiminnan ohjaaminen, yhteensovittaminen, seuranta, arviointi.

Hallinto- ja talouspalvelut huolehtii kaupunginhallituksen alaisena kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä kaupungin ict-palveluista. Hallinto- ja talouspalveluiden tehtäväkenttään kuuluvat lisäksi kaupungin asuntotoimi, keskusarkiston hoito, viestintä ja markkinointi. Hallinto- ja talouspalvelut palvelee kuntalaisia, luottamushenkilöitä ja kaupungin omaa henkilöstöä.

Talous -ja palkkahallinnon palveluita tarjotaan lisäksi Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymälle, Suonenjoen Vesi Oy:lle sekä Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokrataloille.

ICT-palveluja tarjotaan muille Sisä-Savon kunnille, Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymälle, kehitysyritys Savo Grow Oy:lle sekä konsernin tytäryhtiöille.

Elinvoima -ja hallintopalvelut
153 Hallinnon ja talouden palvelualue

Kaupungin **henkilöstöasioita** hoidetaan kaupungin strategian tavoitteiden suuntaisesti avoimuutta lisäten. Keskitetty henkilöstöhallinto hoitaa kaupungin työsuojelun, työhyvinvoinnin ja henkilöstön kehittämisen sekä pääluottamusmiesten korvaukset.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Uudistuneen kuntalain lopullisen voimaanastumisen 1.6.2017 vaikutukset hallinto- ja talouspalveluihin ja päätöksentekoon. Kaupunginhallituksen tehtävänä on huolehtia kaupungin uuden kuntalain velvoitteiden noudattamisesta kaupungin toiminnassa. Uuden kuntastrategian valmiiksi saattaminen ja jalkauttaminen.

Hallinnon tukipalveluiden palvelutason tarkastelun ja työn uudelleen organisoinnin loppuun saattaminen ja siten palvelutoimintojen ja henkilöstöresurssin vakiinnuttaminen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos / Muutos %	
Kaupunginvaltuusto	Kokoontumiskerrat	5	6	8	2	33,3
	Pöytäkirjapykälät	54	70	88	18	25,7
Kaupunginhallitus	Kokoontumiskerrat	18	22	22	0	0,0
	Pöytäkirjapykälät	288	250	365	115	46,0
Henkilöstö						
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	Vakituiset	344	350	329	-21	-6,0
	Määräaikaiset	155	120	173	53	44,2
Eläköityminen	Eläkeiän saavuttavat	6	8	12	4	50,0
	Eläkkeelle siirtyneet		8	12	4	50,0

Kaupunginhallituksen määrärahoihin sisältyy kaupunginjohtajan palkkaus sekä muut kaupunginhallituksen toiminta suhdetoiminta ja edustaminen. Kaupungin suhdetoimintaan ja edustukseen varatun määrärahan käytöstä päättää kaupunginjohtaja. Lautakunnat eivät saa käyttää edustusmenoihin omia määrärahojaan.

Kaupunginhallituksen määrärahoihin sisältyvät yhteistoimintaosuudet	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos € / Muutos %	
Pohjois-Savon liiton jäsenmaksu	61 303	62 000	61 561	-439	-0,7
Pohjois-Savon kehittämisrahaston maksuosuus	8 184	8 200	9 298	1 098	13,4
Suomen Kuntaliiton jäsenmaksu	28 668	26 000	27 856	1 856	7,1
Kunnan osuus verotuskustannuksista valtiolle	170 933	170 000	161 601	-8 399	-4,9
Muut yhteistoimintaosuudet	2 147	5 800	2 256	-3 544	-61,1 %
Yhteensä	271 235	272 000	262 572	-9 428	-3,5

Kaupunginvaltuusto on 25.10.2010 § 68 muuttanut avustusmäärärahojen jakokäytäntöä vuodesta 2011 lukien. Valtuusto varaa eri tarkoituksiin käytettävät avustusmäärärahat kullekin lautakunnalle kokonaisuudessaan ja niiden jakamisesta päättää kukin lautakunta omalla tahollaan talousarviovuoden aikana.

Kaupunginhallituksen avustukset	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
<u>Avustukset yhteisöille:</u>				
<i>Kaupungin strategisiatavoitteita tukevien hankkeiden kuntaosuudet; erillisellä päätöksellä</i>		6 000	0	
<i>Rivertec/nuorten työpajapalvelu ja etsivä nuorisotyö (KH 17.6.2013 § 208)</i>	30 400	32 000	36 100	
<i>Suonenjoen Mansikkakarnevaalit ry:n toiminta-avustus (KH 28.11.2016 § 254)</i>	24 000	24 000	24 000	
<i>Hakemuksen perusteella jaettavat avustukset</i>	8 000	10 000	10 000	
<u>Muut avustukset:</u>				
<i>Urheilijoiden palkitseminen</i>		3 000		
Yhteensä	62 400	75 000	70 100	

Määrärahavaraukset kuntalain 410/2015 mukaisten Nuorisovaltuuston, Vanhusneuvoston ja Vammaisneuvoston toimintaan. Kaupunginhallitus on asettanut sekä määrittänyt kokoonpanot ja toimintatavat kevään 2017 aikana.

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Henkilökohtaisten osaamisten kartoittaminen ja sen mukainen työn suunnittelu.	Kerätyt osaamistiedot.	Osaamis pohjainen henkilöstösuunnitelma.
		Ei ole toteutunut.

Elinvoima -ja hallintopalvelut
153 Hallinnon ja talouden palvelualue

Arviointikriteeri		Mittari	Tavoite
Kaupunginhallituksen ja -valtuuston sähköiset kokouskäytännöt.	Hallinnon sähköisten toimintojen kehittäminen.	Hallinnon prosessien virtaviivaistaminen ja sujuvoittaminen.	Kaupunginhallitus, henkilöstöjaos ja paikallisneuvottelijat ottaneet käyttöön sähköiset kokouskäytännöt.
Hallinto -ja talouspalveluiden työn uudelleen organisoinnin loppuunsaattaminen ja uudistuneiden tehtävien vakiinnuttaminen.	Asiantuntijuuden vahvistaminen.	Toimivat ja oikein mitoitettut hallinto -ja talouspalvelut kaupungin omalle organisaatiolle sekä konserniyhteisöille.	Työtä on jatkettu. Prosessien uudistaminen on käynnistetty yhteistyössä henkilöstön kanssa ja asiantuntijuutta on vahvistettu koulutuksilla ja mentoroinnilla.
	Henkilöstön osallistuminen työn suunnitteluun.		
	Prosessien uudistaminen ja tehtäväkuvien tarkentaminen.		

Elinvoima -ja hallintopalvelut
160 Alueellisen yhteistoiminnan palvelut

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja
Palvelualue: 160 Alueellisen yhteistoiminnan palvelut

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	13 733	12 400		12 400	10 439	-1 961	-24,0
Toimintamenot	-1 171 998	-1 195 600		-1 195 600	-1 193 398	2 202	1,8
Toimintakate	-1 158 264	-1 183 200	0	-1 183 200	-1 182 959	241	2,1
Suunnitelmapoistot			0	0	0	0	
Vyörytykset						0	
Netto	-1 158 264	-1 183 200	0	-1 183 200	-1 182 959	241	2,1

Pohjois-Savon pelastuslaitos vastaa pelastustoimilain 561/1999 4 pykälän mukaisten tehtävien hoitamisesta Pohjois-Savon alueella. Hallinnosta vastaa Kuopion kaupunki. Pohjois-Savon pelastuslaitos laskuttaa kuntien maksuosuudet talousarvion mukaisiin kustannuksiin kuukausittain. Lopulliset maksuosuudet tasataan vuosittain heinäkuun loppuun mennessä sen jälkeen, kun Kuopion kaupunginvaltuusto on hyväksynyt pelastuslaitoksen tilinpäätöksen osana Kuopion kaupungin tilinpäätöstä.

Kuopion ympäristö- ja rakennuslautakunta hoitaa Suonenjoen rakentamisen ja ympäristönsuojelun lupa-, valvonta ja neuvontatehtävät, ympäristön tilan seurannan sekä maa-aineslain mukaiset lupa- ja valvontatehtävät.

Sydän-Savon maaseutupalvelut, jonka isäntäkuntana toimii Siilinjärvi, kehittää alueen maaseudun palveluja, yritteliäisyyttä ja elinvoimaa. Yhteistoimintasopimuksella kunnat ovat sopineet maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain (210/2010) mukaisten tehtävien, maaseutuelinkeinojen ja maaseudun toimintaympäristön kehittämistehtävien sekä kuntien muiden maaseututoimen hallinto- ja kehittämistehtävien hoidosta.

Suonenjoen kaupunki ostaa yhteistoiminta-alueelta työpanosta 1,1 henkilötyövuoden verran. Viranomaistehtävien hoitoon arvioitu työpanos on 0,5 htv., maaseudun kehittämiseen 0,3 htv. ja yritysneuvontaan 0,3 htv.

Avustusten myöntämisperusteet vahvistaa kaupunginhallitus.

Maatalouslomittajien eläkemenoperusteiset maksut kohdennetaan bruttokirjauksella maaseututoimen kustannuspaikalle. Kaupunki laskuttaa maksamansa osuuden lomituspalvelujentuottajalta.

Hankintatoimen käytännön toteutus tapahtuu yhteistyössä IS-Hankinta Oy:n kanssa.

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelujen isäntäkuntana toimii Tervon kunta. Sopimuskunnat ovat antaneet isäntäkunnalle hoidettavaksi terveydenhuoltolain (1326/2010) 21 §:ssä määritellyt, läkelain 54a ja 52 c §:ssä sekä eläinsuojelulain (247/1996) 15 §:ssä kunnalle määrätty tehtävät. Kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen suhteessa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Maakuntauudistuksen toimenpiteet heijastuvat alueelliseen yhteistyöhön, palvelujen tuottamisen malleihin ja niiden tulevaisuuden suunnitteluun.

Alueellisen yhteistoiminnan palvelut, toimintakate	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % tot 2016 - 2017	
1611 Pelastustoimi	-580 578	-602 900	-584 667	-4 089	0,7
1613 Rakennustarkastus (6111)	-46 839	-24 400	-63 225	-16 386	35,0
1614 Ympäristönsuojelu (6112)	-50 639	-56 900	-49 928	711	-1,4
1615 Maaseututoimi (1521)	-69 675	-74 900	-59 725	9 950	-14,3
1616 Hankintatoimi (1334)	-3 570	-3 500	-4 484	-914	25,6
1617 Ympäristöterveydenhuolto (1714)	-119 177	-125 400	-122 319	-3 142	2,6
1618 Eläinlääkintähuolto (1714)	-287 787	-295 200	-298 610	-10 823	3,8
Yhteensä	-1 158 265	-1 183 200	-1 182 959	-24 694	2,1

Elinvoima -ja hallintopalvelut
160 Alueellisen yhteistoiminnan palvelut

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Huom. / Muutos %	
Rakennusvalvonta						
Rakennusluvut	kpl	56	80	59	3	5,4
Ympäristönsuojelu						
Ympäristöluvut	kpl	1	2	1	0	0,0
Katselmukset ja tarkastukset	kpl	98	100	105	7	7,1
Maa-ainesluvut	kpl	1	3	1	0	0,0

Maaseututoimi						
Peltoala tukihakemuksissa	Ha	4 274	4 100	4 310	36	0,8
Tilaluku tukihakemuksissa	Kpl	133	133	129	-4	-3,0
Maataloustuki	€	3 090 715	3 000 000	3 596 615	505 900	16,4

Avustukset		TP 2016	TA 2017	TP 2017	Huom. / Muutos %	
Maaseututoimi						
Suonenjoen kaupungin myöntämät avustukset		10 000	10 000	8 125	-1 875	-18,8
<i>Toiminta-avustuksena kylätoimikunnille/kyläyhdistyksille ja seurojentaloja ylläpitäville yhdistyksille</i>		10 000	9 000	8 125		
<i>Suonenjoen omana kuntarahana maatalouden kehittämiseen</i>			1 000			

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Vaikutetaan siihen, että alueelliset palvelut järjestetään kustannustehokkaasti ja otetaan huomioon sopimuskuntien taloudellinen tilanne sekä talousarvio-ohjaus.	Toteutunut/ei toteutunut	Kustannusten nousu ei ylitä omien toimintojen keskimääräistä kustannusten nousua.	Alueellisen yhteistoiminnan kustannukset ovat nousseet 2,1%. Koko kaupungin osalta kustannukset ovat nousseet 0,5%.

Elinvoima -ja hallintopalvelut
170 Terveydenhuolto

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala:

Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö:

Palvelut tuottaa Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä

Palvelualue:

Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja

170 Terveydenhuolto

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	37 095	30 000		30 000	55 379	25 379	49,3
Toimintamenot	-15 725 269	-17 027 600		-17 027 600	-15 769 645	1 257 955	0,3
Toimintakate	-15 688 174	-16 997 600	0	-16 997 600	-15 714 266	1 283 334	0,2
Suunnitelmapoistot			0	0	0	0	
Vyörytykset				0	0	0	
Netto	-15 688 174	-16 997 600	0	-16 997 600	-15 714 266	1 283 334	0,2

Suonenjoen kaupunki ostaa **perusterveydenhuollon palvelut** Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymältä. Kuntayhtymä vuokraa toimitilat Suonenjoen kaupungilta.

Erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri laskuttaa Suonenjoen käyttämistä erikoissairaanhoidon palveluista Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymää, joka laskuttaa edelleen Suonenjoen kaupunkia.

Vastuu sairaankuljetuksesta ja ensihoidosta kuuluu sairaanhoitopiirille, jolloin myös nämä kustannukset kuuluvat erikoissairaanhoitoon.

Toiminta-ajatus

Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän perustehtävänä on

- tuottaa terveydenhuollon palveluja Suonenjoen ja Rautalammin kuntien asukkaille asiantuntevasti, tehokkaasti ja joustavasti
- asukkaiden terveyden edistäminen yhdessä asukkaiden ja kuntien kanssa.

Toiminnan visio on ollut toteuttaa

- väestövastuiseen työhön perustuva, kotona asumista tukeva ja asukkaiden aktiivisuutta korostava työtap, jossa asukkaiden lähipalvelut on järjestetty kotikunnassa ja seudulliset palvelut kuntayhtymän alueella.
- lähipalveluita ovat (palvelu ei välttämättä ole joka arkipäivä kotikunnassa): äitiys- ja lastenneuvola, kouluterveydenhuolto, lääkärin päivävastaanotto, laboratorion näytteenotto, mielenterveyshuollon avohoido, suun terveydenhoito ja pääosa kuntoutuspalveluista.
- seudullisia palveluita ovat: lääkäripäivystys, akuuttilaitoshoido, puheterapia, laboratorion palvelut ja röntgen.

Kuntayhtymässä päätetään aina erikseen, mitä palveluita tuotetaan itse ja mitä ostetaan ulkopuolelta.

Toimintaympäristön muutos

Sote-uudistus on värittänyt mennyttä useampaa vuotta. Tavoitteena tällä hetkellä on, että Sote-uudistus tulee voimaan 1.1.2020, jolloin uudet organisaatiot aloittavat toimintansa.

Pohjois-Savon kunnat ovat sopineet, että Pohjois-Savossa Sote-uudistuksen valmistelutyö tehdään Pohjois-Savon liiton johdolla. Maakunnasta tulee järjestämisvastuullinen toimija Pohjois-Savonkin alueella. Pohjois-Savoon tulee yksi tai useampi julkinen tuotanto-organisaatio. Lisäksi odotetaan muodostuvan yksityisiä ja kolmannen sektorin omistamia tuotanto-organisaatioita liittyen valinnanvapauslainsäädäntöön. Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän toimintaa on ollut tarkoitus jatkaa uuden Sote-alueen toiminnan alkuun saakka. Kuntayhtymä on mukana suunnittelemassa maakunnan järjestämiseen ja tuottamiseen liittyviä asioita. Sote-uudistuksesta huolimatta on tarpeen aktiivisesti tarkastella oman toiminnan nivoutumista. Suunnitelmakaudella on tarpeen tarkastella mm. alueellisen kuvantamisen mahdollisuuksia sekä muita yhteistyökuvioita eri toimijoiden kanssa.

Kuntayhtymän alueelle on perustettu alaikäisten maahanmuuttajien ryhmäkoteja ja Rautalamille saapuu vuosittain kiintiöpaikollaisia muutamia perheitä. Nämä aiheuttavat lisäpalvelujen tarvetta.

Vanhuspalvelulain päivityksestä ja perhelain muutoksesta sekä hallituksen kärkihankkeesta johtuen on käynnistetty terveystarkastuksia työttömille, omais- ja perhehoitajille. Nämä toiminnot jatkuvat entiseen tapaan.

Kuntayhtymässä toteutetaan henkilöstösäästöjä mm. eläkkeelle siirtymisten yhteydessä. Virkoja tai toimia jätetään täyttämättä, mikäli palvelut voidaan turvata muun henkilöstön turvin. Vakituisten virkojen ja toimien lukumäärä lisääntyy vuoden 2018 loppuun mennessä 2 toimella kuluva vuodesta, koska kaksi pitkäaikasta sijaista muutetaan vakituiseksi varahenkilöksi.

Elinvoima -ja hallintopalvelut
170 Terveysthuolto

Sähköisen potilasarkiston käyttöönotto toteutui marraskuussa 2014. ICT-palveluiden infrastruktuuri uudistui sähköisen reseptin käyttöönoton yhteydessä vuonna 2013. Potilasarkiston käyttö laajenee vähitellen valtakunnallisten linjausten mukaisesti. Seuraavana v. 2018 on vuorossa suun terveydenhuolto. Käyttöönotto jatkuu vuoden 2018 aikana ja uusia Kanta-palveluja otetaan käyttöön määräysten astuessa voimaan.

Kysyntä -ja laajuustiedot	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Neuvolatoiminta		5 905	6 250	5 884	-5,86
Lääkärin vastaanottokäynnit					
- perustyoaika		12 211	12 145	11 380	-6,30
- päivystys		3 247	3 400	2 995	-11,91
Mielenterveytyö, avohoito	Suoritteet	5 007	4 695	4 819	2,63
Hammashuolto	Käynnit	8 156	8 140	8 228	1,08
Vuodeosasto	Hoitopäivät	7 370	8 025	8 298	
	Sairaansija	30-45	35	35	
	Sairaansijojen käyttö / keskimääräinen paikkoja	35,7	35,0	34,3	-2,00
	Sairaansijojen ulkopaikkakuntamynti	1 018	555	764	
		3 116	2 400	2 738	14,08
Röntgen		1 063	1 180	1 108	-6,10
Fysioterapiakäynnit					
Lisäksi:					
- ryhmät		151	160	132	
- ryhmiiin osallistuja		1095	1000	978	
Puheterapeutti, Suonenjoki	Suoritteet	649	690	744	7,83
Muistipoliklinikka	Käynnit	588	640	827	
Henkilöstö	Lukumäärä	120	122	120	
	Lukumäärä / sairaansija	0,79	0,80	0,79	

Terveysthuolto eriteltynä vuosina 2013 - 2018, 1000 €	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % TP 2016 - TP 2017
Perusterveydenhuolto*	-6 145	-6 326	-5 726	-5 355	-6 177	-5 473	2,2
Erikoissairaanhoido	-10 694	-10 863	-10 415	-10 333	-10 820	-10 241	-0,9
PSSHP*	-9 142	-9 329	-8 928	-9 040	-9 545	-9 038	0,0
Ensihoito	-486	-499	-463	-414	-400	-341	-17,6
Pieksämäen terveyskeskus*	-195	-180	-199	-77	-25	-25	-67,5
Muu ostopalvelu	-145	-118	-93	-100	-110	-84	-16,0
Psykiatrinen hoito (Suonenjoki)	-527	-573	-546	-532	-520	-564	6,0
Oma erikoissairaanhoido	-199	-164	-186	-170	-220	-189	11,2
Terveysthuolto yhteensä	-16 839	-17 189	-16 141	-15 688	-16 997	-15 714	0,2

* sisältää Suonenjoen kaupungin maksuosuuden eläkemenooperusteisesta maksusta, 97.568 euroa vuonna 2017

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala: Sosiaalipalvelut

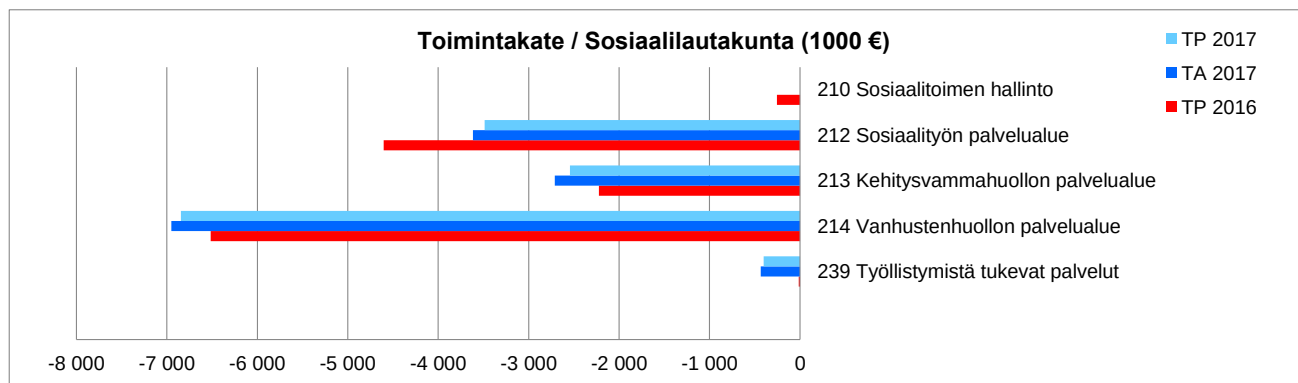
Vastuhenkilö: Sosiaalijohtaja

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	3 134 643	3 371 100	0	3 371 100	3 671 190	300 090	17,1
Toimintamenot	-16 748 063	-17 084 000	0	-17 084 000	-16 946 859	137 141	1,2
Toimintakate	-13 613 420	-13 712 900	0	-13 712 900	-13 275 669	437 231	-2,5
Suunnitelmapoistot	-189 186	-157 700	0	-157 700	-190 197	-32 497	0,5
Vyörytykset	-322 485	-308 600	0	-308 600	-307 256	1 344	-4,7
Netto	-14 125 091	-14 179 200	0	-14 179 200	-13 773 122	406 078	-2,5

Toiminta-ajatus

Sosiaalilautakunnan tehtävänä on järjestää lakisääteiset sosiaalipalvelut ja kehittää palveluja aktiivisesti ennaltaehkäisevään ja asiakaslähtöiseen suuntaan. Lautakunta kehittää ja arvioi sosiaalipalvelujen vaikuttavuutta ja taloudellisuutta. Lautakunnan tavoitteena on myös edistää ja tehdä yhteistyötä niiden toimijoiden kanssa, jotka tukevat yksityisen henkilön, perheen ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta, toimintakykyä, terveyttä ja hyvinvointia.

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Myyntituotot	135 230	96 300		96 300	223 999	127 699	65,6
Maksutuotot	1 814 927	1 792 200		1 792 200	1 894 918	102 718	4,4
Tuet ja avustukset	620 229	964 000		964 000	1 028 742	64 742	65,9
Vuokratuotot	501 106	513 600		513 600	489 645	-23 955	-2,3
Muut toimintatuotot	63 152	5 000		5 000	33 885	28 885	-46,3
Toimintatuotot	3 134 644	3 371 100	0	3 371 100	3 671 190	300 090	17,1
Palkat ja palkkiot	-3 844 980	-3 996 100		-3 996 100	-3 884 180	111 920	1,0
Henkilösivukulut	-1 188 048	-1 245 700		-1 245 700	-1 106 208	139 492	-6,9
Henkilöstökulut yhteensä	-5 033 028	-5 241 800	0	-5 241 800	-4 990 388	251 412	-0,8
Palvelujen ostot	-9 206 056	-9 961 100		-9 961 100	-10 226 345	-265 245	11,1
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-232 376	-255 800		-255 800	-252 386	3 414	8,6
Avustukset	-1 808 611	-1 083 000		-1 083 000	-1 007 182	75 818	-44,3
Vuokrakulut	-445 506	-519 600		-519 600	-446 744	72 856	0,3
Muut toimintakulut	-22 486	-22 700		-22 700	-23 814	-1 114	5,9
Toimintakulut	-16 748 063	-17 084 000	0	-17 084 000	-16 946 859	137 141	1,2
Toimintakate	-13 613 420	-13 712 900	0	-13 712 900	-13 275 669	437 231	-2,5
Suunnitelman mukaiset poistot	-189 186	-157 700		-157 700	-190 197	-32 497	0,5
Vyörytykset	-322 485	-308 600		-308 600	-307 256	1 344	-4,7
Ylijäämä / Alijäämä	-14 125 091	-14 179 200	0	-14 179 200	-13 773 122	406 079	-2,5

Sosiaalipalvelut
210 Sosiaalitoimen hallinto

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Vastuuhenkilö: Sosiaalijohtaja

Palvelualue: 210 Sosiaalitoimen hallinto

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot				0	0	0	
Toimintamenot	-256 103					0	
Toimintakate	-256 103	0	0	0	0	0	
Suunnitelmapoistot	-88					0	
Vyörytykset	-4 897					0	
Netto	-261 088	0	0	0	0	0	

Sosiaalitoimen hallinnon kustannukset on kirjattu 1.1.2017 alkaen suoraan palvelualueille aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Toiminta-ajatus

Sosiaalitoimen hallinnon tehtävänä on johtaa ja kehittää palveluja sekä valvoa sosiaalilautakunnan alaisten palveluiden toiminnan laillisuutta, taloudellisuutta ja palvelujen laatua yhdessä palvelualueiden – sosiaalityö, vanhuspalvelut ja kehitysvammopalvelut - esimiesten kanssa. Lisäksi sosiaalitoimen hallinto tuottaa sosiaalitoimen keskitettyä hallinto - ja toimistopalveluita.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Valtakunnallisen sosiaali- ja terveyspalvelurakenteen uudistamisen pitkittyminen haastaa kuntia epävarmuuden sietämiseen. Valinnanvapauteen liittyvä lakiesitys on eduskunnan käsittelyssä vuoden 2017 lopulla. Pohjois-Savon sote-suunnitelmatyötä (PoSoTe) on tehty Pohjois-Savon Liiton johdolla ja todennäköisesti työ jatkuu. Tällä hetkellä Suomessa tavoitteena on sote-palveluiden siirtyminen kunnilta maakunnille 1.1.2020 alkaen. Toimeentulotuki (paitsi täydentävä ja ennaltaehkäisevä toimeentulotuki) siirtyi Kelalle 1.1.2017 alussa. Sosiaalipalveluja kehitetään edelleen painottaen sosiaalihuoltolain mukaisia ennalta ehkäiseviä ja avopalveluja; Suonenjoki on mukana valtakunnallisissa kärkihankkeissa, joissa kehitetään lapsiperhepalveluja (LAPE) ja vanhusten sekä omaishoitajien palveluja (I&O) maakunnallisten muutosagenttien johdolla. Lisäksi Suonenjoki on mukana Ikäinstituutin Voimaa vanhuuteen-ohjelmassa, jonka tavoitteena on parantaa erityisesti kotona asuvien yli 75-vuotiaiden toimintakykyä. STM:n ja Kuntaliiton yhdessä laatima uusi Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017-2019 ohjaavat myös vanhuspalveluja ja toiminnan kehittämistä Suonenjoella. Vanhuspalveluissa toiminnan painopiste on siirtynyt erityisesti kotihoidon palvelujen kehittämiseen ja riittävään resurssointiin. Kehitysvammopalveluissa toimintaa ohjaa ASPA-säätiön Tarve-projektin toiminepidesuosituksat. Työllistymisen tukeminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen on keino ehkäistä terveyseroja ja edistää sisäistä turvallisuutta.

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari / keino	Tavoite	Seuranta
Valtakunnallinen SOTE-palvelurakenne uudistus toteutuu.	Suonenjoen sosiaalipalvelut siirtyvät maakunnalle 1.1.2019.	Aktiivinen työskentely PoSoTe-ryhmässä.	POSOTE-ryhmät kokoontuivat vuonna 2017 keväällä, mutta eivät kesän jälkeen syyskaudella, koska sote-uudistus ei edennyt valtakunnallisesti.

Suonenjoen sosiaalitoimen ja Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän yhteistyö tiivistyy mm. mielenterveyskuntoutujien, vanhusten, perheiden ja työttömien terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Asiakaslähtöiset, toimivat ja vaikuttavat sosiaalipalvelut.	Yhteiset säännölliset palaverit TK:n kanssa.	Suonenjoen sosiaali- ja terveysterveyspalveluja integroidaan sote-palvelurakenteen uudistukseen liittyen.	Sosiaalitoimen ja terveydenhuollon kuntayhtymän johtavat viranhaltijat ovat pitäneet yhteisiä palavereja kolme kertaa. Sosiaali- ja terveystoimen yhteistyötä on tiivistetty mm. siten, että sosiaalityöntekijän vastaanotto on ollut terveyskeskuksessa keskiviikkoisin. Työttömien terveystarkastuksia ovat toteutettu terveydenhuollossa. Mielenterveyspalvelujen yhteinen SAS-ryhmä on aloittanut toimintansa. I&O-ohjelmassa on kehitetty ikäihmisten kotitoitoa ja kaikenikäisten omaishoitoa yhteistyössä terveydenhuollon kanssa.
Johtamisessa hyödynnetään hyvinvointi-indikaattoritietoja. Tunnistetaan paljon palveluja käyttäviä asiakasryhmiä. Terveyserojen kaventuminen.	Sosiaalipalveluiden kustannusten hillintä pitkällä tähtäimellä.	Sosiaalipalveluiden kohdentaminen erityisen heikossa elämäntilanteessa oleville.	Sosiaalipalvelujen kustannuksia saatiin hillittyä jo vuonna 2017: menot olivat arvioitua pienemmät ja tuloja tuli enemmän. Indikaattoritietojen käyttö ja tiedolla johtaminen on vielä uutta ja vaatii opettelua samoin kuin paljon palveluja käyttävien asiakasryhmien tunnistaminen.
Sosiaalitoimi antaa käyttöön oman asiantuntemuksensa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen poikkihallinnollisessa hyvinvointijohtoryhmässä.	Suonenjoen kaupungin talouden tasapainottuminen. Sosiaalipalveluiden kustannusten hillintä.	Kuntalaisten terveyden -ja hyvinvoinnin edistäminen poikkihallinnollisesti.	Sosiaalitoimi on osaltaan vaikuttanut Suonenjoen kaupungin talouden tasapainottamiseen: vuoden 2017 toimintakate oli noin 330 000 euroa pienempi kuin vuonna 2016. Hyvinvointiseminaari järjestettiin Futurialla.
Osaava, työhönsä motivoitunut ja kehittämismyönteinen henkilöstö. Painopisteen siirtäminen korjaavista palveluista ennaltaehkäiseviin ja varhaisiin palveluihin. LEANin mahdollisuuksien tunnistaminen sosiaalipalvelussa.	Työtyytyväisyyden paraneminen. Sosiaalipalveluiden kustannusten hillintä.	Sosiaalipalveluiden kehittäminen yhteistyössä henkilöstön ja palvelualuejohtajien kanssa. Henkilökunnan kouluttautuminen ja ammattitaidon ylläpitäminen.	Sosiaalitoimen eri palvelualueiden yhteisiä kehittämisiltapäiviä on pidetty kolme. Sosiaalipalvelujen kehittämisen lähtökohtana on ollut painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisiin palveluihin ja palveluprosessien sujuvoittaminen.
Lautakunnan päätökset ovat lakien ja asetusten mukaisia. Lautakunta tiedostaa päätöstensä vaikutukset.	Lautakunta toimii johdonmukaisesti.	Laadukas lautakuntatyöskentely.	Edellinen vaalikausi loppui viime keväänä ja uudet päättäjät aloittivat kesäkuussa 2017. Sosiaalilautakunnan puheenjohtajana aloitti pitkäaikainen luottamushenkilö, mutta muuten lautakunnassa aloittivat uudet luottamushenkilöt toimintansa.

Sosiaalipalvelut
212 Sosiaalityön palvelualue

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Vastuuhenkilö: Johtava sosiaalityöntekijä
Palvelualue: 212 Sosiaalityön palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	886 711	1 184 400		1 184 400	1 303 944	119 544	47,1
Toimintamenot	-5 491 021	-4 801 900		-4 801 900	-4 791 625	10 275	-12,7
Toimintakate	-4 604 310	-3 617 500	0	-3 617 500	-3 487 681	129 819	-24,3
Suunnitelmapoistot				0		0	
Vyörytykset	-103 960	-99 200		-99 200	-73 767	25 433	-29,0
Netto	-4 708 271	-3 716 700	0	-3 716 700	-3 561 448	155 252	-24,4

Toiminta-ajatus

Sosiaalityön palvelualue koostuu kuudesta osa-alueesta: lastensuojelu, muut lasten ja perheiden palvelut, vammaispalvelut, päihdehuolto ja muu sosiaalitoimi, joka sisältää täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen, sosiaaliasiamestojen, erityisryhmien asumispalvelut ja työtoiminnan. Sosiaalityön palvelualueen tehtävänä on tuottaa ja järjestää lakisääteiset palvelut. Toiminta-ajatuksena on edistää yksilön, perheen ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta ja itsenäistä selviytymistä, tarjoamalla kuntalaisille vaikuttavia ja monipuolisia sosiaalityön palveluja. Sosiaalityön tavoitteena on saada asiakkaan tilanteeseen muutos niin, että sosiaalityön palvelujen tarve vähenee tai lakkaa. Sosiaalityössä korostuvat ennaltaehkäisevät ja varhaiset työmuodot.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella 2017

Valtakunnallisen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) tavoitteena on kehittää lapsi- ja perhelähtöisiä, yhteensovitetuja, oikea-aikaisia ja tarpeenmukaisia palveluja, jossa kaikki nuorten ja perheiden palvelut on sovitettu yhteen integroiduksi lapsi- ja perhelähtöiseksi palvelujen kokonaisuudeksi. Vammaispalvelulainsäädännön uudistus on vireillä ja sen keskeisiä tavoitteita ovat vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja osallistumisen edistäminen ja toteutuminen sekä palvelujen saaminen tarpeen mukaan. Lähtökohtana uudistukselle on toimintarajoitteesta seuraava välttämätön ja toistuva avun tarve. Lain on tarkoitus tulla voimaan 2019. STM:n ehdotuksessa mielenterveys- ja päihdetyön painopistealueina vuoteen 2020 korostuvat asiakkaan aseman vahvistaminen, mielenterveyttä ja päihdeettömyyttä edistävä ja ongelmia ehkäisevä työ, palveluiden järjestäminen erityisten tarpeiden mukaisesti ja tietopohjan kehittäminen mielenterveys- ja päihdetyössä.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Lapsiperheiden palvelut					
Perheneuvola	Asiakkaat	180	130	200	11,1
Lapsiperheiden kotipalvelu	Perheet			25	
Perhetyö	Perheet	30	30	24	-20,0
Tehostettu perhetyö	Perheet	1	5	6	500,0
Sosiaalityö 31.12.	Asiakkaat/sos.tt			71	
Tukihenkilö	Asiakkaat		13	22	
Tukiperhe	Asiakkaat		20	27	35,0
Sijaishuolto:perhehoito	Asiakkaat			11	
	Hoitopäivät	4 147	3 345	3 151	-24,0
	Hoitopäivä hinta € / vrk	48,00	64,00	66,00	37,5
Sijaishuolto:ammattilliset perhekodit	Asiakkaat			<5	
	Hoitopäivät	365	400	330	-9,6
	Hoitopäivä hinta € / vrk	188,00	240,00	178,00	-5,3
Sijaishuolto:laitoshoidot	Asiakkaat			< 5	
	Hoitopäivät	1 414	730	615	-56,5
	Hoitopäivä hinta € / vrk	194,00	239,00	240,00	23,7
Jälkihuolto	Asiakkaat		11	11	0,0
Vammaispalvelut					
Kuljetuspalvelu/VPL	Asiakkaat	120	130	134	11,7
	€/asiakas/v			1 063	
Omaishoidontuki	Asiakkaat		15	13	

Sosiaalipalvelut
212 Sosiaalityön palvelualue

	€/asiakas/v			4 928	
Henkilökohtainen apu /VPL*	Asiakkaat	46	42	49	6,5
	€/asiakas/v			12 077	
* sisältää myös kehitysvammaiset asiakkaat					
Päihdepalvelut					
Päihdekuntoutus, ostopalvelut	Asiakkaat			10	
	€/asiakas/vuosi			8 123	
Toimeentulotuki					
Täydentävä toimeentulotuki	Kotitalous		150	118	
	Kotitalous €/vuosi			382	
Ehkäisevä toimeentulotuki	Kotitalous			6	
	Kotitalous €/vuosi			1 746	
Erityisryhmien ostetut asumispalvelut					
Tukiasuminen	Asiakkaat		9	7	
	€/asiakas/vuosi			11 215	
Palveluasuminen	Asiakkaat		6	8	
	€/asiakas/vuosi			20 098	
Tehostettu palveluasuminen	Asiakkaat		23	25	
	€/asiakas/vuosi		109	35 644	
Erityisryhmien työtoiminta					
Erityisryhmien päivätoiminta	Asiakkaat	11	16	10	
	Työtoimintapäivät	1 178	1 330	1 066	-9,5
Erityisryhmien päivätoiminta	Asiakkaat			<5	
	Päivätoimintapäivät			101	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Kotipalvelun perhetyöntekijä on siirtynyt perhetyön tiimiin varhaisen tuen palveluihin. Vahvistetaan verkostotyötä muiden varhaisen tuen palveluiden kanssa. Tukihenkilöpalvelun järjestämisessä selvitetään yhteistyömahdollisuuksia eri toimijoiden erityisesti sivistystoimen kanssa.	Lastensuojelun kustannusten pieneneminen. Tukihenkilöiden määrä. Perheasioiden sovittelua on saatavilla. LAPE työryhmä perustettu. Yhteistyöpalaverit kerran vuodessa eri toimijoiden kanssa.	Ennakoivien perhepalveluiden kehittäminen. Käynnistetään LAPE muutosohjelma.	Maksutonta, matalan kynnyksen kotipalvelua on järjestetty lapsiperheille. Tukihenkilötoimintaa on järjestetty yhteistyössä sivistystoimen kanssa. LAPE-muutosohjelmassa on kehitetty lapsiperheiden palveluja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
Selvitetään mahdollisuus järjestää päivätoimintaa mielenterveyskuntoutujille yhteistyössä järjestöjen kanssa.	Päivätoimintaa on tarjolla yksi kerta viikossa.	Mielenterveyskuntoutu-jien päivätoiminnan kehittäminen.	Kotona asuvien mielenterveyskuntoutujien päivätoiminnan kehittäminen on aloitettu ja sitä on järjestetty ykstyisten palveluntuottajien toimesta.
Sosiaalityön asiantuntijuutta on käytettävissä vuodeosastolla ja vanhuspalveluissa.	Toteutunut palveluohjaus.	Sosiaalityön ja terveydenhuollon yhteistyön tiivistäminen. Vanhussosiaalityön palvelujen kehittäminen.	Sosiaalityön palveluja on tarjottu terveyskeskuksessa keskiviikkoisin, palveluohjasta ja sosiaalityön asiantuntemusta on lisätty mielenterveys- ja päihdehuollossa sekä vanhusten SAS-ryhmässä.

Sosiaalipalvelut
212 Sosiaalityön palvelualue

Erityisryhmille on olemassa kevyempiä palvelumuotoja. SAS-yhteistyön tiivistäminen mielenterveyskeskuksen kanssa, oikea-aikaisen avun tarjoaminen. Kotiympäristössä tapahtuvaa suunnitelmallista sosiaalista kuntoutusta kehitetään.	Palveluasumisen asukkaat tehostetussa ja palveluasumisessa. Kotikuntoutuksen asiakkaat. Päivätoiminnan käynnistyminen.	Ostetun palveluasumisen määrä vähenee ja tehostetusta palveluasumisesta siirrytään palveluasumiseen.	Kotona asuville on järjestetty päivätoimintaa ja muita kotona asumista tukevia palveluja. Erityisryhmien tukiasumista on lisätty. Asumispalveluiden kustannukset ovat alentuneet.
Yhteistyö sosiaalitoimen ja Kelan kanssa on toimivaa.	Asiakkaat saavat sosiaalista hyvinvointia tukevat palvelut sosiaalityöntekijöiltä.	Toimeentulotuen siirtyminen Kelalle ei aiheuta ongelmia asiakkaalle.	Toimeentulotuen siirtyminen Kelalle on työllistänyt runsaasti sosiaalityöntekijää/palveluohjaajaa asiakkaiden ohjauksen ja neuvonnan suhteen. Yhteistyö Kelalle on ollut sujuvaa.
Sosiaalinen kuntoutus, sosiaalinen toimintakyky ja sen edistäminen ovat keskeisiä toimintatapoja. Toimivat yhteistyöverkostot.	Asiakkaiden parantunut toimintakyky mahdollistaa kotona asumisen. Sosiaalitoimen kustannusten hillintä.	Ehkäistään syrjäytymistä. Lisätään työntekijöiden osaamista sosiaalisessa kuntoutuksessa.	Sosiaalisella isännöinnillä ja mielenterveys- ja päihdekuntoutujien päivätoiminnalla ja sosiaalisella kuntoutuksella on ollut mahdollista tukea kotona asumista edistää asiakkaiden toimintakykyä.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Kehitysvammapalveluiden esimies

Palvelualue: 213 Kehitysvammahuollon palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	60 661	63 400		63 400	117 671	54 271	94,0
Toimintamenot	-2 282 741	-2 773 300		-2 773 300	-2 660 733	112 567	16,6
Toimintakate	-2 222 080	-2 709 900	0	-2 709 900	-2 543 062	166 838	14,4
Suunnitelmapoistot	-8 168	-8 200		-8 200	-8 859	-659	8,5
Vyörytykset	-46 352	-47 300		-47 300	-52 181	-4 881	12,6
Netto	-2 276 600	-2 765 400	0	-2 765 400	-2 604 102	161 298	14,4

Toiminta-ajatus

Tuotetaan ja järjestetään lakisääteiset kehitysvammapalvelut. Kehitysvammapalveluiden tavoitteena on tukea asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja turvata asiakkailleen yksilölliset peruspalvelut, joita täydennetään kehitysvammaisten erityishuoltolain pohjalta myönnettävillä palveluilla. Hyvät peruspalvelut pitävät sisällään yksilöllisen asumisratkaisun, päiväaikaisen toiminnan järjestämisen sekä tarvittavan tuen mielekkääseen vapaa-aikaan.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Valtakunnallisen sote-uudistuksen mukanaan tuomat mahdolliset muutokset kehitysvammapalveluihin. Henkilökohtaisen budjetoinnin mahdollisuudet kehitysvammapalveluiden järjestämisessä.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Asumispalvelut:					
Kehitysvammaisten	Asukkaita	26	27	22	-15,4
Palvelukodit, ostopalvelut	Asumispäivät	9 470	9 855	8 144	-14,0
Kustannukset yhteensä	€/asiakas/vuosi		46 666	47 416	
Asumispalvelut/päivätoiminta:					
Palvelukeskus Väinölä	Asukkaita	6	7	7	16,7
	Asumispäivät	1 961	2 555	2 063	5,2
	Päivätoiminta-asiakkaat	17	17	16	-5,9
	Päivätoimintapäivät	1 944	2 150	1 848	-4,9
Laitoshoido:					
Vaalijalan kuntayhtymältä ostetut palvelut	Hoitopäivät	1 547	1 460	1 838	18,8
	Hoitopäivän hinta € / vrk	400	482	439	9,8
Avopalvelut:					
Itsenäisen asumisen tukeminen	Asiakkaat		10	12	
Iltapäivätoiminta	Koululaisten määrä		<5	6	
Perhehoito ja tukihenkilötoiminta:					
Perhehoito	Asiakkaat	<5	<5	<5	
Tukihenkilötoiminta	Tukihenkilöasiakkaat	17	12	9	-47,1
Kustannukset yhteensä	€/vuosi		53600	37 731	
Työtoiminta:					
Rivertech ry, ostopalvelu	Asiakkaat	15	15	15	0,0
	Työpäivät	1559	1860	1815	16,4
Avotyötoiminta	Asiakkaat		13	13	
Kustannukset yhteensä	€/vuosi		301 500	271 801	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Talousarviopohjan uudistaminen vuodelle 2018 niin, että yksikkö hinnat on mahdollista laskea kaupungin omille asumispalveluille, päivätoiminnalle, iltapäivätoiminnalle ja avopalveluille.	Taloustunnisteet. Omille palveluille on mahdollista laskea yksikkö hinnat 7/ 2017.	Omien kehitysvammahuollon kustannusten tiedostaminen.	Taloustunnisteet ovat olleet käytössä vuoden 2017 aikana. Taloustunnisteista saatujen tietojen perusteella oman tuotannon palveluille on mahdollista laskea yksikkö hinnat.

Kehitetään kehitysvammahuollon palveluja yhdessä henkilöstön kanssa.	Tunnistetaan kehitysvammahuollon kehittämistarpeet.	Kehitysvammahuollon palvelujen kehittäminen.	Aspa-säätiön Tarve-projekti toteutettiin elo-marraskuussa. Projektin pohjalta asiakkaiden oman äänen ja oman elämän osallisuuden vahvistamiseen kiinnitetään jatkossa erityistä huomiota. Tulevaisuudessa tavoitteena asumisvaihtoehtojen monipuolistaminen.
--	---	--	--

Sosiaalipalvelut
214 Vanhustenhuollon palvelualue

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Vastuuhenkilö: Vanhuspalvelupäällikkö
 Palvelualue: 214 Vanhustenhuollon palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	2 145 246	2 099 300		2 099 300	2 201 536	102 236	2,6
Toimintamenot	-8 661 364	-9 049 700		-9 049 700	-9 045 050	4 650	4,4
Toimintakate	-6 516 119	-6 950 400	0	-6 950 400	-6 843 514	106 886	5,0
Suunnitelmapoistot	-180 930	-149 500		-149 500	-181 338	-31 838	0,2
Vyörytyserät	-166 099	-161 300		-161 300	-172 383	-11 083	3,8
Netto	-6 863 148	-7 261 200	0	-7 261 200	-7 197 235	63 965	4,9

Toiminta-ajatus

Lakisääteisten vanhuspalvelujen järjestäminen ja toimiminen uuden vanhuspalvelujen laatusuosituksen mukaisesti. Vanhuspalvelujen tavoitteena on tukea ikäihmisten itsenäistä ja turvallista elämää sekä toimintakyvyn ylläpitämistä omassa kodissa mahdollisimman pitkään. Tavoitteena on antaa ikääntyneille yksilöllistä ja tarpeita vastaavaa tukea ja hoivaa. Kotihoidolla, kuntoutuksella, omaishoidon tuella, palvelusetelillä sekä tukipalveluilla turvataan tarvittavat palvelut vanhuksen kotiin. Ennaltaehkäisevä, omatoimisuuteen kannustava ja toimintakykyä edistävä työote ovat keskeisiä toimintaperiaatteita. Asumispalveluihin turvaudutaan vasta, kun kotihoidon palvelut eivät riitä ja vanhuksen toimintakyky ja hoidon tarve sitä selkeästi vaativat.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Valtakunnalliset uudet vanhuspalvelujen laatusuositukset on julkaistu ja ne ohjaavat vanhuspalvelujen kehittämistä ja tuottamista. Vanhuspalvelujen rakennetta on linjattu sosiaalilautakunnassa niin, että toiminnan painopiste siirretään asumispalveluista kotihoitoon. Kotihoidon resursseihin lisätään yksi lähihoitajan toimi. Ennalta ehkäisevä ja ikäihmisten toimintakykyä ylläpitävä työ nousee keskiöön. Kaupunki on mukana Voimaa vanhuuteen-ohjelmassa v. 2016-2018 sekä valtakunnallisessa I&O-kärkihankkeessa, jossa Suonenjoella tavoitteena on kehittää erityisesti kotiutusta ja kotikuntoutusta sekä muistisairaiden kotihoitoa. Kotipalvelujen kehittämiseen panostetaan monin tavoin: mm. selvitetään ja kokeillaan digitaalisten palveluiden käyttöä kotihoidossa. Myös vanhusten ravitsemukseen kiinnitetään huomiota. Asumispalveluissa Joenrannan kotiin on lisätty kaksi laitoshoidon paikkaa ja paikkalisäysten myötä on saatu yksi määräaikainen lähihoitaja.

Stm:n valtakunnalliset suositukset > 75-vuotiaiden (31.12.2016) asumisesta ja toteuma Suonenjoella.					
Indikaattori	Suositus	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Tavoite 2018
Asuu kotona itsenäisesti	91 - 92 %	86,00 %	91,00 %	86,10 %	90 %
Saa säännöllistä kotihoitoa	13 - 14 %	14,10 %	14,00 %	26,80 %	14 %
Saa omaishoidontukea	6-7%	6,50 %	7,00 %	7,34 %	7 %
Tehostetun palveluasumisen piirissä (ympäri vuorokauden)	6-7%	10,40 %	9,00 %	9,56 %	9,70 %
		119 paikkaa	90 paikkaa	99 paikkaa	100
Laitoshoidossa	2-3%	1,29 %	1,29 %	1,54 %	2,00 %

Taulukossa olevat luvut ovat yli 75-vuotiaita koskevia henkilöitä. Kotihoidossa, asumispalveluissa sekä omaishoidon tuen saajissa on myös henkilöitä 65-74-vuotiaiden ikäryhmässä, mikä tulee huomioida kokonaistarkastelussa.

Kotihoito

Kotipalvelut:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Asiakkaita yhteensä	Asiakasmäärä	498	410	479	-3,8
Säännöllinen kotihoito					
Vanhuskotiloudet (75+)	Asiakasmäärä	296	230	278	-6,1
Vanhuskotiloudet (65-74-v.)	Asiakasmäärä	60	95	54	-10,0
Muut (alle 65-v ja vammaiset)	Asiakasmäärä	30	25	49	63,3
Tilapäiset kotihoidon asiakkaat	Asiakasmäärä	85	60	98	15,3
Kotipalvelukäynnit**	Käyntikerta	69 002	80 000	81 593	18,2
Kotipalveluhenkilöstö***	Henkilömäärä	30	31	31	3,3
Nettokustannukset+ poistot+ vyör.	€	1 611 944	1 901 000	1 794 960	11,4
Kotihoidon käyntihinta €/ käynti	€	23,36	23,76	22,00	-5,8

Sosiaalipalvelut
214 Vanhustenhoidon palvelualue

* Lapsiperhepalvelut on siirretty perhepalveluihin sosiaalityön palvelualueelle.					
** Sisältää myös kotisairaanhoidokäynnit.					
***Päivätoiminnasta siirretty yksi työntekijä kotipalveluun 2017.					
Tukipalvelut: (sotainv. ateriat-, siivous-, pesulapalvelut, kuljetuspalvelu, turvapuuhelin, päiväkeskus)					
Tukipalvelut:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % /
Asiakkaita yhteensä		218	250	271	24,3
Päiväkeskusasiakkaat	Asiakkaita	69	85	65	-5,8
Kuljetuspalvelut, päiväkeskus	Asiakkaita	55	65	53	-3,6
Kuljetuspalvelut /SHL	Asiakkaita		10	11	
Turvapuuhelin	Kpl	92	100	122	32,6
Rintamaveteraanit				18	
Sotainvalidien (min. 10 %) palvelut		< 5	5	< 5	
Omaishoidon tuki	Yli 65-vuotiaat	81	70	88	8,6

Asumispalvelut
Veljeskoti palveluasuminen ja tehostettu palveluasuminen

Veljeskoti	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Palveluasuminen					
Asukkaita palveluasumisessa	Lukumäärä	17	22	15	-11,8
hoitopäivät,huom! Muutos*	Hoitopäivät	21828käyntiä	27500käyntiä	5475	
Henkilöstö/palveluasuminen	Lukumäärä		9	9	
Henkilöstömitoitus/palveluas.	Hoitajaa/asukas		0,40	0,41	
Nettokustannukset+ poistot+ vyör.			409 300	596 528	
Hoitopäivän hinta			14,88	108,95	
* hoitopäivät					
Tehostettu palveluasuminen	Mittari	TA 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % /
Asukkaita tehostettu	Lukumäärä	25	20	22	-12,0
Henkilöstö/tehostettu	Lukumäärä	20	11	11	-45,0
Henkilöstömitoitus/tehostettu	Hoitajaa / asukas	0,47	0,55	0,50	6,4
Hoitopäivät (tehostettu)	Hoitopäivät	9 125	7 300	8 030	-12,0
Nettokustannukset+ poistot+ vyör.			603 000	403 309	
Hoitopäivän hinta (tehostettu)	€		83	50	

Joennarran kodin tehostettu palveluasuminen, laitoshoito- ja vuorohoitopaikat

Joennarrankoti	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos %/Huom
Tehostetun palveluasuminen	Kpl	21	21	21	0,0
Laitoshoitopaikkoja	Kpl	13+1	13+1	16	
Vuorohoitopaikkoja	Kpl	3	3	3	0,0
Paikkoja kaikki yhteensä	Kpl	37+1	37+1	40	
Hoitopäiviä	Päiviä / vuosi	12 858	13 525	13 366	4,0
Hoitopäivät laitoshoito	Päiviä / vuosi	4 717	5 110	5 112	8,4
Hoitopäivät tehostettu palv.as.	Päiviä / vuosi	7 444	7 665	7 567	1,7
Hoitopäivät vuorohoidossa	Päiviä / vuosi	697	750	687	-1,4
Kustannukset					
Nettokustannukset+ poistot+ vyör.					
Kustannukset, laitoshoito		703 731	730 700	681 892	-3,1
Kustannukset, tehostettu		694 781	643 500	695 692	0,1
Hoitopäivän hinta, laitoshoito		149,19	142,99	133,39	-10,6
Hoitopäivän hinta, tehostettu	€	93,33	83,95	84,28	-9,7
Henkilöstömäärä*					
Kokonaishenkilöstö, Joennarra	Henkilöä	22+2	22+2	23+2	
Henkilöstö, tehostettu	Henkilöä		14+1	14+1	
Henkilöstömitoitus,tehostettu	Hoitajaa/hoidettava		0,58	0,58	
Henkilöstö, laitoshoito	Henkilöä		8+1	8+1	
Henkilöstömitoitus, laitoshoito	Hoitajaa/hoidettava		0,57	0,57	
*					
Asumisen ostopalvelut:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Palvelukotisäätiön lisveden palvelukoti					
Paikkoja	Paikkamäärä	29+3	28+2	28+2	
Hoitopäiviä	Päiviä / vuosi	11 692	10 950	10 762	-8,0

Sosiaalipalvelut
214 Vanhustenhuollon palvelualue

Henkilöstömitoitus	Hoitajaa / asukas	0,70	0,70	0,68-0,72	
Hoitopäivän hinta (hoitoluokka 1 / 2)	€/ hoitopäivä	99,50/111,50	99,50/111,50	76,30	
Hoivakoti Valkeinen					
Sopimuspaikat+ saattohoito	Paikkamäärä	25	25	25+2	
Hoitopäiviä	Päiviä / vuosi	9 125	9 125	9 298	1,9
Kotikuntalain mukaiset paikat	Paikkamäärä	2	2	1	-50,0
Hoitopäiviä	Päiviä / vuosi	730	730	365	-50,0
Henkilöstömitoitus	Hoitajaa / asukas	0,60	0,60	0,60	0,0
Hoitopäivän hinta (hoitoluokka 2 / 3)	€/ hoitopäivä	91,00/103,00	91,00/103,00	95,06	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Asiakas asuu kotona pidempään.	Itsenäisesti kotona asuvien määrä/valtakunnallinen suositus > 75-vuotiaat 91%	Kotona asumisen tukeminen ja toimintakyvyn ylläpitäminen.	Kotihoidon käyntimäärät ovat kasvaneet, samoin käyntikerrat/asiakas ja käytetty aika/asiakas on kasvanut.
Mobiililaitteiden hyöty/raportit.	Välitön työaika 65% kotihoidossa, 45% kotisairaanhoidossa.	Kotihoidon välittömän työajan lisääminen.	Välitön työaika vaihdellut 55-63% kotihoidossa. Kotisairaanhoidossa välittömän työajan vaihteluväli 38-42%.
Kuukausittainen talousraporttien analysointi.	Omien yksikköhintojen laskeminen ja niiden analysointi. Talousarviossa pysyminen.	Taloudellisuuden ja kustannustietoisuuden lisääminen, yksikköhintojen tarkentuminen.	Talousraportit käyty huolellisesti läpi kuukausittain. Talousarviossa on pysytty.
Tehostetun palveluasumisen piirissä/valtakunnallinen suositus: 6-7% yli 75-vuotiaista kuntalaisista.	Tehostetussa palveluasumisessa asuvien asukasmäärä 90 vuoteen 2018 mennessä.	Tehostetun palveluasumisen paikkamäärä alenee, kustannukset laskevat.	Paikkamäärä ei ole alentunut, koska tehostetun palveluasumisen tarve on lisääntynyt.
Asumispalveluiden toiminnan muutos Veljeskodilla.	Palveluasumisen paikat lisääntyvät ja tehostetun paikat vähenevät.	Veljeskoti muutettu palveluasumisen yksiköksi v. 2018 mennessä.	Tavoite ei ole toteutunut, koska asukkaiden kunto heikentynyt ja he tarvitsevat ympärivuorokautista hoitoa tehostetussa asumisessa.
Kotihoidossa toimii mielenterveystiimi.	Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujen ostojen tarve vähenee.	Kotihoidossa lisätään mielenterveyskuntoutujien palveluihin ja hoitoon liittyvää osaamista.	Mielenterveyden koulutusta on järjestetty kotihoidon työntekijöille. Mielenterveystiimi kokoontuu kerran kuukaudessa (Mtt-SAS)
Kotihoidon asiakkaat käyttävät nykyistä enemmän palveluseteliä kotihoidossa.	Palveluseteliä käyttävien asiakkaiden määrä. Palvelusetelin näkyvyys sosiaalipalveluiden nettisivuilla.	Palvelusetelien käyttöä kunnallisen kotihoidon tasavertaisena tuottajana markkinoidaan.	Palvelusetelin käyttö kotihoidon asiakkaila on lisääntynyt, vuoden lopussa palveluseteliasiakkaita oli 29.
Kehittämistyö yhdessä henkilöstön kanssa. Henkilöstön osaamisen lisääminen, työtapojen sekä kuntouttavan työotteiden kehittäminen. Vanhuspalveluiden työtapojen kehittäminen asiakaslähtöisesti ja voimavarakeskeisesti.	Koulutuksiin osallistuminen, kehittämisiltapäivät, oppisopimuskoulutuksesta valmistuvien määrä. RAVA-koulutuksen järjestäminen.	Vanhuspalveluiden kehittäminen. Asiakaslähtöisyyden kehittäminen kotihoidossa.	Kehittämisiltapäivät aloitettu, 13 lähihoitajaa valmistui vanhustyö- sekä sairaanhoito ja huolenpito suuntaavista oppisopimuskoulutuksista keväällä. RAVA-koulutus siirtyy v.2018. Työtapoja arvioitu kriittisesti ja etsitty kehittämiskohteita.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala:

Sosiaalipalvelut

Tilivelvollinen:

Sosiaalijohtaja

Palvelualue:

239 Työllisyyttä tukeva toiminta

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	42 025	24 000		24 000	48 038	24 038	14,3
Toimintamenot	-56 833	-459 100		-459 100	-449 451	9 649	690,8
Toimintakate	-14 808	-435 100	0	-435 100	-401 413	33 687	2 610,7
Suunnitelmapoistot	0			0		0	
Vyörytykset	-1 177	-800		-800	-8 925	-8 125	658,3
Netto	-15 985	-435 900	0	-435 900	-410 338	25 562	2 466,9

Toiminta-ajatus

Työmarkkinatuella olevien pitkäaikaistyöttömien työllisyyden ja elämänhallinnan tukeminen on merkittävä sosiaalitoimen tehtävä. Tavoitteena on kaventaa kuntalaisten hyvinvointi- ja terveyseroja ja saada aikaan pitkäaikaistyöttömän kokonaisvaltaista hyvinvointia tukeva elämänmuutos. Yhteistyökumppaneita ovat mm. TE- toimisto, TYP, aikuissosiaalityö sekä Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Kunta on vastuussa työmarkkinatukea saavien työllistymisestä. Suonenjoki on mukana Kuopion hallinnoimassa Kuopion alueen TOPI-työllisyshankkeessa, jonka tavoitteena on pitkäaikaistyöttömien työllistyminen. Lisäksi Suonenjoki on mukana Rautalammin kunnan kanssa Työtä osuuskunnasta - hankkeessa. Työttömien terveystarkastuksia jatketaan Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän kanssa. Terveydenhuollon päihdepalvelujen kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Kuntouttava työtoiminta	Asiakkaat (keskiarvo/kk)	33	40	42	27,3

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Pitkäaikaistyöttömyyden väheneminen Suonenjoella.	Työmarkkinatuen kuntaosuus.	Työllisyyden edistäminen.	Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Suonenjoella 2017 joulukuussa 10,8%; edellisenä vuonna 11,6%. Työmarkkinatuen kuntaosuus on vähentynyt 29048 e verrattuna vuoteen 2016. Pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt noin kuusi henkilöä/kuukausi (keskiarvo).
Rivertecin sopimuksen mukainen käyttö, yhteistyö Via Dian, sekä muiden toimijoiden (mm. Tehdään itse ry:n ja Vanhamäki säätiön) ja kaupungin välillä.	Kuntouttavan työtoiminnan piirissä ja työkokeiluissa olevat.	Kuntouttavan työtoiminnan ja työkokeilumahdollisuuksien lisääminen.	Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärässä on kasvua n. 27% verrattuna vuoden 2016 keskiarvoon /kuukausi. Kuntouttavaa työtoimintaa on toteutettu Rivertechillä, ViaDialla, Tehdään Itse ry:llä ja Vanhamäellä sekä kaupungin omissa yksiköissä.
Työttömien terveystarkastuksia toteutetaan Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymässä.	Työttömien terveystarkastusten määrä.	Kuntalaisten hyvinvointi -ja terveyserojen kaventuminen.	Työttömien terveystarkastukset ovat muotoutuneet vakiintuneeksi käytännöksi. Työttömien terveystarkastuksessa kävi 27 henkilöä vuonna 2017.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

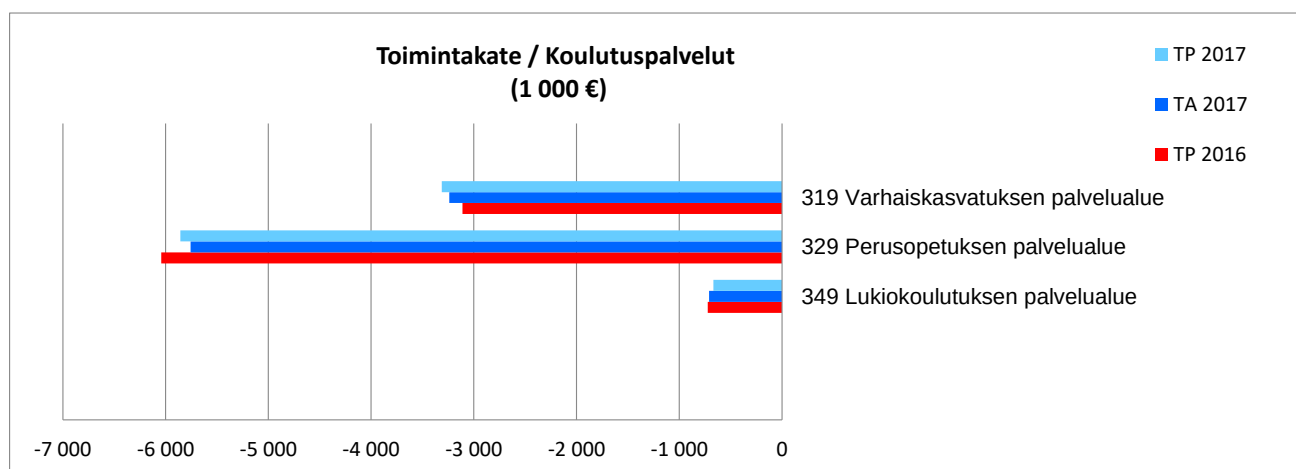
Toimiala: Koulutuspalvelut

Tulosalue:

Tilivelvollinen: Koulutusjohtaja

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	798 908	912 400	0	912 400	895 723	-16 677	12,1
Toimintamenot	-10 676 938	-10 480 000	-140 000	-10 620 000	-10 734 044	-114 044	0,5
Toimintakate	-9 878 030	-9 567 600	-140 000	-9 707 600	-9 838 321	-130 721	-0,4
Suunnitelmapoistot	-543 680	-699 000	0	-699 000	-601 173	97 827	10,6
Vyörytykset	-187 474	-169 800	0	-169 800	-180 184	-10 384	-3,9
Netto	-10 609 184	-10 436 400	-140 000	-10 576 400	-10 619 678	-43 279	0,1

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2016	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Myyntituotot	297 232	334 900		334 900	335 698	798	12,9
Maksutuotot	342 858	363 000		363 000	347 340	-15 660	1,3
Tuet ja avustukset	122 804	194 400		194 400	165 936	-28 464	35,1
Vuokratuotot	18 236	9 200		9 200	21 974	12 774	20,5
Muut toimintatuotot	17 779	10 900		10 900	24 775	13 875	39,4
Toimintatuotot	798 908	912 400	0	912 400	895 723	-16 677	12,1
Palkat ja palkkiot	-5 676 260	-5 585 300	-140 000	-5 725 300	-5 813 332	-88 032	2,4
Henkilösivukulut	-1 559 760	-1 530 400		-1 530 400	-1 436 848	93 552	-7,9
Henkilöstökulut yhteensä	-7 236 021	-7 115 700	-140 000	-7 255 700	-7 250 180	5 520	0,2
Palvelujen ostot	-2 036 837	-1 919 100		-1 919 100	-2 076 544	-157 444	1,9
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-202 354	-223 600		-223 600	-222 699	901	10,1
Avustukset	-516 381	-515 000		-515 000	-477 266	37 734	-7,6
Vuokrakulut	-670 500	-682 100		-682 100	-688 310	-6 210	2,7
Muut toimintakulut	-14 846	-24 500		-24 500	-19 045	5 455	28,3
Toimintakulut	-10 676 939	-10 480 000	-140 000	-10 620 000	-10 734 044	-114 044	0,5
Toimintakate	-9 878 030	-9 567 600	-140 000	-9 707 600	-9 838 321	-130 721	-0,4
Suunnitelman mukaiset poistot	-543 680	-699 000		-699 000	-601 173	97 827	10,6
Vyörytykset	-187 474	-169 800		-169 800	-180 184	-10 384	-3,9
Ylijäämä / Alijäämä	-10 609 184	-10 436 400	-140 000	-10 576 400	-10 619 678	-43 278	0,1

Koulutuspalvelut
319 Varhaiskasvatuksen palvelualue

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala: Koulutuspalvelut

Tulosalue:

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatusjohtaja

Palvelualue: 319 Varhaiskasvatuksen palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	311 428	387 400		387 400	336 112	-51 288	7,9
Toimintamenot	-3 423 016	-3 487 600	-140 000	-3 627 600	-3 649 109	-21 509	6,6
Toimintakate	-3 111 588	-3 100 200	-140 000	-3 240 200	-3 312 997	-72 797	6,5
Suunnitelmapoistot	-72 098	-75 000		-75 000	-76 558	-1 558	6,2
Vyörytykset	-66 044	-60 100		-60 100	-66 512	-6 412	0,7
Netto	-3 249 730	-3 235 300	-140 000	-3 375 300	-3 456 067	-80 767	6,3

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksen tulosalue järjestää päivähoitoa ja esiopetusta, jossa turvallisuus, leikki, kannustaminen, toiminnallisuus ja myönteisyys korostuvat.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on

1. yhdessä vanhempien ja yhteistyötahojen kanssa luoda pohja lapsen kasvu- ja kehitykselle vastuunsa tuntevaksi, psyykkisesti ja fyysisesti hyvinvoivaksi kuntalaiseksi
2. mahdollistaa vanhempien työssäkäynti ja opiskelu
3. tuottaa joustavasti tarpeellinen määrä varhaiskasvatuspalveluita, jotka edistävät Suonenjoen kaupungin strategisia tavoitteita – erityisesti aktiivisen elinkeinopolitiikan tavoitteita, jolloin esimerkiksi monipuolisten ja riittävien vuorohoitopalvelujen saatavuus voi olla merkittävä etu muihin kuntiin verrattuna
4. huolehtia erityistukea tarvitsevien lasten varhaiskuntoutuksesta

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Varhaiskasvatuksen laadullisen kehittämisen osalta on toteutettu yhteistyössä 5 muun kunnan kanssa varhaiskasvatuksen kehittämishanke "Toimiva lapsi - toimiva arki". Hanke koostui ensisijaisesti koulutuksellisista ja käytännön varhaiskasvatustyötä tukevista ja kehittävästä elementeistä sekä varhaiskasvatuksen pedagogisen johtamisen osaamisen lisäämisestä. Hanke tuki paikallista varhaiskasvatussuunnitelmatyötä sekä 1.8.2017 käyttöön otettun paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman käyttöönottoa. 1.3.2017 käyttöön otettu Daisy-toiminnanohjausjärjestelmä on mahdollistanut tuntiperusteisen palvelukäytön varaamisen ja seurannan sekä luo aikaisempaa paremman kuvan olemassa olevien resurssien käytöstä. Lisäksi järjestelmä mahdollistaa mm. sähköisen lapsi- ja ryhmäkohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman laatimisen. Vuoden 2017 aikana on varmistunut yksityisen päiväkodin toiminnan aloittaminen Suonenjoella 1.8.2018. Tämä koko palvelujärjestelmää koskeva muutostilanne on edellyttänyt oman toiminnan suunnittelua ja sopeuttamista siten, että valmius mahdollisimman joustavaan muutoksen toteutumiseen on olemassa. Palvelujen lisääntynyt kysyntä ja asiakasmäärän kasvu sekä em. toimintaympäristön muutokset ovat edellyttäneet väliaikaisia järjestelyjä lainsäädännön mukaisten velvoitteiden hoitamiseksi.

Koulutuspalvelut
319 Varhaiskasvatuksen palvelualue

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Asiakkaita	alle 3-v lukumäärä 31.12.	48	55	61	10,9
	3-5-v lukumäärä 31.12.	110	115	142	23,5
	yli 6-v lukumäärä 31.12.	64	67	68	1,5
Yksikkökohtaiset asiakasmäärät	YHTEENSÄ	222	237	271	14,3
			*1.10.2017		
Iisvesi	alle 3-v lukumäärä 31.12.		11*	10	
	3-5-v lukumäärä 31.12.		22*	24	
	yli 6-v lukumäärä 31.12.		11*	11	
Kopola	alle 3-v lukumäärä 31.12.		29*	25	
	3-5-v lukumäärä 31.12.		49*	54	
	yli 6-v lukumäärä 31.12.		24*	26	
Valkeisenmäki	alle 3-v lukumäärä 31.12.		12*	11	
	3-5-v lukumäärä 31.12.		31*	33	
	yli 6-v lukumäärä 31.12.		5*	5	
Metsola	yli 6-v lukumäärä 31.12.		26*	25	
Perhepäivähoito	alle 3-v lukumäärä 31.12.		19*	15	
	3-5-v lukumäärä 31.12.		27*	30	
Lasten kotihoidontuki	Lapsia yhteensä	158	145	142	-2,1
	Kotihoidon tuella (ka)	105	95	88	-7,4
	Yksityisen hoidon tuella (ka)	53	50	37	-26,0
Palveluseteliasiakkaita					

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Varhaiskasvatuspalveluiden laatu.	Asiakastyytyväisyyskysely.	Asiakastyytyväisyys pysyy ennallaan tai paranee.	Asiakastyytyväisyyskyselyn (5/2017) mukaan mitattu arvo pysynyt ennallaan (2016 4,3 --> 2017 4,3, max=5).
Varhaiskasvatuspalveluiden riittävyys.	Hoito- ja esiopetuspaikkojen riittävyys.	Kysyntään nähden riittävät palvelut.	Koko kaupungin toimintaa ajatellen tarjottu lainsäädännön mukaisesti palvelua. Hieman tavanomaista vähäisemmin voitu huomioida perheiden toiveita hoitomuodon ja hoitopaikan suhteen.
Työntekijöiden työhyvinvointi.	Työhyvinvointikysely.	Työhyvinvoinnin edistäminen ja ylläpitäminen. Työhyvinvointikyselyn numeerinen arvo pysyy ennallaan tai paranee edellisestä vuodesta.	Työhyvinvointikyselyn (5/2017) mukaan mitattu arvo laskenut (2016 4,1 --> 2017 4,0, max=5).
Täydennyskoulutus ja osaamisen lisääminen.	Täydennyskoulutuksen määrä.	Täydennyskoulutustavoite 3 pv/vuosi/työntekijä.	Täydennyskoulutustavoite toteutunut (3 pv/työntekijä).

Koulutuspalvelut
329 Perusopetuksen palvelualue

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala: Koulutuspalvelut

Tulosalue:

Tilivelvollinen: Koulutusjohtaja, rehtorit ja koulunjohtajat

Palvelualue: 329 Perusopetuksen palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	421 897	437 200		437 200	456 185	18 985	8,1
Toimintamenot	-6 465 721	-6 195 000		-6 195 000	-6 312 741	-117 741	-2,4
Toimintakate	-6 043 824	-5 757 800	0	-5 757 800	-5 856 556	-98 756	-3,1
Suunnitelmapoistot	-411 138	-569 100		-569 100	-487 341	81 759	18,5
Vyörytykset	-108 095	-96 400		-96 400	-101 727	-5 327	-5,9
Netto	-6 563 057	-6 423 300	0	-6 423 300	-6 445 624	-22 324	-1,8

Koulutoimen hallinnon talousarvio on siirretty 1.1.2017 alkaen opetustoimen yhteishankintojen talousarvioon.

Aamu -ja iltapäivätoiminnan talousarvio on liitetty 1.6.2017 alkaen perusopetuksen palvelualueeseen.

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen toiminta-ajatuksena on luoda jokaiselle oppijalle turvalliset, hyvän kasvamisen, elinikäisen oppimisen ja hyvän elämän edellytykset.

Koululaisten aamu -ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohja hyvälle kasvulle ja tukea kodin ja koulun kasvatustyötä.Toiminnan oma erityisluonne on laadukas vapaa-ajan toiminta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Pääpaino on ollut uusien opetussuunnitelmien käyttöönotossa ja digiloikkaan tarvittavien materiaalien ja välineiden hankinnassa sekä opettajien koulutuksessa. Iisveden koulun remontin valmistuminen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Iisveden koulu	Oppilasmäärät	67	67	67	0,0
Yhtenäiskoulu, 1-6	Oppilasmäärät	199	200	187	-6,0
Lempyyn koulu ja esiopetus	Oppilasmäärät	27	27	31	14,8
Sammalselän koulu	Oppilasmäärät	135	139	130	-3,7
Yhtenäiskoulu, 7-9	Oppilasmäärät	242	244	251	3,7
Yhteensä	Oppilasmäärät	670	677	666	-0,6
Bruttomenot	€ / oppilas	10 052	9 916	8 757	-12,9
Nettomenot	€ / oppilas	9 499	9 344	9 642	1,5
Kaatron iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	40	35	35	-12,5
Sammalselän iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	34	30	28	-17,6
Iisveden iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	14	13	12	-14,3
Lempyyn iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	13	10	13	0,0
Yhteensä	Lasten lukumäärä	101	88	88	-12,9
Bruttomenot	€ / lapsi	1 324	1 672	1 237	-6,6
Nettomenot	€ / lapsi	817	1 103	1 271	55,6

Koulutuspalvelut
329 Perusopetuksen palvelualue

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Opetussuunnitelman toimeenpano, erityisesti digitaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen.	Digitaalisten opetusmateriaalien kokeilu, riittävä laitekanta.	Toimintakulttuurin muutos, uusien opetusmenetelmien käyttöönotto.	Kaikilla kouluilla on riittävä laitekanta. Digitaalisia opetusmateriaaleja käytetään joka luokalla painettujen oppimateriaalien ohella. Digitutortoimintaan saatiin OPH:n avustusta.
Kansainvälisten hankkeiden toteutuminen.	Vähintään yksi kv-hanke.	Kansainvälisen toiminnan lisääntyminen.	Yhtenäiskoulu aloitti kv-hankkeen valmistelun.
Yrittäjyys Hankkeen jalkautuminen kouluihin.	Yritysvierailujen määrä, TET-paikkojen määrä. Yrityskylävierailut.	Koulujen ja yrittäjien yhteistyön lisääntyminen.	Kaikki alakoulut osallistuneet yrityskylätoimintaan. Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa toiminut hyvin, mm. TET-paikkojen hankinnassa.
Liikkuva koulu-hankkeen toiminnan vakiinnuttaminen yhteistyössä liikuntatoimen kanssa.	Välituntiliikunnan ja välineiden määrä sekä oppitunneilla liikkuminen.	Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen.	Alakouluilla hanke toimii hyvin. Oppitunneilla liikkumisen määrä on lisääntynyt ja tätä on tuettu esim. lisävedellä erilaisin kalusteratkaisuin ja välinein. Yläkoululla toiminta ei ole vielä vakiintunut.
Riittävä henkilöstön täydennyskoulutus.	Koulutuksiin osallistuminen.	Koko henkilöstö osallistuu tarpeellisiin koulutuksiin.	Henkilöstöstä 75% on osallistunut omavalintaisiin koulutuksiin. Kaikki ovat osallistuneet yhteisiin koulutuksiin.
Oppilashuoltotoimenpiteiden riittävyys.	Tarvittava henkilöstö ja toimivat oppilashuoltotyöryhmät.	Varhainen oppilashuollollisten ongelmien ratkaiseminen.	Oppilashuoltoryhmät toimivat kohtuullisen hyvin. Tarvittavaa henkilöstöä saadaan vakiokäyntien lisäksi myös kutsuttaessa paikalle (kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja) myös kaikille alakouluille.
Kerhotoiminnan vakiinnuttaminen kaikkien koulujen toiminnaksi.	Kerhotoiminnan suunnitelma	Kerhotoiminnan suunnitelman toteuttaminen.	Kerhotoiminta on suunnitelmallista ja sitä toteutetaan suunnitelman mukaan.

Koulutuspalvelut
349 Lukiokoulutuksen palvelualue

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala: Koulutuspalvelut

Tulosalue:

Tilivelvollinen: Rehtori

Palvelualue: 349 Lukiokoulutuksen palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	65 583	87 800		87 800	103 427	15 627	57,7
Toimintamenot	-788 201	-797 400		-797 400	-772 194	25 206	-2,0
Toimintakate	-722 618	-709 600	0	-709 600	-668 767	40 833	-7,5
Suunnitelmapoistot	-60 444	-54 900		-54 900	-37 274	17 626	-38,3
Vyörytykset	-13 335	-13 300		-13 300	-11 945	1 355	-10,4
Netto	-796 397	-777 800	0	-777 800	-717 986	59 814	-9,8

Toiminta-ajatus

Suonenjoen lukio on liikuntapainotteinen, monipuolisen jatko-opintokelpoisuuden antava yleislukio, joka toimii yhteistyössä lähiseudun muiden oppilaitosten ja yhteisöjen kanssa. Lukio järjestää yhdessä yläkoulun ja urheiluseurojen kanssa urheiluvalmennusta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Lukion uuden opetussuunnitelman myötä toimintakulttuurissa edistetään mm. kestävästä hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä digiosaamista.

Lukio vahvistaa yhteistyötä naapurilukioiden kanssa, mm. yhteisen OPH:n rahoittaman etäopetuksen kehittämiseen liittyvän hankkeen avulla. Lukio koordinoi Cimon rahoittamaa 6 eurooppalaisen koulun 3-vuotista Erasmus+ -hanketta "Healthy EU".

Lukion aikuislinjan alaisuudessa järjestetään aikuisten perusopetusta maahanmuuttajataustaisille nuorille.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Lukio-opiskelijat	Opiskelijamäärä	90	93	89	-1,1
Keskeyttämisprosentti	%	6	3	5	-25,0
Ammatillisia opiskelijoita lukiossa	Opiskelijamäärä	0	0	0	
Aikuisten perusopetuksen opiskelijoita			6	6	
Ylioppilaita	Opiskelijamäärä	25	33	28	12,0
Opetettavia kursseja yhteensä	Kurssien lukumäärä	170	170	170	0,0
Opetustuntien lukumäärä	Kpl / vuosi	5 930	5 930	5 930	0,0
Bruttomenot	€ / opiskelija	9 578	9 308	7 550	-21,2
Nettomenot	€ / opiskelija	8 849	8 363	8 103	-8,4

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Lukion kansainvälisen toiminnan ylläpitäminen.	Osallistutaan Pohjois-Savon lukioista maailmalle hankkeeseen ja Erasmus+-hankkeeseen.	Kansainvälinen hanketoiminta jatkuu.	Erasmus-hanke jatkuu. Pietarin matka tehty yhdessä yläkoulun kanssa.
Riittävä opettajien täydennyskoulutus	Koulutuksiin osallistuminen, uusien opetusmenetelmien käyttö.	Kaikki opettajat osallistuvat koulutuksiin, opetusmenetelmät uudistuvat.	Koulutus keskittynyt digitaalisiin opetusmenetelmiin.
Uuden opetussuunnitelman toimeenpano.	Toimintakulttuurin muuttaminen uuden ops:n hengessä.	Uusien toimintatapojen käyttöönotto.	Toimintaa kehitetty "liikkuva koulu" -hengessä.

Tekniset palvelut
401 Tekniset palvelut

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala: Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	3 994 634	4 180 800	0	4 180 800	4 141 069	-39 731	3,7
Valmistus omaan käyttöön	47 472	50 000	0	50 000	56 024	6 024	18,0
Toimintamenot	-4 227 748	-4 436 700	0	-4 436 700	-4 130 969	305 731	-2,3
Toimintakate	-185 642	-205 900	0	-205 900	66 124	272 024	-135,6
Suunnitelmapoistot	-1 427 826	-1 531 900	0	-1 531 900	-1 412 234	119 666	-1,1
Vyörytykset	-74 834	-72 000	0	-72 000	-64 124	7 876	-14,3
Netto	-1 688 302	-1 809 800	0	-1 809 800	-1 410 234	399 566	-16,5

Toiminta-ajatus

Tekniset palvelut kehittää asukkailla ja elinkeinoelämälle toimivan, turvallisen, viihtyisän ja ekologisesti kestävä ympäristön ja yhdyskuntarakenteen

- järjestämällä tarvittavat tontit ja muut alueet
- rakentamalla ja ylläpitämällä katuja, puistoja, ulkoliikuntapaikkoja ja muita yleisiä alueita
- huolehtimalla jätehuollosta jätelautakunnan kautta
- järjestämällä tarvittavat toimitilat

Liikenneväylillä sekä kaupungin rakennus- ja korjauskohteissa huomioidaan esteettömän liikkumisen vaatimukset.

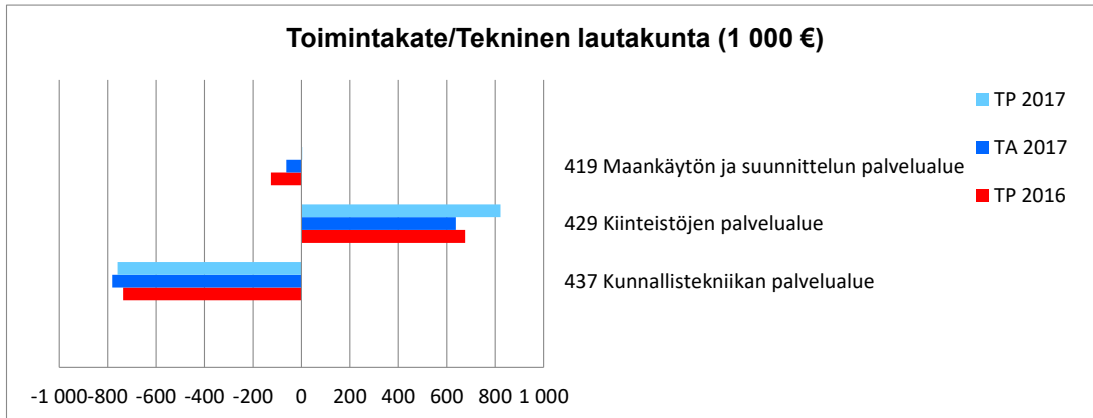
Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Myyntituotot	843 234	972 900		972 900	930 593	-42 307	10,4
Maksutuotot	19 891	15 000		15 000	26 627	11 627	33,9
Tuet ja avustukset	11 004	3 000		3 000	1 407	-1 593	-87,2
Vuokratuotot	2 945 556	3 070 700		3 070 700	2 989 087	-81 613	1,5
Muut toimintatuotot	174 949	119 200		119 200	193 355	74 155	10,5
Toimintatuotot	3 994 634	4 180 800	0	4 180 800	4 141 069	-39 731	3,7
Valmistus omaan käyttöön	47 472	50 000		50 000	56 024	6 024	18,0
Palkat ja palkkiot	-896 315	-965 000		-965 000	-844 901	120 099	-5,7
Henkilösivukulut	-402 669	-403 700		-403 700	-298 686	105 014	-25,8
Henkilöstökulut yhteensä	-1 298 985	-1 368 700	0	-1 368 700	-1 143 587	225 113	-12,0
Palvelujen ostot	-1 179 601	-1 321 900		-1 321 900	-1 202 075	119 825	1,9
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 454 190	-1 401 800		-1 401 800	-1 454 133	-52 333	0,0
Avustukset	-59 916	-60 000		-60 000	-60 028	-28	0,2
Vuokrakulut	-216 567	-277 700		-277 700	-262 303	15 397	21,1
Muut toimintakulut	-18 488	-6 600		-6 600	-8 843	-2 243	-52,2
Toimintakulut	-4 227 748	-4 436 700	0	-4 436 700	-4 130 969	305 731	-2,3
Toimintakate	-185 642	-205 900	0	-205 900	66 124	272 024	-135,6
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 427 826	-1 531 900		-1 531 900	-1 412 234	119 666	-1,1
Vyörytykset	-74 834	-72 000		-72 000	-64 124	7 876	-14,3
Ylijäämä / Alijäämä	-1 688 302	-1 809 800	0	-1 809 800	-1 410 234	399 566	-16,5

Tekniset palvelut

401 Tekniset palvelut

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Tekniset palvelut on organisoitunut uuden hallintosäännön mukaisesti. Hallinto jatkaa kevennetyllä oranisaatiolla, mikä tarkoittaa, että hallinnon tehtävät ovat jakautuneet palvelualueille. Yhteistyömahdollisuuksien selvittely jatkuu. Konsultti sekä asiantuntijapalveluita käytetään hankkeiden aikataulun ja asiantuntemuksen turvaamiseksi.

Tekninen lautakunta
420 Maankäyttö

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala: Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö:

Kaavoittaja

Palvelualue: 419 Maankäytön ja suunnittelun palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	469 842	421 000		421 000	460 907	39 907	-1,9
Valmistus omaan käyttöön	0	0		0		0	
Toimintamenot	-596 319	-483 200		-483 200	-457 318	25 882	-23,3
Toimintakate	-126 477	-62 200	0	-62 200	3 589	65 789	-102,8
Suunnitelmapoistot	-61 184	-27 400		-27 400	-24 456	2 944	-60,0
Vyörytykset	-11 900	-8 600		-8 600	-8 873	-273	-25,4
Netto	-52 904	-98 200	0	-98 200	-29 740	68 460	-43,8

Toiminta-ajatus

Maankäytön tulosalue vastaa maankäytön suunnittelusta, paikkatiedon hallinnasta ja asemakaava-alueiden kiinteistönmuodostuksesta, hallinnoi kaupungin maaomaisuutta sekä tukee yksityisiä ja turvaa julkisen liikenteen saatavuutta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Vuonna 2010 hyväksytty taajama-alueiden osayleiskaava on tärkeä väline maankäytön ja yhdyskuntarakenteen kehityksen ohjaamisessa vuoteen 2025 saakka. Maankäytön tavoitteena on yhdyskuntarakenteen tiivistäminen. Painopiste on keskustan suunnittelussa, jolla edistetään asemanseudon kehittämistä sekä kerrostalorakentamista. Maapoliittinen ohjelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 18.4.2017. Yksityistieavustuksissa otettiin käyttöön uudet maksuperusteet vuonna 2017 ja niiden toimivuutta seurataan ja tehdään tarvittaessa muutokset.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Maa- ja metsätilat:					
Peltopinta-ala 31.12.	ha	21	21	33	57,1
Metsäpinta-ala 31.12.	ha	432	420	472	9,3
Vuokralle annettujen alueiden pinta-ala 31.12.	ha	141	145	144	2,1
Valmistuneet yleiskaavat	kpl	1	0	0	-100,0
Valmistuneet asemakaavat	kpl	2	3	2	0,0
Poikkeamispäätökset ja suunnittelutarveratkaisut	kpl	7	10	7	0,0
Hyväksytyt kaavat	Pinta-ala, ha	32	30	4	-87,5
Kiinteistönmuodostuksia	kpl	22	25	5	-77,3
Avustettuja tiekuntia	kpl / km	114 / 330	111/329	110/319	
Kutsutaksireittejä	kpl	7	7	7	0,0

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Suunnitelmakaudelle on tiedossa asemakaavan muutoshankkeita, jotka palvelevat paikkakunnan yrityselämää. Kaava- hankkeet ja niihin liittyvät kiinteistönmuodostustehtävät pyritään viemään läpi sujuvasti, ilman tarpeettomia viivytyksiä. Yleiskaavan osalta rantojen yleiskaavoitusta jatketaan Iisveden-Miekkaveden kaavan valmistuttua eteläisillä vesillä Suonteella. Aktiivista maanhankintaa pyritään toteuttamaan raakamaan ja ennenkaikkea teollisuuden käyttöön tarvittavan maan hankkimiseksi kaupungille.

Arviointikriteeri	Mittari/Kohde	Tavoite	Seuranta
Yleiskaavat	Iisvesi-Miekkaveden rantaosayleiskaava	Vireille vuonna 2017; KV hyväksyy vuonna 2018.	Luonnosvaihe 30.1.-1.3.2018, etenee aikataulussa.
Asemakaavat	Suvilahden akm Iisveden Metsän akm Lintikon teollisuustontin akm	KV hyväksyy vuonna 2017.	Siirtyneet vuoden 2018 tehtäviin kaavatoihin.

Tekniset palvelut
429 Kiinteistöjen palvelualue

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala: Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö
Palvelualue: 429 Kiinteistöjen palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	3 070 411	3 319 500		3 319 500	3 176 418	-143 082	3,5
Valmistus omaan käyttöön	12 000	15 000		15 000	19 400	4 400	61,7
Toimintamenot	-2 406 154	-2 697 000		-2 697 000	-2 374 373	322 627	-1,3
Toimintakate	676 256	637 500	0	637 500	821 445	183 945	21,5
Suunnitelmapoistot	-717 741	-712 700		-712 700	-764 008	-51 308	6,4
Vyörytykset	-44 043	-47 000		-47 000	-35 512	11 488	-19,4
Netto	-85 528	-122 200	0	-122 200	21 925	144 125	-125,6

Toiminta-ajatus

Kiinteistötoimiala vastaa kiinteistöpalvelujen ja kiinteistöhuollon tuottamisesta kokonaisedullisesti omiin kiinteistöihin, sekä huoltosopimuksella hoidettaviin ulkopuolisiin kiinteistöihin. Toimiala toteuttaa omien rakennusten uudis- ja korjausrakentamisen suunnittelun käynnistämisen ja rakentamisen käytännön toteuttamisen ja osallistuu kiinteistökannan kehittämiseen. Toimiala vastaa kiinteässä yhteistyössä elinkeinotoimen kanssa teollisuustilojen tehokkaasta ja tarkoituksenmukaisesta käytöstä ja vuokraamisesta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Tilapalvelun tavoitteena suunnitelmakaudella on purkaa käytöstä poistettuja kiinteistöjä. Kiinteistöjen purku aiheuttaa huomattavia lisäkuluja, mutta samalla mahdollistaa tonttien uudelleen rakentamisen keskeisille paikoille Suonenjoen katukuvassa. Purettavien kiinteistöjen määräraha on vuodelle 2018 300.000 euroa.

Iisveden koulun perusparannus valmistui 2017 kesällä, uusitun koulun takuuajan seurannat ovat käynnissä. Vanhaa Kaatron liikuntasalia pidetään käyttökunnossa toistaiseksi. Uimahallin ja liikuntasalin hankesuunnittelu on käynnistynyt 2017 ja jatkuu Monitoimihallin suunnitteluna Kaatronkoulun tontille. Suunnittelussa huomioidaan liikuntahallin liittäminen samaan yhteyteen, jolla pyritään saamaan etuja tilojen yhteiskäytöstä. Suunnitelmakaudella pyritään löytämään uusia käyttötarkoituksia kiinteistöihin joiden käyttöaste on pieni ja jotka vaativat pikaista peruskorjausta.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Lämmitettäviä rakennuksia	m ³	274 542	274 542	274 542	0,0
Energiakulutus aluelämmön piirissä olevissa rakennuksissa. Tilavuus 2017 258548 m ³ , kokonaiskulutus 10426 MWh.	KWh/m ³ /a	39,30	38,50	40,30	2,5
Omien kiinteistöjen hoitokustannus	€/k-m ² /a	33,60	35,00	34,80	3,6
Vuokrakiinteistöjen hoitokustannus	€/k-m ² /a	32,60	33,00	30,20	-7,4
Kiinteistöt omassa käytössä	k-m ²	36 963	36 963	36 963	0,0
	m ³	146 508	146 508	148 645	1,5
Kiinteistöt vuokralla	k-m ²	26 934	26 934	27 184	0,9
	m ³	128 034	128 034	129 009	0,8

Tekniset palvelut
429 Kiinteistöjen palvelualue

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Kiinteistöjen vähentäminen	Kiinteistöjen kokonaiskerrosala	Tyhjillään olevien kiinteistöjen purku.	Ei purkuja
		Asemarakennuksen tulevan käyttötarkoituksen selvittäminen tai myynti vuoden 2018 aikana.	Myynnissä
Kiinteistön käyttötarkoituksen muuttaminen	Muutos onnistunut/ ei muutosta	Vanhan lukiokiinteistön käyttötarkoituksen selvitys / löytäminen.	Ei kehitystä
		Kokonaisvaltainen tilatarveselvitys yhdessä toimialojen / toimintayksiköiden kanssa v. 2018.	Tavoite
Sisäilmaongelmien vähentäminen	Uusia ilmaantunut/ ongelmia korjattu	Löytää ongelmakohteet ja kohdat hyvissä ajoin.	Yläkoulu tutkinta käynnissä
Kiinteistöjen oikea-aikainen peruskorjaus ja korjaussuunnitelman laadinta.	Korjausvelka kasvaa/ vähenee	Uimahallin korjaussuunnittelu suunnitelmakaudella.	Uimahalli suunnittelu alkanut. Iisveden koulu on valmistunut keväällä 2017, takuajan säädöt käynnissä.
		Iisveden koulun perusparannuksen valmistuminen.	

Tekniset palvelut
437 Kunnallistekniikan palvelualue

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimiala: Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö: Kuntatekniikan päällikkö
 Palvelualue: 437 Kunnallistekniikan palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2016	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2016 - 2017
Toimintatulot	454 382	440 300		440 300	503 744	63 444	10,9
Valmistus omaan käyttöön	35 472	35 000		35 000	36 624	1 624	3,2
Toimintamenot	-1 225 275	-1 256 500		-1 256 500	-1 299 279	-42 779	6,0
Toimintakate	-735 421	-781 200	0	-781 200	-758 910	22 289	3,2
Suunnitelmapoistot	-648 902	-791 800		-791 800	-623 770	168 030	-3,9
Vyörytykset	-18 891	-16 400		-16 400	-19 739	-3 339	4,5
Netto	-1 403 214	-1 589 400	0	-1 589 400	-1 402 419	186 980	-0,1

Toiminta-ajatus

Sisäiset palvelut on yhdistetty kunnallistekniikan palvelualueeseen.

Ulkoalueiden tulosalue huolehtii kaupungin katuverkon ylläpitämisestä ja kehittämisestä liikenneteknisesti sekä turvallisesti hyvin palvelevaksi. Toimialue toteuttaa osaltaan kaupungin visiota viihtyisän kaupunkikuvan luojana. Visiossa korostetaan myös omaehtoista toimintaa - turvalliset ja kaikkien käytössä olevat ulkoliikuntapaikat ja -reitit antavat omaehtoiselle liikkumiselle hyvät puitteet. Liikenneväylillä sekä kaupungin rakennus -ja korjauskohteissa huomioidaan esteettömän liikkumisen vaatimukset.

Sisäiset palvelut muodostuvat kuljetusvälineistä ja korjaamosta. Oman kaluston ja korjaamon toiminnan tavoitteena on tuottaa laadukkaita palveluja kilpailukykyiseen hintaan.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Toimialan käyttötalouteen vaikutti edelleen merkittävästi Suonenjoen Vesi Oy:ltä perittävä korvaus uudelle puhdistamolle rakennetuista siirtoviemäristä ja pumppaamoista. Korvaus on sovittu vuotuisten poistojen suuruiseksi, vuonna 2017 toimialalle tuli tuloa 114600 euroa. Suonenjoen Vesi Oy ei ole perinyt korvausta näiden rakenteiden kunnossapidosta.

Toimialueen talousarvion käyttötalouspuolen rakennetta on selkeytetty yhdistämällä osaston alakohdat saman aihekokonaisuuden alle. Koko teknisen hallinnon osuus on vyörytetty toimialoille - ulkoalueiden osuus hallinnon kustannuksista on reilu kolmannes.

Kaupunki on aktiivisesti mukana Pro Suonenjoki hankkeessa. Vuonna 2016 aloitettuja vesikasvillisuuden niittoja jatkettiin Siioninsilta 9-tie välisellä vesialueella.

Kadunrakennuksen pääkohde oli Kurenmäentien peruskorjauksen jatkaminen, työ valmistuu vuonna 2018. Kanttorinkatu päällystettiin ja valaistiin. Irtaimiston hankinnoista merkittävin oli traktorin vaihto uudempaan.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos % / Huom.
Katujen kokonaispituus 31.12.	km	65,5	65,5	65,5	0,0
Kevyen liikenteen väylät 31.12.	km	13,6	13,6	13,6	0,0
Päällystettyjä katuja	km	33,9	33,9	34,0	0,3
Puistot ja muut yleiset alueet 31.12.	ha	13,4	13,6	13,6	1,5
Kuorma-autojen käyttöaste	Käyttötunnit/työtunnit vuodessa %	66%	66%	62%	-6,1
Kaluston korjaus omana työnä	euro	14 958	13 000	17 807	19,0
Kaluston korjaus ulkopuolisella	euro	23 815	20 000	23 958	0,6

Tekniset palvelut
437 Kunnallistekniikan palvelualue

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Liikenneväylät ovat turvallisia.	Kaupungin hoitamilla liikenneväylillä tapahtuneet liikenneonnettomuudet	Nolla liikenneväylien kunnosta tai kunnossapidosta johtuvaa onnettomuutta.	Kaupungin alueella v. 2017 sattuneet liikenneonnettomuudet eivät johtuneet liikenneväylien kunnosta tai niiden kunnossapidosta.
	Liikenneturvallisuus-suunnitelman toteuttaminen	Tehdään suunnitelman mukaiset vuodelle 2017 suunnitellut turvallisuuden parantamistoimenpiteet.	Liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontui kaksi kertaa. Investointimäärärahalla uusittiin Koulukadun kevyenliikenteenväylän kaide.
Yleiset leikkikentät ovat kunnossa; turvallisia ja käyttäjiä palvelevia.	Oma valvonta = dokumentoidut tarkastuskierrokset	Tarkastuskierrokset tehdään turvallisuuskäsikirjan mukaisesti.	Leikkikenttien toiminnalliset ja rutiinitarkastukset tehtiin, vuositarkastukset eivät toteutuneet turvallisuusasiakirjan mukaisesti.
Yleisimpien ulkoliikuntalajien harrastaminen on mahdollista turvallisesti ja käyttäjälähtöisesti.	Käyttäjiltä saatu palaute kirjataan	Palautteeseen vastataan ja tehdään kehittämistoimet resurssien rajoissa.	Ulkoliikuntapaikkojen palautetta tulee suoraan henkilöstölle kuntalaisia kohdatessa, puhelimella jne. Vain osa palautteista on kirjattu, tarpeelliseksi katsotut korjaustoimenpiteet tehty.
	Tiedoksi tulleet ulkoliikuntapaikoilla sattuneet, puitteista aiheutuneet onnettomuudet	Nolla tapaturmaa, joiden syynä on ulkoliikuntapaikkojen puitteet (rakenteet, kunnossapito).	Kunnossapidon tietoon on tullut kaksi tapaturmaa, jotka ova sattuneet ulkoliikuntapaikoilla, mutta niiden syynä ei ole ollut ulkoliikuntapaikkojen rakenteet tai kunnossapito.
Työturvallisuus on kunnossa.	Sattuneet työtapaturmat.	Nolla tapaturmaa v. 2017.	Kuntatekniikan työntekijöille sattui kolme työtapaturmaa vuoden 2017 aikana.

2.3. TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset erät)	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatuotot					
Myyntituotot	3 512 900,00	0,00	3 512 900,00	3 831 409,23	318 509,23
Maksutuotot	2 403 700,00	0,00	2 403 700,00	2 504 873,26	101 173,26
Tuet ja avustukset	1 331 400,00	0,00	1 331 400,00	1 402 792,21	71 392,21
Muut toimintatuotot	3 753 300,00		3 753 300,00	3 781 051,32	27 751,32
Toimintatulot yhteensä	11 001 300,00	0,00	11 001 300,00	11 520 126,02	518 826,02
Valmistus omaan käyttöön	50 000,00	0,00	50 000,00	56 024,17	6 024,17
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	17 431 000,00	140 000,00	17 571 000,00	16 961 583,06	-609 416,94
Palvelujen ostot	32 491 100,00		32 491 100,00	31 456 272,22	-1 034 827,78
Aineet, tarvikkeet, tavarat	2 410 000,00		2 410 000,00	2 467 984,89	57 984,89
Avustukset	1 825 000,00		1 825 000,00	1 774 556,39	-50 443,61
Muut toimintakulut	1 943 700,00		1 943 700,00	1 963 756,92	20 056,92
Toimintakulut yhteensä	56 100 800,00	140 000,00	56 240 800,00	54 624 153,48	-1 616 646,52
Toimintakate	-45 049 500,00	-140 000,00	-45 189 500,00	-43 048 003,29	2 141 496,71
Verotulot	23 900 000,00	0,00	23 900 000,00	23 870 703,79	-29 296,21
Valtionosuudet	24 200 000,00		24 200 000,00	24 739 436,00	539 436,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	180 000,00		180 000,00	193 169,31	13 169,31
Muut rahoitustuotot	280 000,00		280 000,00	632 647,83	352 647,83
Korkokulut	700 000,00		700 000,00	583 922,64	-116 077,36
Muut rahoituskulut	10 000,00	0,00	10 000,00	57,11	-9 942,89
Vuosikate	2 800 500,00	-140 000,00	2 660 500,00	5 803 973,89	3 143 473,89
Suunnitelman mukaiset poistot	2 600 000,00	0,00	2 600 000,00	2 404 134,29	-195 865,71
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot		0,00	0,00		0,00
Satunnaiset kulut			0,00		0,00
Tilikauden tulos	200 500,00	-140 000,00	60 500,00	3 399 839,60	3 339 339,60
Tilikauden ylijäämä	200 500,00	-140 000,00	60 500,00	3 399 839,60	3 339 339,60

x) sitovat määrärahat ja tuloarviot varjostettu

VEROTULOJEN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio 1 000 €	Talousarvio- muutokset 1 000 €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1 000 €	Poikkeama 1 000 €
Kunnan tulovero	20 500	0	20 500	20 255	-245
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 600	0	1 600	1 826	226
Kiinteistövero	1 800	0	1 800	1 790	-10
Yhteensä	23 900	0	23 900	23 871	-29

Tuloveroprosentti: 21,75 %

Kiinteistöveroprosentit:

- * yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05 %
- * vakituinen asuinrakennus 0,70 %
- * muu kuin vakituinen asunto 1,25 %
- * yleishyödylliset yhteisöt 0,30 %

VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio 1 000 €	Talousarvio- muutokset 1 000 €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1 000 €	Poikkeama 1 000 €
Peruspalvelujen valtionosuus	19 300		19 300	19 298	-2
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5 400		5 400	5 449	49
Järjestelmämuutoksen tasaus		0	0		0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-500	0	-500	-8	492
Harkinnanvarainen rahoitusavustus					
Valtionosuudet yhteensä	24 200	0	24 200	24 739	539

2.4. INVESTOINNIT 2017

Toteutuneet kustannukset

Työkohte / Toimiala	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio- muutokset 2017	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama
KAUPUNGINHALLITUS						
Maa-alueet						
menot		250 000	550 000	800 000	755 436	-44 564
tulot		50 000		50 000	5 394	44 606
netto		200 000	550 000	750 000	750 042	42
Osakkeet ja osuudet						
menot		400 000	-393 000	7 000	6 925	-75
Muut pitkävaikutteiset menot						
menot		150 000		150 000	81 769	-68 231
Irtain omaisuus						
		117 500		117 500	72 428	-45 072
SOSIAALILAUTAKUNTA						
Irtain omaisuus						
		41 000		41 000	19 634	-21 366
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
Muut pitkävaikutteiset menot						
		50 000		50 000	0	-50 000
Hallinto -ja laitosrakennukset						
Iisveden koulu						
menot	2 067 699	1 800 000		1 800 000	1 598 719	-201 281
tulot					38 554	-38 554
netto	2 067 699	1 800 000		1 800 000	1 560 165	-239 835
Väinölän korjaus- ja muutostyöt						
menot		35 000	0	35 000	22 229	-12 771
Keskuskeittiön sähkövaravoimala						
menot		10 000	0	10 000	0	-10 000
Sairaalapolku 5-7						
menot			55 000	55 000	0	-55 000
Sisäilmakorjaukset						
menot		30 000	0	30 000	0	-30 000
Tehdas -ja tuotantorakennukset						
Muu teollisuusrakentaminen						
menot		50 000	0	50 000	0	-50 000
Porrastehdas						
menot		120 000		120 000	0	-120 000
Muut rakennukset						
Futuria-Elintarvikekehityshanke						
menot		299 900	0	299 900	178 793	-121 107
tulot		209 000		209 000	85 406	123 594
netto		90 900		90 900	93 387	2 487

Työkohte / Toimiala	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio- muutokset 2017	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama
Uimahalli		50 000	0	50 000	0	-50 000
Liikuntahalli		30 000	0	30 000	18 022	-11 978
Kadut						
Rakentaminen menot		187 000	0	187 000	261 341	74 341
Puistot ja muut yleiset alueet						
Rakentaminen menot		45 000	0	45 000	25 582	-19 418
Irtain omaisuus		85 000	0	85 000	119 104	34 104
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
menot		3 750 400	212 000	3 962 400	3 159 981	-802 419
tulot		259 000	0	259 000	129 354	129 646
netto		3 491 400	212 000	3 703 400	3 030 627	-672 773

2.5. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan tulorahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Rahoitusosa sisältää sellaisia eriä, joiden toteutumisen seuranta tapahtuu talousarvion, tuloslaskelma ja investointiosassa sekä sellaisia eriä, joiden toteutumista seurataan rahoitusosassa. Näitä eriä ovat antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset, lainojen lisäykset ja vähennykset sekä oman pääoman muutokset.

RAHOITUSLASKELMA	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio-muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 800 500	-140 000	2 660 500	5 803 974	3 143 474
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	-47 563	-47 563
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 750 400	-212 000	-3 962 400	-3 159 982	802 418
Rahoitusos. investointimenoihin	209 000		209 000	123 960	85 040
Pysyvienvastaavien hyöd. luovutustulot	50 000	0	50 000	52 957	2 957
Toiminta ja investoinnit netto	-690 900	-352 000	-1 042 900	2 773 347	3 986 326
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-20 000	0	-20 000	-21 220	-1 220
Antolainasaamisten vähennykset	80 000	0	80 000	72 000	-8 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000	0	4 000 000		-4 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 600 000	0	-2 600 000	-2 602 410	-2 410
Lyhytaikaisten lainojen muutos		0	0		0
Oman pääoman muutokset	0	0	0		0
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	0	0	0	-16 871	-16 871
Rahoituksen rahavirta	1 460 000	0	1 460 000	-2 568 501	-4 028 501
Vaikutus maksuvalmiuteen	769 100	-352 000	417 100	204 846	-212 254

x) sitovat erät varjostettu

2.6. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta vuonna 2017

	Käyttötalous- ja investointimäärärahat (1000 €)					Tuloarviot (1000 €)				
	Alku- peräinen TA	TA:n muu- tokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alku- peräinen TA	TA:n muu- tokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Keskusvaalilautakunta	20		20	13	7	0		0	0	0
Tarkastuslautakunta	22		22	19	3	0		0		0
Elinvoima -ja hallintopalvelut	24 058		24 058	22 781	1277	2 537		2 537	2 812	-275
Sosiaalipalvelut	17 084		17 084	16 947	137	3 371		3 371	3 671	-300
Koulutuspalvelut	10 480	140	10 620	10 734	-114	912		912	896	16
Tekniset palvelut	4 437		4 437	4 131	306	4 231		4 231	4 197	34
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot			0		0	23 900		23 900	23 871	29
Valtionosuudet			0		0	24 200		24 200	24 739	-539
Korkotulot			0		0	180		180	193	-13
Muut rahoitustulot			0		0	280		280	633	-353
Korkomenot	700		700	584	116			0		0
Muut rahoitusmenot	10		10	0	10			0		0
INVESTOINTIOSA										
<i>Kaupunginhallitus</i>										
Maa-alueet	250	550	800	755	45	50		50	5	45
Osakkeet ja osuudet	400	-393	7	7	0					
Valokuituverkon laajentaminen	150		150	82	68					0
Irtain omaisuus	118		118	72	46					
<i>Sosiaali lautakunta</i>										
Irtain omaisuus	41		41	20	21					
<i>Tekninen lautakunta</i>										
Muut pitkävaikutteiset menot	50		50	0	50					
Hallinto- ja laitosrakennukset	1 875	55	1 930	1 621	309				39	-39
Tehdas- ja tuotantorak.	170		170	0	170			0		0
Muut rakennukset	380		380	197	183	209		209	85	124
Kadut	187		187	261	-74			0		0
Puistot ja muut yleiset alueet	45		45	26	19			0		0
Irtain omaisuus	85		85	119	-34					
YHTEENSÄ	60 562	352	60 914	58 369	2 545	59 870	0	59 870	61 141	-1 271

3. Tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA	01.01.-31.12.2017	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Ulkoinen			
Toimintatuotot			
Myyntituotot	2 086 451,54	1 971 387,76	1 840 655,27
Maksutuotot	2 496 439,76	2 384 600,91	2 399 923,09
Tuet ja avustukset	1 402 792,21	897 350,58	724 496,70
Muut toimintatuotot	2 465 808,27	2 527 923,79	2 835 504,43
	8 451 491,78	7 781 263,04	7 800 579,49
Valmistus omaan käyttöön	56 024,17	47 472,19	66 966,79
Toimintatuotot yhteensä	8 507 515,95	7 828 735,23	7 867 546,28
Toimintakulut			
Henkilöstömenot			
Palkat ja palkkiot	-13 235 308,63	-13 120 038,14	-13 011 859,09
Henkilöstösivukulut			
Eläkekulut	-3 121 654,10	-3 340 469,37	-3 412 213,72
Muut henkilöstösivukulut	-604 620,33	-799 482,06	-764 003,42
Palvelujen ostot	-29 703 323,63	-28 677 561,93	-28 586 492,82
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 447 923,89	-2 394 454,60	-2 388 190,59
Avustukset	-1 774 556,39	-2 481 219,80	-2 653 351,30
Muut toimintakulut	-668 132,27	-621 450,70	-643 258,55
Toimintakulut yhteensä	-51 555 519,24	-51 434 676,60	-51 459 369,49
Toimintakate	-43 048 003,29	-43 605 941,37	-43 591 823,21
Verotulot	23 870 703,79	24 491 952,44	24 717 877,80
Valtionosuudet	24 739 436,00	24 464 421,00	22 979 146,00
Rahoitustuotot ja kulut			
Korkotuotot	193 169,31	196 003,68	198 838,30
Muut rahoitustuotot	632 647,83	303 852,47	596 245,72
Korkokulut	-583 922,64	-345 625,13	-631 867,21
Muut rahoituskulut	-57,11	-6 735,15	-145,13
Rahoitustuotot ja -menot yht.	241 837,39	147 495,87	163 071,68
Vuosikate	5 803 973,89	5 497 927,94	4 268 272,27
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 404 134,29	-2 368 445,53	-3 060 679,35
Satunnaiset erät			
Satunnaiset tuotot			297 804,74
Satunnaiset kulut			
Tilikauden tulos	3 399 839,60	3 129 482,41	1 505 397,66
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 399 839,60	3 129 482,41	1 505 397,66

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA

	2017	2016
Toiminnan ja investointien kassavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 803 973,89	5 497 927,94
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-47 563,21	-18 066,47
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 159 981,78	-2 725 090,74
Rahoitusosuudet investointimenoihin	123 960,46	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	52 957,21	216 952,41
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 773 346,57	2 971 723,14
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-21 220,00	-22 510,00
Antolainasaamisten vähennykset	72 000,00	72 000,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 602 410,10	-2 630 387,40
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	520,54	1 217,63
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	29 941,72	-922 991,56
Korottomien velkojen muutos	-47 332,96	352 127,12
Rahoituksen rahavirta	-2 568 500,80	-3 150 544,21
Rahavarojen muutos	204 845,77	-178 821,07
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 795 706,35	1 590 860,58
Rahavarat 1.1.	1 590 860,58	1 769 681,65
	204 845,77	-178 821,07

SUONENJOEN KAUPUNGIN TASE

VASTAAVAA	TP 2017	TP 2016
PYSYVÄT VASTAAVAT	60 246 003,49	59 670 290,46
Aineettomat hyödykkeet	677 979,36	778 530,43
Aineettomat oikeudet	39 339,52	54 967,04
Muut pitkävaikutteiset menot	638 639,84	723 563,39
Aineelliset hyödykkeet	44 734 850,30	44 014 731,20
Maa- ja vesialueet	8 004 490,49	7 254 448,49
Arvonkorotukset	127 092,00	127 092,00
Rakennukset	32 069 742,14	30 153 127,77
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 805 663,75	3 982 525,15
Koneet ja kalusto	486 043,50	291 223,65
Muut aineelliset hyödykkeet	93 305,67	93 305,67
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	148 512,75	2 113 008,47
Sijoitukset	14 833 173,83	14 877 028,83
Osakkeet ja Osuudet	9 898 575,61	9 891 650,61
Muut lainasaamiset	4 777 182,22	4 849 182,22
Muut saamiset	157 416,00	136 196,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Muut toimeksiantojen varat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 682 865,59	5 507 961,54
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet		
Ennakkomaksut		
Saamiset	3 887 159,24	3 917 100,96
Pitkäaikaiset saamiset	1 284 851,91	1 355 718,39
Muut saamiset	1 284 851,91	1 355 718,39
Lyhytaikaiset saamiset	2 602 307,33	2 561 382,57
Myyntisaamiset	683 315,32	575 020,84
Lainasaamiset		
Muut saamiset	1 803 058,64	1 878 960,34
Siirtosaamiset	115 933,37	107 401,39
Rahat ja pankkisaamiset	1 795 706,35	1 590 860,58
VASTAAVAA YHTEENSÄ	65 928 869,08	65 178 252,00

VASTATTAVAA	TP 2017	TP 2016
OMA PÄÄOMA	33 722 749,00	30 322 909,40
Peruspääoma	26 730 788,94	26 730 788,94
Arvonkorotusrahasto	127 092,00	127 092,00
Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	3 465 028,46	335 546,05
Tilikauden yli/ -alijäämä	3 399 839,60	3 129 482,41
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	14 252,03	13 731,49
Valtion toimeksiannot		
Muut toimeksiantojen pääomat	14 252,03	13 731,49
VIERAS PÄÄOMA	32 191 868,05	34 841 611,11
Pitkäaikainen	25 082 745,15	27 758 177,95
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	24 834 145,55	27 509 578,35
Lainat julkisyhteisöiltä		
Muut velat	248 599,60	248 599,60
Lyhytaikainen	7 109 122,90	7 083 433,16
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 675 432,80	2 498 410,10
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	104 000,00
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	0,00	5 616,00
Ostovelat	1 730 101,65	1 735 655,47
Muut velat	271 850,33	293 907,74
Siirtovelat	2 431 738,12	2 445 843,85
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	65 928 869,08	65 178 252,00

KONSERNITULOSLASKELMA

	2017	2016
Toimintatuotot	38 749 158,42	38 713 872,11
Toimintakulut	-78 128 241,13	-78 353 650,82
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	55 695,33	33 572,55
Toimintakate	-39 323 387,38	-39 606 206,16
Verotulot	23 870 703,79	24 491 952,44
Valtionosuudet	24 761 236,27	24 464 421,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	200 715,04	217 904,41
Muut rahoitustuotot	638 977,73	311 294,32
Korkokulut	-1 017 787,29	-981 012,94
Muut rahoituskulut	-43 585,69	128 501,36
Vuosikate	9 086 872,47	9 026 854,43
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 456 012,35	-5 405 546,46
Arvonalentumiset		-389 018,01
Satunnaiset erät	-2 864,20	
Tilikauden tulos	3 627 995,92	3 232 289,96
Tilinpäätössiirrot	-13 274,36	-19 933,34
Tilikauden verot	-11 411,65	-5 833,16
Laskennalliset verot	-28 962,29	55 334,34
Vähemmistöosuudet	-37 046,99	-28 375,48
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 537 300,63	3 233 482,32

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 086 872,47	9 026 854,43
Satunnaiset erät	-2 864,20	
Tilikauden verot	-11 411,65	-5 833,16
Tulorahoituksen korjauserät	-91 955,63	-24 225,90
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 540 069,48	-5 615 799,67
Rahoitusosuudet investointimenoihin	187 421,76	48 757,59
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	106 624,17	218 481,34
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 734 617,44	3 648 234,63
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-33 402,60	-22 868,15
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	612 574,42	1 834 782,99
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 363 846,16	-4 489 087,78
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-754 106,77	222 321,89
Oman pääoman muutokset	110 789,06	1 093,04
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	4 662,47	5 115,08
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 557,81	27 155,03
Saamisten muutokset	351 541,02	-1 636 383,28
Korottomien velkojen muutokset	-362 609,78	849 292,40
Rahoituksen rahavirta	-4 439 956,15	-3 208 578,78
Rahavarojen muutos	-705 338,71	439 655,85
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	5 212 165,56	5 891 886,96
Rahavarat 1.1.	5 917 504,27	5 452 231,11
	-705 338,71	439 655,85

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT	91 894 941,83	91 874 675,67
Aineettomat hyödykkeet	1 238 144,72	1 276 879,22
Aineettomat oikeudet	408 496,76	336 475,80
Muut pitkävaikutteiset menot	807 712,90	897 275,73
Ennakkomaksut	21 935,06	43 127,69
Aineelliset hyödykkeet	89 065 331,20	89 094 391,86
Maa- ja vesialueet	8 458 119,14	7 707 679,57
Rakennukset	65 449 121,99	62 610 630,25
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 605 374,49	9 638 506,14
Koneet ja kalusto	4 509 067,62	4 672 407,28
Muut aineelliset hyödykkeet	190 686,47	177 006,29
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	852 961,49	4 288 162,33
Sijoitukset	1 591 465,91	1 503 404,59
Osakkuusyhteisöosuudet	148 013,60	148 013,60
Osakkeet ja osuudet	970 297,30	915 638,58
Muut lainasaamiset	36 561,81	35 639,21
Muut saamiset	436 593,20	404 113,20
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	84 078,06	80 724,28
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 280 257,10	12 037 355,50
Vaihto-omaisuus	313 794,37	307 562,39
Saamiset	5 754 297,17	5 837 906,15
Pitkäaikaiset saamiset	1 370 296,83	1 440 646,47
Lyhytaikaiset saamiset	4 384 000,34	4 397 259,68
Rahoitusarvopaperit	1 604,56	1 051,58
Rahat ja pankkisaamiset	5 210 561,00	5 890 835,38
VASTAAVAA YHTEENSÄ	103 259 276,99	103 992 755,45

VASTATTAVAA	2017	2016
OMA PÄÄOMA	32 428 078,16	28 720 168,39
Peruspääoma	26 730 788,96	26 730 788,96
Arvonkorotusrahasto	127 092,00	127 092,00
Muut omat rahastot	446 316,69	484 424,06
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 586 579,88	-1 855 618,95
Tilikauden yli-/alijäämä	3 537 300,63	3 233 482,32
VÄHEMMISTÖOSUUDET	283 394,55	217 879,24
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	0,00
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET	788 727,46	766 736,95
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	788 727,46	766 736,95
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	116 839,43	108 805,15
VIERAS PÄÄOMA	69 642 237,38	74 179 165,72
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	54 721 625,79	58 658 308,22
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	80 546,27	80 546,27
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	4 639 856,90	5 202 846,66
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	10 200 208,42	10 237 464,57
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	103 259 276,98	103 992 755,45

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1.1. EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Tilikausi on vertailukelpoinen edelliseen tilikauteen.

KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISEN PERIAATTEET

Tilinpäätöksen liitetietojen tarkoitus on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätösinformaatioita oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään tilinpäätöksessä:

- tilinpäätöksen laatimista
- tuloslaskelmaa
- taseen vastaavia ja vastattavaa
- henkilöstöä
- konsernitilinpäätöstä koskeviin liitetietoihin.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat oikeudet ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poisto-suunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemmaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon.

4.1.2. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdistellään peruspääoman jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa niiden kuntayhtymien ja liikelaitoskuntayhtymien tase tuloslaskelma ja liitetiedot, joissa kunta kaupunki on jäsenenä.

Konsernitilinpäätöksessä on esitettävä kuntakonsernin tulos ja taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Asunto Oy Suonenjoen Pankkilaa, koska kaupungin omistusosuus on sama kuin kaupungin osuus yhtiön omasta pääomasta.

Kuntayhtymistä jätetty yhdistelemättä Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymä ja Pohjois-Savon Liitto sekä osakkuusyhteisö Savo Grow Oy, koska niiden vaikutus konsernitaseeseen on epäolennainen.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellisesti pariarvomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen välisiä eliminoitavia eriä ovat olleet konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistöyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erään edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) vastaan.

4.1.4. TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain *)

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2017	2016	2017	2016
Yleishallinto	976 708	1 003 161	961 565	987 383
Sosiaali- ja terveystoimi	27 026 303	26 858 166	3 646 989	3 134 643
Opetus- ja kulttuuritoimi	2 925 236	2 852 053	1 353 110	1 183 490
Yhdyskuntapalvelut	3 327 414	3 485 873	642 254	634 822
Muut palvelut	4 493 497	4 514 620	1 903 598	1 888 396
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	38 749 158	38 713 872	8 507 516	7 828 735

*) toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä

Verotulot

Verotulojen erittely

	<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2017	2016
Kunnan tulovero	20 254 671	21 088 797
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 825 860	1 571 611
Kiinteistövero	1 790 173	1 831 545
Muut verotulot		
<i>Verotulot yhteensä</i>	23 870 704	24 491 952

Valtionosuudet

Valtionosuuksien erittely

	<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2017	2016
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus(ilman tasauksia)	19 297 851	19 737 466
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5 449 404	5 145 132
Järjestelmämuutoksen tasaus		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-7 819	-418 177
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	24 739 436	24 464 421
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	24 739 436	24 464 421

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudessa on -117 042€
vuotta 2017 ja 109 223€ vuotta 2016.

Palvelujen ostojen erittely

	<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2017	2016
Asiakaspalvelujen ostot	25 643 876	24 748 650
Muiden palvelujen ostot	4 059 448	3 928 912
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	29 703 324	28 677 562

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät**Satunnaisten tuottojen erittely**Suonenjoen Kaupunki**2017 2016**

Satunnaiset tuotot	<i>ei ole</i>	<i>ei ole</i>
--------------------	---------------	---------------

<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>		
------------------------------------	--	--

Pakolliset varaukset**Pakollisten varausten muutokset**Suonenjoen Konserni**2017 2016**Suonenjoen Kaupunki**2017 2016**

Muut pakolliset varaukset 1.1.	766 737	724 480		
--------------------------------	---------	---------	--	--

Lisäykset tilikaudella (+)	21 990	42 257		
----------------------------	--------	--------	--	--

Vähennykset tilikaudella (-)				
------------------------------	--	--	--	--

Muut pakolliset varaukset 31.12.	788 727	766 737		
----------------------------------	---------	---------	--	--

*) Sisältää ns. vanhojen eläkkeiden eläkevastuut ja varhennetun eläkkeen eläkealeneman korvaukseksi myönnettyt eläkkeet

Pysyvät vastaavat**Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot**Suonenjoen Konserni**2017 2016**Suonenjoen Kaupunki**2017 2016**

Muut toimintatuotot				
---------------------	--	--	--	--

Maa- ja vesial. myyntivoitot	8 637		8 637	19 047
------------------------------	-------	--	-------	--------

Rakennusten myyntivoitot	0			
--------------------------	---	--	--	--

Muut myyntivoitot	49 738		38 926	
-------------------	--------	--	--------	--

<i>Myyntivoitot yhteensä</i>	<i>58 375</i>		<i>47 563</i>	<i>19 047</i>
------------------------------	---------------	--	---------------	---------------

Suonenjoen Kaupunki**2017 2016**

Muut toimintakulut				
--------------------	--	--	--	--

Tonttien myyntitappiot				
------------------------	--	--	--	--

Muut myyntitappiot				981
--------------------	--	--	--	-----

<i>Myyntitappiot yhteensä</i>				<i>981</i>
-------------------------------	--	--	--	------------

Suonenjoen Kaupunki**2017 2016**

Osinkotuotot muista yhteisöistä	583 758		248 871	
---------------------------------	---------	--	---------	--

Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	41 898		41 919	
-----------------------------------	--------	--	--------	--

<i>Yhteensä</i>	<i>625 655</i>		<i>290 790</i>	
-----------------	----------------	--	----------------	--

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poisto-suunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankinta-menoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Suonenjoen kaupunginvaltuusto päätti poistoaajoista 10.12.2012, § 79.

	Poistotapa	Ennen 31.12.2012 valmistuneet kohteet	1.1.2013 tai sen jälkeen valmistuvat kohteet
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	5-20 vuotta	2-20 vuotta
ATK-ohjelmisto	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	40 vuotta	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	30 vuotta	30 vuotta
Talousrakennukset	tasapoisto	30 vuotta	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	40 vuotta	30 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto	40 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännös	15 %	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännös	20 %	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännös	10-20 %	20 %
Vedenjakeluverkosto	menojäännös	7 %	7 %
Viemäriverkko	menojäännös	7 %	7 %
Sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkovalaistuslaitteet	menojäännös	15 %	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	menojäännös	-	20 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännös	20 %	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	menojäännös	20 %	20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menojäännös	10 %	20 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	menojäännös	5-10 %	20 %
Koneet ja kalusto			
Muut kuljetusvälineet	menojäännös	25-30 %	25 %
Muut liikkuvat työkonet	menojäännös	25 %	25 %
Muut raskaat koneet	menojäännös	20-30 %	25 %
Muut kevyet koneet	menojäännös	30 %	25 %
Sairaala- terveydenhuolto- yms. laitteet	menojäännös	30-40 %	25 %
Atk-laitteet	menojäännös	40 %	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	menojäännös	30-40 %	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		
Keskeneräiset hankinnat			
ei poistoaikaa			
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		

4.1.5. TASEEN LIITETIEDOT, vastaavaa

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Poistamaton hankinta-meno 1.1.2017	Lisäykset tilikauden aikana	Rahoitus- osuudet tilikaudella	Vähenn- ykset tilikauden aikana	Siirrot erien välillä	Tilikauden poisto	Poistamaton hankinta-meno 31.12.2017
Aineettomat hyödykkeet							
Aineettomat oikeudet	54 967,04	9 428,00			0,00	-25 055,52	39 339,52
Muut pitkävaik.							
Menot	723 563,39			0,00	0,00	-84 923,55	638 639,84
Yhteensä	778 530,43	9 428,00		0,00	0,00	-109 979,07	677 979,36
Aineelliset hyödykkeet							
Maa- ja vesialueet	7 254 448,49	755 436,00		-5 394,00			8 004 490,49
Maa- ja vesialueet, arvonkorotukset	127 092,00						127 092,00
Rakennukset	30 153 127,77	1 520 409,27	-88 000,59		2 031 270,07	-1 547 064,38	32 069 742,14
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 982 525,15	378 730,80				-555 592,20	3 805 663,75
Koneet ja kalusto	291 223,65	489 052,71	-35 959,87		-66 774,35	-191 498,64	486 043,50
Muut aineelliset hyödykkeet	93 305,67						93 305,67
Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat	2 113 008,47				-1 964 495,72		148 512,75
Yhteensä	44 014 731,20	3 143 628,78	-123 960,46	-5 394,00	0,00	-2 294 155,22	44 734 850,30

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Hankinta- meno 1.1.2017	Lisäykset	Vähennyk- set	Kirjanpito- arvo 31.12.2017
Osakkeet ja osuudet				
Tytär-yhteisö- osakkeet ja osuudet	4 698 663,22			4 698 663,22
Kunta-yhtymä- osuudet	4 678 051,24			4 678 051,24
Muut osakkeet ja osuudet	514 936,15	6 925,00		521 861,15
JVK-, muut laina- ja muut saamiset				
Muut laina-saamiset tytäryhteis.	4 849 182,22		-72 000,00	4 777 182,22
Muut saamiset muilta	136 196,00	21 220,00		157 416,00
Yhteensä	14 877 028,83	28 145,00	-72 000,00	14 833 173,83

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.2017	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.2017	Kunnan osuus ky:n perus- pääomasta	Ero
Sisä-Savon terveydenhuollon ky	166 374			166 374	166 374	0
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	3 942 729			3 942 729	4 203 139	260 410
Savon koulutuskuntayhtymä	247 058			247 058	254 421	7 363

KONSERNIRAKENNE

Omistukset muissa yhteisöissä

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000€)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	voitosta / tappiosta
Tytär yhteisöt						
Kiint. Oy Suonenjoen vuokralat	Suonenjoki	100 %	100 %	540	11 747	0
Kiint. Oy Tervalankatu 4	Suonenjoki	70 %	70 %	109	68	0
Suonenjoen Vesi Oy	Suonenjoki	100 %	100 %	3 596	13 649	-373
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
As.Oy Suonenjoen Pankkila	Suonenjoki	51,50 %	51,50 %	136	2	4
Kuntayhtymät						
Sisä-Savon terveydenhuollon ky	Suonenjoki	67,60 %	67,60 %	274	1 879	0
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	Kuopio	3,8641 %	3,8641 %	4 467	14 685	190
Savon koulutuskuntayhtymä	Kuopio	2,1595 %	2,1595 %	1 288	357	30
Vaalijalan kuntayhtymä	Nenonpelto	1,7471 %	1,7471 %	173	413	2
Yhdistelemättömät kuntayhtymät						
Itä-Suomen päihdehuollon ky	Tuustaipale	1,46 %	1,46 %	27	7	1
Pohjois-Savon liitto	Kuopio	2,92 %	2,92 %	26	47	4
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Kehitysyhtiö Savogrow Oy	Suonenjoki	33,75 %	33,75 %	270	85	28
Kiint. Oy Suonenjoen Yrittäjänkatu 1	Suonenjoki	30,42 %	30,42 %	96	1	0

Arvonkorotukset	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2017	2016	2017	2016
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	127 092	127 092	127 092	127 092
Arvonkorotukset (+)				
Arvonkorotusten purku (-)				
Arvo 31.12. *)	127 092	127 092	127 092	127 092
Rakennukset				
Arvo 1.1.				
Arvonkorotusten purku (-)				
Arvo 31.12.				
<i>Arvonkorotukset yhteensä 31.12.</i>	<u>127 092</u>	<u>127 092</u>	<u>127 092</u>	<u>127 092</u>

*) Pohjois-Savon ammattiopilaitoksen vastikkeetta luovutettu maa-alue 1.8.2002.

Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja rakennusten arvo on määritelty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotusten määrä perustuu riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin maa-alueiden ja rakennusten todennäköisestä luovutushinnasta. Arvonkorotus on tehty kaikkiin maa-alueisiin, joiden osalta kirjanpitolain mukaiset arvonkorotuksen edellytykset täyttyvät.

Maa- ja vesialueet erittely	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2017	2016	2017	2016
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	12 784	12 348	12 784	12 348
Muut maa- ja vesialueet	8 445 335	7 695 332	8 118 798	7 369 193
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<u>8 458 119</u>	<u>7 707 680</u>	<u>8 131 582</u>	<u>7 381 540</u>

Saamisten erittely	2017		2016	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		21 472		21 076
Lainasaamiset	4 777 182		4 849 182	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	<u>4 777 182</u>	<u>21 472</u>	<u>4 849 182</u>	<u>21 076</u>

	2017		2016	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		57 429		65 277
Lainasaamiset				
Muut saamiset		998 454		1 254 413
Siirtosaamiset		39 427		39 427
<i>Yhteensä</i>	<u>0</u>	<u>1 095 310</u>	<u>0</u>	<u>1 359 116</u>
<i>Saamiset yhteensä</i>	<u>4 777 182</u>	<u>1 116 782</u>	<u>4 849 182</u>	<u>1 380 192</u>

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	39 427	39 427	39 427	39 427
Kelan korvaus TTH:sta	39 216	48 845		
EU-tuet ja avustukset	0	0		
Muut tulojäämät	283 660	261 038	76 506	67 974
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	<i>362 303</i>	<i>349 310</i>	<i>115 933</i>	<i>107 401</i>
<i>Lyhytaik. Siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>362 303</i>	<i>349 310</i>	<i>115 933</i>	<i>107 401</i>

4.1.6. TASEEN LIITETIEDOT, vastattavaa

Oman pääoman erittely	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2017	2016	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	26 730 789	26 730 789	26 730 789	26 730 789
Lisäykset (+)	0	0		
Vähennykset (-)	0	0		
Peruspääoma 31.12.	26 730 789	26 730 789	26 730 789	26 730 789
Arvonkorotusrahasto 1.1.	127 092	127 092	127 092	127 092
Lisäykset tilikaudella (+)				
Vähennykset tilikaudella (-)				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	127 092	127 092	127 092	127 092
Muut omat rahastot				
Vahinko- ja muut omat rahastot pääoma 1.1.	484 424	465 071	0	0
Siirrot rahastoon	-38 107	19 483		
Siirrot rahastosta		-130		
Vahinko- ja muut omat rahastot pääoma 31.12.	446 317	484 424	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 377 863	-1 849 709	3 465 028	335 546
Kanto Kys jäsenkunnilta	115 923			
Edel. tilikauden virheen oikaisu	92 793	-5 910		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 586 579	-1 855 619	3 465 028	335 546
Tilikauden ylijäämä (+)/alijäämä (-)	3 537 301	3 233 482	3 399 840	3 129 482
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>32 428 078</i>	<i>28 720 169</i>	<i>33 722 749</i>	<i>30 322 909</i>

Savon koulutuskuntayhtymän omistusosuus on muuttunut v. 2017 (2,08558 % -> 2,15946 %)

Pitkäaikaiset velat

	Suonenjoen Kaupunki	
	2017	2016
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 927 550	16 225 554
	<u>14 927 550</u>	<u>16 225 554</u>

Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Vuoden 2017 tilinpäätöksessä esitetään velat , jotka erääntyvät 1.1.2023 tai sen jälkeen.

Pakolliset varaukset

	Suonenjoen Konserni		Suonenjoen Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Muut pakolliset varaukset				
Takuuvaraus				
Vahingonkorvausvaraus				
Vuokravast. käyttämättöm. tiloista				
Ympäristövastuut				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvast.	783 328	752 326		
Muut pakolliset varaukset	5 399	14 411		
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<u>788 727</u>	<u>766 737</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Vieras pääoma

	2017		2016	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		141 751		128 396
Muut velat *)	248 600		248 600	
Siirtovelat		45 626		135 995
<i>Yhteensä</i>	<u>248 600</u>	<u>187 377</u>	<u>248 600</u>	<u>264 392</u>

*) Koroton velka Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymältä.

Muut velat**Muiden velkojen erittely**

	Suonenjoen Kaupunki	
	2017	2016
Muut velat		
Liittymismaksut		
Muut velat	271 850	293 908
<i>Muut velat yhteensä</i>	<u>271 850</u>	<u>293 908</u>

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot		0		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	4 210 528	4 330 204	1 729 265	1 733 317
Korkojaksotus	119 285	125 392	42 834	46 890
Muut menojäämät	2 034 697	1 648 091	659 639	665 637
<i>Lyhytaik. siirtovelat yhteensä</i>	<u>6 364 510</u>	<u>6 103 687</u>	<u>2 431 738</u>	<u>2 445 843</u>
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<u>6 364 510</u>	<u>6 103 687</u>	<u>2 431 738</u>	<u>2 445 843</u>

Siirtovelkoihin sisältyy Suonenjoen kaupugin varautuminen sopimuksen mukaiseen vahingonkorvaukseen, joka realisoituu vuonna 2018.

4.1.7. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Leasingvastuiden yhteismäärä**

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2017	2016	2017	2016
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	171 978	168 443	103 147	97 474
Myöhemmin maksettavat	304 878	327 773	234 347	240 472
<i>Leasingvastuut yhteensä</i>	<u>476 856</u>	<u>496 216</u>	<u>337 493</u>	<u>337 947</u>

Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Vastuusitoumukset

	<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2017	2016
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta *)		
Alkuperäinen pääoma	23 297 264	23 297 264
Jäljellä oleva pääoma	17 918 367	19 838 466
Takaukset muiden puolesta **)		
Alkuperäinen pääoma	3 296 452	3 296 452
Jäljellä oleva pääoma	502 960	1 010 022

*) Kaupungin takausvastuut Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen lainoista on yhteensä 9.322.362€ ja Kiinteistö Oy Tervalankatu 4:n lainoista 35.507€. Vuodesta 2014 alkaen uutena takauksena on Suonenjoen Vesi Oy:n lainan takaus, joka on 8.562.500€.

**) Jättekukon takausvastuu 176.255€ ja Lempyyn vesihuolto-osuuskunnan lainasta on 278.628€.

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2017	2016
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	40 933 745	35 634 414
Kaupungin osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	27 054	26 599

Johdannaissopimukset

	2017	2016
Nimellisarvo		
KSWAP014/15 Kuntarahoitus Oyj *)	15 000 000	15 000 000
Tunnus 67445		
<i>Johdannaissopimukset yhteensä</i>	<u>15 000 000</u>	<u>15 000 000</u>

*) Sopimuksen päättymispäivä 22.12.2031

KSWAP014/15 Kuntarahoitus Oyj/ tunnus 67445

Kuntarahoitus Oyj:llä on yksipuolinen oikeus eräännyttää koronvaihtosopimus 22.12.2023.

Mikäli Kuntarahoitus Oyj käyttäisi oikeuttaan eräännyttää sopimus, ei mitään kassavirtoja liiku osapuolten välillä.

Koronvaihtosopimus on siis varmuudella voimassa 22.12.2023 asti ja mikäli

Kuntarahoitus Oyj ei silloisessa markkinatilanteessa käytä oikeuttaan eräännyttää sopimusta, jatkuu sopimus samoilla ehdoilla eräpäiväänsä 22.12.2031 asti.

Uudistetussa koronvaihtosopimuksessa on kiinteä korko 1,635%, kun se aikasemmin oli 2,560%.

Markkina-arvo ei ole realisoitumassa ellei Suonenjoen kaupunki halua purkaa sopimusta ennenaikaisesti.

Kuntajohdannaisten markkina-arvotodistus	-1 675 486	-2 163 327
--	------------	------------

Muut vastuusitoumukset

Asuntorahaston myöntämä avustus Veljeskodin perusparantamiseen. Asuntoa, jonka perusparantamiseen avustus on myönnetty, on käytettävä päätöksessä mainittuun erityisryhmään kuuluvaan vuokra-asumiseen 20 vuotta avustuksen ensimmäisen erän maksamisesta lukien. Ensimmäinen erä on saatu 4.8.2006. Avustuksen kokonaismäärä on 898.268 euroa. Vuonna 2014 on jouduttu palauttamaan 33.489 € ja vuonna 2016 36.280 € ARA:lle Veljeskodin palveluasuntojen muutoksesta johtuen.

4.1.8. HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2017	2016
Elinvoima- ja hallintopalvelut	152	71
Sosiaalipalvelut	129	124
Koulutuspalvelut	190	272
Tekniset palvelut	31	32
<i>Yhteensä</i>	<i>502</i>	<i>499</i>

Henkilöstön lukumäärä on ilmoitettu uuden toimialarakenteen mukaisesti, joka muuttui uuden hallintosäännön myötä 1.6.2017.

Henkilöstökulut

	2017	2016
Palkat ja palkkiot	13 478 696	13 376 936
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	3 121 654	3 340 469
Muut henkilösivukulut	604 620	799 482
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	-243 387	-256 898
<i>Yhteensä tuloslaskelman mukaan</i>	<i>16 961 583</i>	<i>17 259 990</i>

Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin

13 317	19 386
--------	--------

Henkilöstökulut yhteensä

<i>16 974 900</i>	<i>17 279 375</i>
-------------------	-------------------

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2017	2016
Suomen Keskusta	2 802	3 654
Kansallinen Kokoomus	532	537
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	995	1 537
Vasemmistoliitto	841	1 484
Perussuomalaiset	171	201
Suomen Kristillisdemokraatit	342	441
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>5 682</i>	<i>7 854</i>

Tilintarkastajien palkkiot

	2017	2016
Tilintarkastuspalkkiot	14 122	15 318
Tarkastuslautakunnan avustaminen	811	816
Muut palkkiot		720
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>14 933</i>	<i>16 854</i>

4.1.9. LIITETIETOJEN ERITTELYT

Erittely suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

	TP	TP	TA	TS	TS
	2016	2017	2018	2019	2020
Poistonalaiset investoinnit	2 676 689	2 397 621	1 888 000	6 217 000	6 360 000
Rahoitusosuudet		123 960	73 500		
Investointien omahankintameno	2 676 689	2 273 660	1 814 500	6 217 000	6 360 000
Suunnitelman mukaiset poistot	2 368 446	2 404 134	2 625 000	2 700 000	2 800 000
Viiden vuoden keskiarvo					
Suunnitelman mukaiset poistot	2 579 516				
Poistonalaisten investointien omahankintameno	3 868 370				
Ero	-1 288 854				
Poikkeama -%	-33 %				
Jos eroa verrataan suunnitelman mukaisiin poistoihin:	-50 %				
Jos eroa verrataan investointeihin:	-33 %				
Eli sumupoistot ovat investointeista:	67 %				

Muut taloudelliset vastuut

Eritellään liitetiedoissa esitetyt vastuut

	Suonenjoen Kaupunki	
	2017	2016
Leasingvastuut		
Kaupunki		
Kuntarahoitus Oy	21 977	21 977
Danske Bank Oy	67 697	72 582
Tukirahoitus Oy	13 472	2 916
Leasingvastuut yhteensä	103 147	97 474

Arvonlisäveron palautusvastuut

Kiinteistöjen uudisrakentamisen ja perusparantamisen menot

	Arvonlisäverot *)	ALV- **) vastuu	ALV- **) vastuu	ALV- **) vastuu	ALV- **) vastuu	ALV- **) vastuu	ALV- **) vastuu
	2017	2016	2015	2014	2013	2012	
Vuonna 2008 valmistuneet							
Rakennukset yhteensä	20 342	0	2 034	4 068	6 102	8 136	10 171
Vuonna 2009 valmistuneet							
Rakennukset yhteensä	1 164 374	116 437	232 875	349 312	465 749	582 187	698 624
Vuonna 2010 valmistuneet							
Rakennukset yhteensä	521 233	104 247	156 370	208 494	260 617	312 740	364 863
Vuonna 2011 valmistuneet							
Rakennukset yhteensä	714 054	214 217	285 622	357 027	428 433	499 838	571 244
Vuonna 2012 valmistuneet							
Rakennukset yhteensä	400 527	160 211	200 264	240 316	280 369	320 422	360 474
Vuonna 2013 valmistuneet							
Rakennukset yhteensä	72 310	36 155	43 386	50 617	57 848	65 079	
Vuonna 2014 valmistuneet							
Rakennukset yhteensä	1 692 988	1 015 793	1 185 092	1 354 390	1 523 689		
Vuonna 2015 valmistuneet							
Rakennukset yhteensä	245 756	172 030	196 605	221 181			
Vuonna 2016 valmistuneet							
Rakennukset yhteensä	482 485	385 988	434 237				
Vuonna 2017 valmistuneet							
Rakennukset yhteensä	386 586	347 927					
	2 553 004	2 736 483	2 785 405	3 022 807	1 788 402	2 005 376	

*) Vähennyksenä tai palautuksena käsitellyt ostoihin sisältyvät arvonlisäverot rakentamisen ajalta

**) Itse suoritettujen rakentamispalvelujen osalta välittömät ja välilliset kustannukset

1.1.2008 alkaen kymmenen vuoden oikaisuvelvollisuus, mikäli kiinteistön tai sen osan käyttötarkoitus muuttuu palautukseen tai vähennykseen oikeuttamattomaksi.

5. Allekirjoitukset ja merkinnät

SUONENJOEN KAUPUNKI

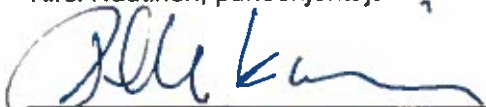
SUONENJOEN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSEN 2017 ALLEKIRJOITUKSELLAAN VAHVISTAVAT

Suonenjoella 26.3.2018

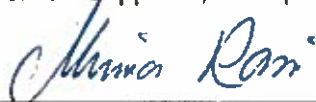
KAUPUNGINHALLITUKSEN JA KAUPUNGINJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Kirsi Nuutinen, puheenjohtaja

Pekka Kauppinen, I varapuheenjohtaja

Minna Rossi, jäsen

Kirsti Kivinen, jäsen

Pia Pentikäinen, jäsen

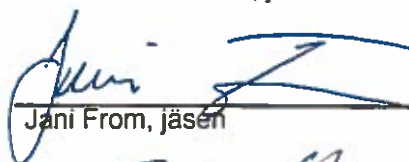
Juha Piironen, kaupunginjohtaja

Mikko Suihkonen, jäsen

Hanna Luukkonen, jäsen

Jani From, jäsen

Jouko Hänninen, II varapuheenjohtaja

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Suonenjoella 25. 4. 2018

BDO Audiator Oy

Aki Rusanen
JHT, HT

6. Luettelot ja selvitykset

6.1.

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat

Päiväkirja	pdf-tiedostona DVD-levyllä
Pääkirja	pdf-tiedostona DVD-levyllä
Tilikartta	pdf-tiedostona DVD-levyllä
Tasekirja	sidottuna
Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt	paperitulosteena

Tositelajit

001	Muistiot	1 - 850
010	Tiliotetositteet	10001-10753
020	Myyntireskontra, suoritukset	20001-20530
021	Myyntireskontra, viitesuoritukset	21001-21816
040	Ostoreskontra, suoritukset	40001-40746
301	Palkat	30001-30238
407	Kierrätettävät laskut	460001-471028
501	Toimeentulotuki	50001-50629
601	Kansalaisopisto	600000-602851
603	Sosiaalilautakunta	610001-611626
604	Kotihoito	620001-623495
607	Tekninen osasto	630001-630600
609	Yleishallinto	650001-650564
613	Koulutuslautakunta	660001-660683
614	Vapaa-ajan lautakunta	670001-670055
616	Tilojen vuokrat	680001-680597
617	Asuntojen vuokrat	690001-691329
620	Kuntalainat	750001-750044
642	Tontinvuokrat	700001-700272
654	Päivähoitomaksut	720001-721701
682	Vanhustyön laskutus	730001-730268
707	Tekninen osasto/ sisäinen	805001-805013
709	Yleishallinto/ sisäinen	815001-815316
713	Koulutuslautakunta/ sisäinen	820001-820028
714	Vapaa-ajan lautakunta/ sisäinen	825001
716	Tilojen vuokrat/ sisäinen	830001-830012
717	Asuntojen vuokrat/ sisäinen	835001-835012

Tositteiden säilytystapa

Tasekirja sidotaan kirjaksi, säilytetään ikuisesti.

Pääkirjat, päiväkirjat (DVD-tallenne), säilytetään 10 vuotta.

Ostolaskut sähköisessä muodossa, kahtena tallenteena Suonenjoen kaupungin ict-osastolla, säilytetään 10 vuotta.

Muut tositteet ja kirjanpitoaineisto paperitositteina, säilytetään 10 vuotta.

